

4.3

JØRGEN RENE HUMMELMOSE
Sevelvej 076
7830 Vinderup

Dato: 07-09-2010
Sagsnr.: 014648-2010
Henv. til: Ole Lousdal
Tlf.: 96117826

§ 12 MILJØGODKENDELSE

af kvægbruget
ØSTER SKOVLUND

Sevelvej 76, 7830 Vinderup
Beliggende på matr. nr. 2a m.fl. Bulig, Sahl.

**MILJØGODKENDELSE ER MEDDELT I
HENHOLD TIL LOV NR. 1486 AF
4/12-2009 OM MILJØGODKEN-
DELSE M.V. AF HUSDYRBRUG.**

Indholdsfortegnelse

STAMBLAD FOR VIRKSOMHEDEN.....	5
IKKE TEKNISK RESUMÉ.....	6
MEDDELELSE OM GODKENDELSE.....	8
MILJØGODKENDELSENS VILKÅR	9
GENERELLE FORHOLD.....	9
Dokumentation	9
Frist for udnyttelse af godkendelse	9
Ansøger og ejerforhold	9
Ophør af husdyrbruget	9
HUSDYRBRUGETS ANLÆG.....	10
Landskabelige og kulturhistoriske forhold.....	10
Det ansøgte husdyrhold	10
Stalde	10
Rengøring af staldanlæg	10
Sprøjtemidler og håndtering	11
Døde dyr	11
Opbevaring af flydende husdyrgødning	11
Påfyldning af gyllevogne	11
Opbevaring af dybstrøelse og fast husdyrgødning	11
<i>Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg</i>	<i>12</i>
Lugt	12
Støj.....	12
Spildevand	13
Skadedyr	13
Driftsforstyrrelser eller uheld.....	13
Miljø- og ressourcestyring	13
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER.....	14
Drift af husdyrbrugets arealer	14
Sædskifte	14
<i>Miljøpåvirkning fra husdyrbrugets arealer.....</i>	<i>15</i>
Fosfor.....	15
Forebyggelse af forurening af vandmiljøet	15
Grundvand	15
Arter på habitatdirektivets bilag IV	16
OFFENTLIGGØRELSE OG GENERELLE FORHOLD.....	16
KLAGEVEJLEDNING	16
OFFENTLIGGØRELSE	17
RETSBESKYTTELSE	18
UDNYTTELSE AF GODKENDELSEN.....	19
OPLYSNINGER OM GRUNDLAG FOR MILJØGODKENDELSEN	19
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	20
GENERELLE FORHOLD.....	20
<i>Ansøger og ejerforhold</i>	<i>21</i>
<i>Lokalisering og planmæssige forhold</i>	<i>21</i>
<i>Landskabelige og kulturhistoriske områder.....</i>	<i>23</i>
<i>Ophør af husdyrbruget.....</i>	<i>24</i>
<i>Alternative muligheder.....</i>	<i>24</i>
HUSDYRBRUGETS ANLÆG.....	24
Det ansøgte husdyrhold	24
Produktionsniveau	25
Stalde	25
BAT i staldanlæg	26
Ventilation	28

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Rengøring af staldanlæg	28
Foder.....	29
Ensilage opbevaring og håndtering	29
Fyringsanlæg	29
Håndtering og opbevaring af olie, spildolie og brændstof	29
Affald og kemikalier	30
Døde dyr	31
Sprøjtemidler og medicin.....	32
Opbevaring af flydende husdyrgødning.....	33
Påfyldning af gyllevogne.....	34
Opbevaring af dybstrøelse og fast gødning.....	35
<i>Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg</i>	<i>36</i>
Ammoniak	36
Ammoniakbelastningen ved udbringning af husdyrgødning	37
Lugt	38
Transport.....	39
Støj.....	40
Støv.....	41
Lys	41
Spildevand	42
Skadedyr	42
Driftsforstyrrelser eller uheld.....	43
Renere teknologi og ressourcestyring	44
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER.....	47
Drift af husdyrbrugets arealer	47
Udskiftning af udbringningsarealer	49
Sædskite	50
Udbringning af husdyrgødning	50
<i>Miljøpåvirkning af husdyrbrugets arealer</i>	<i>52</i>
Grundvand	52
Bilag IV-arter.....	57
Generelle betragtninger for Natura 2000-områder.....	59
Beskrivelse af Habitatområde Nissum Fjord og udpegningsgrundlag	60
Beskrivelse af Venø Sund og udpegningsgrundlaget.....	66
Beskrivelse af Habitatområde nr. N41 Flyndersø, Stubbergård Sø, Helle Sø og Skalle Sø og udpegningsgrundlaget	71
Husdyrtrykket i oplandet til Nissum Fjord.....	75
Husdyrtrykket i oplandet til Venø Sund.....	77
Husdyrtrykket i oplandet til N41	78
Fosfor i oplandet Natura 2000-vandområderne Nissum Fjord, Venø Sund samt Flyndersø, Stubbergård Sø, Helle Sø og Skalle Sø (N41)	80
Nitrat i oplandene til Nissum Fjord og Venø Sund samt Flyndersø, Stubbergård Sø, Helle Sø og Skalle Sø (N41)	87
Holstebro Kommunes samlede vurdering af påvirkningen af Natura 2000-områderne Nissum Fjord, Venø Sund og N41	89
Grundlaget for forhåndsvurderingen.....	91
HOLSTEBRO KOMMUNES SAMLEDE VURDERING AF HUSDYRBRUGET	92
BILAG	93
BILAG 1 – HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED	93
BILAG 2 – SITUATIONSPLAN 1 / 2.....	94
BILAG 2 – SITUATIONSPLAN 2 / 2 (GYLLEBEHOLDER OG KADAVERPLADS)	95
BILAG 3 – HUSDYRBRUGETS INDRETNING	96
BILAG 4 – PLANMÆSSIGE FORHOLD.....	97
BILAG 5 – LANDSKABELIGE OG KULTURHISTORISKE INTERESSER OMKRING ANLÆG	98
BILAG 6 – GYLLETRANSPORTRUTER.....	99
BILAG 7 – TERRÆN VED GYLLEBEHOLDER	100
BILAG 8 – NATURA 2000 OMRÅDER.....	101
BILAG 9 – NATUROMRÅDER OMKRING ANLÆG	102
BILAG 10 – OVERSIGTKORT OVER UDSPREDNINGSAREALERNE.....	103
BILAG 10 – AREALER DEL 1/6.....	104
BILAG 10 – AREALER DEL 2/6.....	105
BILAG 10 - AREALER DEL 3/6	106

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

BILAG 10 – AREALER DEL 4/6.....	107
BILAG 10 – AREALER DEL 5/6.....	108
BILAG 10 – AREALER DEL 6/6.....	109
BILAG 11 – RISIKOAREALER I RELATION TIL TERRÆNFORHOLD.....	110
BILAG 12 – JORDBUNDSTYPER.....	111
BILAG 13 – LAVBUNDSAREALER, OPLAND OG DETAILAFVANDINGSFORHOLD – 1 / 2	112
BILAG 13 – LAVBUNDSAREALER, OPLAND OG DETAILAFVANDINGSFORHOLD – 2 / 2	113
BILAG 14 – RISIKOOMRÅDER FOR FOSFORUDVASKNING (OKKERKLASSER)	114
BILAG 15 – RISIKOOMRÅDER FOR NITRATUDVASKNING (NITRATKLASSE)	115
BILAG 16 – UDSPREDNINGSAREALER MED LOVPLIGTIGT NEDFÆLDNINGSKRAV (OVERSIGT).....	116
BILAG 16 – UDSPREDNINGSAREALER MED LOVPLIGTIGT NEDFÆLDNINGSKRAV (DETAILKORT).....	117
BILAG 17 – NATUROMRÅDER I FORHOLD TIL UDSPREDNINGSAREALER – 1 / 3	118
BILAG 17 – NATUROMRÅDER I FORHOLD TIL UDSPREDNINGSAREALER – 2 / 3	119
BILAG 17 – NATUROMRÅDER I FORHOLD TIL UDSPREDNINGSAREALER – 3 / 3	120
BILAG 18 – LANDSKABS- OG KULTURHISTORISKE INTERESSER OMKRING UDSPREDNINGSAREALER	121
BILAG 19 – DRIFTSJOURNAL - DEL 1 / 2	122
BILAG 19 – DRIFTSJOURNAL - DEL 2 / 2	123
BILAG 20 – BEMÆRKNINGER FRA NABOER PÅ SEVELVEJ 77, 7830 VINDERUP INDKOMMET I OFFENTLIGHEDSPERIODE	124
BILAG 21 – AREAL MED 20 METER BRÆMMEKRAV (KRAV OM GYLLENEDFÆLDNING).....	125
BILAG 22 – VANDHULLER MED 10 METER BRÆMMEKRAV (UDYRKEDE).....	126

Stamblad for virksomheden

Godkendelsesdato:	07-09-2010
Godkendelse hjemmel, lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug	§ 12 (Miljøgodkendelse)
Husdyrbrugets navn, jf. CVR	JØRGEN RENE HUMMELMOSE
CVR-nr. / P-nr.	19 15 76 87 / 1003702843
Husdyrbrugets adresse	Sevelvej 76, 7830 Vinderup
Husdyrbrugets telefonnumre	97441602 / 22568831
Husdyrbrugets kontaktperson(er)	Jørgen Rene Hummelrose humle.jr@teliamail.dk
Matrikel	2a Bulig, Sahl
CHR	57143
(i)-mærket, bek. 1640 / 13/12-2006	Ja
Ejendomsnr.	661-0185729
Husdyrbrugets konsulent	Steffen Wiwel, Nupark 47, 7500 Holstebro, swi@hflc.dk
Godkendelses- og tilsynsmyndighed	Holstebro Kommune Nupark 51, 7500 Holstebro E-mail: naturogmiljo@holstebro.dk Tlf. 96 11 75 63

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Ikke teknisk resumé

Holstebro Kommune har den 08-04-2010 modtaget ansøgning om udvidelse af husdyrbruget på Sevelvej 76, 7830 Vinderup. Husdyrbruget bliver større end 250 DE og er derfor omfattet af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug¹. Husdyrbruget er dermed omfattet af reglerne for IPPC, jf. IPPC-direktivet². Dette betyder bl.a. at ansøgning om og forslag til miljøgodkendelse af husdyrbruget skal offentliggøres.

Ansøgningen har været annonceret i Holstebro Onsdag i perioden fra den 21-04-2010 til den 05-05-2010. Forslag til miljøgodkendelse har været i offentlig høring i perioden fra den 14-07-2010 til den 25-08-2010. Husdyrbruget er ikke tidligere miljøgodkendt. Der er i 2006 foretaget VVM screening af dyreholdet på 249,9 DE (gamle DE).

Dyreholdet udvides fra de nuværende 284,99 til 770,15 DE fordelt på 500 malkekøer, tung race, 32 kvier (24-26 mdr.), 196 småkalve (0-8.5 mdr.), 260 tyrekalve (40-50 kg). I forbindelse med udvidelsen etableres der en tilbygning til eksisterende kostald, nye kalvehytter og ny småkalve stald.

Sevelvej 76 er i december 2006, af Ringkøbing Amt, godkendt til 284,99 DE i kvæg. Ejendommen ønskes nu udvidet til 770,15 DE i malkekvægbesætningen. Fra kviekalvene er otte en halv måned til to måneder før kælvning er de opstaldet på anden ejendom.

Udvidelsen af dyreholdet medfører, at den eksisterende kostald skal forlænges med et areal på 2700 m², samt at der bygges en malkestald vest for kostalden på 660 m². Der placeres femten kalvehytter vest for kostaldens nordre ende.

Den flydende husdyrgødning fra besætningen tilgår ejendommens to gylletanke samt til tanke på andre ejendomme. Det meste af gyllen udbringes af maskinstationen med slæbeslanger. Dybstrøelse køres direkte til møddingsplads på anden ejendom.

En del af arealerne ligger indenfor nitratfølsomme indvindingsområder. Ved at etablere 3 % ekstra efterafgrøder i sædskiftet, sikres det, at udvaskningen til grundvandet ikke øges ud over beskyttelsesniveauet.

Stort set alle arealerne ligger udenfor de af staten udpegede fosforfølsomme arealer, der afvander til marine natura 2000-områder. Få arealer afvander til de udpegede fosforfølsomme områder samt ligger indenfor lavbundsarealer udenfor okkerklasse 1. Beregninger i husdyrgodkendelse.dk viser, at det generelle fosforkrav er overholdt på arealerne.

Ejendommen ligger udenfor bufferzoner og der er ikke foretaget supplerende beregninger af højeste ammoniakemission.

¹ Lov nr. 1486 af 4/12 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

² Dir. om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC-direktivet). Rådets direktiv 2008/1/EF.

De valgte ammoniakreducerende tiltag på ejendommen resulterer i, at der udover krav fra lovgivningen er en yderligere reduktion af fordampningen på 319 kg kvælstof om året fra produktionen.

Produktionen på ejendommen ligger omkring 300m fra naboer, og således vil eventuel produktionsstøj og muligt støv fra det daglige kun i særlige tilfælde virke generende på omgivelserne. Dette forhold vil ikke ændre sig i fremtiden med den ansøgte drift.

Lugtberegningerne i ansøgningskemaet viser, at lugtgenegrænserne til nabo, samlet bebyggelse samt til byzone er overholdt.

Antallet af transportere forøges med knap 18 % fra 1236 i nudrift til 1458 i ansøgt drift. De væsentligste transporttyper i nu- og i ansøgt drift er transport ind på Sevelvej 76 af blandet foder fra anden ejendom.

Derudover flyttes en del af den flydende husdyrgødning til andre adresser. Transportruterne benyttet i forbindelse med driften af Sevelvej 76 fremgår af et medsendt bilag til ansøgningen. Ingen bysamfund vil blive generet af denne trafik.

Sammenfattende fremgår det af ansøgningen, at resultaterne af de foretagne beregninger af ammoniakfordampningen fra anlægget, nitratudvaskning fra agerjorden, fosforoverskud i marken samt af lugtgener fra produktionen viser, at driften ikke vil påvirke miljøet i omgivelserne nævneværdigt.

Meddelelse om godkendelse

Miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der gælder for husdyrbruget.

Husdyrbruget er større end 250 DE og er derfor omfattet af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Husdyrbruget er desuden omfattet af reglerne for IPPC, jvf. IPPC-direktivet. Holstebro Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed for virksomhedens forhold til det eksterne miljø. Godkendelsen omfatter alle aktiviteter, der hører under husdyrbruget. Der drives ikke bivirksomhed på husdyrbruget.

På baggrund af de foreliggende oplysninger i ansøgningen og den miljøtekniske beskrivelse og vurdering meddeler Holstebro Kommune hermed godkendelse til den ansøgte produktion af 500 malkekøer, tung race, 32 kvier (24-26 mdr.), 196 småkalve (0-8.5 mdr.), 260 tyrekalve (40-50 kg). svarende til i alt 770,15 DE, på husdyrbruget matr. nr. 2a m.fl., Bulig, Sahl, beliggende Sevelvej 76, 7830 Vinderup.

Godkendelsen bygger på virksomhedens ansøgning, tilsyn på husdyrbruget og supplerende oplysninger samt kommunens konkrete vurdering støttet af Miljøklagenævnets afgørelser og Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer.

Miljøgodkendelsen er delt op i en særlig godkendelse af anlæg (bygninger, dyrehold, gødningsanlæg og andre faste installationer), og en særlig godkendelse af arealerne. Arealgodkendelsen omfatter alle ejede og forpagtede udbringningsarealer under husdyrbruget samt aftaler om afsætning af husdyrgødning til tredjemand. De to godkendelser kan reguleres uafhængigt af hinanden. Under generelle vilkår er stillet vilkår, der er gældende for både anlægs- og arealdelen.

På Holstebro Kommunes vegne

Ole Lousdal

Biolog

Miljøgodkendelsens vilkår

Generelle forhold

Dokumentation

1. Husdyrbruget skal etableres og drives, som det er beskrevet i ansøgningen og de supplerende oplysninger, og som det er sammenfattet i godkendelsens miljøtekniske beskrivelse og vurdering, medmindre vilkårene i denne godkendelse eller senere afgørelser foreskriver andet.
2. På tilsynsmyndighedens forlangende skal husdyrbruget dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår. Opgørelse af f.eks. husdyrholdets størrelse, affaldsregistrering og -bortskaffelse samt mark- og gødningsplaner m.v., samt driftsjournaler (jf. bilag 19), skal efter anmodning kunne fremlægges for tilsynsmyndigheden. Der skal på forlangende fremvises dokumentation herfor for de seneste fem år.
3. Der skal til enhver tid opbevares et eksemplar af godkendelsen på bedriften. De vilkår, der vedrører husdyrbrugets drift, skal være kendt af de personer, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Frist for udnyttelse af godkendelse

4. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsesdatoen.

Ansøger og ejerforhold

5. Ændringer i ejerforhold eller ændringer i, hvem der er ansvarlig for driften, skal meddeles til kommunen senest 14 dage efter at ændringen har fundet sted.

Ophør af husdyrbruget

6. Ved ophør af husdyrbruget skal stalde rengøres, gyllebeholdere tømmes, ensilage-markstakke og kompostmarkstakke fjernes og bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier etc. skal bortskaffes til godkendt modtager. Såfremt driftsbygninger ikke er nødvendige eller brugbare til landbrugsformål, kan Holstebro Kommune kræve, at bygningerne rives ned, og materialet bortskaffes til genanvendelse eller lignende. Omkostninger i forbindelse hermed påhviler husdyrbruget.

Husdyrbrugets anlæg

Landskabelige og kulturhistoriske forhold

7. Langs hele østsiden af ejendommen skal der etableres et minimum 3-rækket læhegn bestående af hjemmehørende danske træer. Beplantningen skal være etableret senest 2 år efter meddelelse af miljøgodkendelsen.

Det ansøgte husdyrhold

Den godkendte produktion gælder antallet af dyr (indenfor de angivne alders- eller vægtintervaller) fordelt på dyretyper. Antallet af dyreenheder er således kun retningsgivende for godkendelsestypen.

8. Husdyrbruget har pr. planår (1/8-31/7) maksimalt godkendelse til følgende dyrehold:

Dyreart og dyretype	Dyrehold	
	Antal	DE
Malkekøer, st. race	500	690,88
Kvier (24-26 mdr.)	32	20,57
Småkalve (0-8,5 mdr), st. race	196	57
Tyrekalve 40-50 kg, st. race	260	1,7
I alt		770,15

Det tillades at fordelingen mellem køer og opdræt varierer med +/- 7 DE indenfor de maksimale 770,15 DE.

Dyreholdet skal etableres i de staldanlæg, der er angivet i Skema 2. Dyreholdet skal opgøres for hvert planår. Der skal føres egenkontrol med dyreholdets størrelse jf. driftsjournalen, bilag 19.

Stalde

9. Stald 1.1.1 og 11.5 skal indrettes med staldsystemet sengestald med fast gulv 2 % hældning og skrabning hver 2. time. Det samlede lysningsareal i hhv. stald 1.1.1 og 1.1.5 må maksimalt udgøre 5 % af køernes samlede gulvareal. Dokumentation for dette skal vedlægges driftsjournalen.
10. Stald 1.1.1 (kun småkalve 0-8,5 mdr), stald 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4, 1.1.6, 1.1.7 og 1.1.8 skal indrettes som dybstrøelsesstalde. Dybstrøelsesmåtterne skal til enhver tid holdes tørre i overfladen ved at strø halm eller andet tørstof i rigelige mængder.

Rengøring af staldanlæg

11. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres at staldafsnit holdes tørre, samt at staldene og fodringsanlæg holdes rene.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Sprøjtemidler og håndtering

12. Der må ikke opbevares eller håndteres sprøjtemidler på ejendommen. Ønskes dette forhold ændret skal dette forinden anmeldes til Holstebro Kommune, der så vil vurdere, om ændringen er omfattet af godkendelsespligt. Mindre mængder af ukrudtsmiddel til bekæmpelse af ukrudt på anlægget (5 liter) må dog opbevares på ejendommen iht. gældende regler.

Døde dyr

13. Ved øget dødelighed i besætningen skal kadaverne opbevares overdækket, i en formålet egnet container, således at der ikke opstår risiko for uhygiejniske forhold.

Kadaverpladsen skal placeres og indrettes således, den ikke er synlig i landskabet ved færdsel på offentlig vej. Kadaverpladsen skal placeres som angivet på bilag 2 (2/2).

Opbevaring af flydende husdyrgødning

14. Husdyrbruget skal have mindst 9 måneders opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning.
15. Gyllebeholdere skal minimum en gang om året - f.eks. i forbindelse med forårstømning - inspiceres for revner/utætheder mv. og vedligeholdes. Inspektion og evt. vedligeholdelse skal noteres i driftsjournal, jf. bilag 19.

Påfyldning af gyllevogne

16. Ved anvendelse af traktorpumpe skal påfyldning af gyllevogn foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning. Alternativt skal der anvendes gyllevogne med egen påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås.

Såfremt Holstebro Kommune skønner, at der opstår spild fra påfyldning af gyllevogne ol. kan der stilles krav om, at påfyldning ol. skal foregå på en plads, med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning.

Opbevaring af dybstrøelse og fast husdyrgødning

17. Alt dybstrøelse og fast gødning fra ejendommen skal opbevares overdækket efter gældende regler på møddingsplads på Hvejnærvej 6, 7830 Vinderup.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

Lugt

18. Tilsynsmyndigheden kan kræve, at husdyrbruget foretager undersøgelser af lugtkilder, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra husdyrbruget er velbegrundede. Hvis der er væsentlige gener, kan tilsynsmyndigheden kræve, at der udtages en måling af lugt. Målingerne skal udføres efter gældende retningslinjer fra miljøstyrelsen (referencelaboratoriet). Udgifter i forbindelse med undersøgelser og målinger afholdes af husdyrbruget. Med mindre tilsynsmyndigheden skønner, at generne er væsentlige, vil der højst blive krævet én måling pr. år.

Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener fra stalde, gødningsoplag m.v., der vurderes at være væsentligt større end, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen kræve, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Alle udgifter i forbindelse med et sådant projekt afholdes af husdyrbruget.

Støj

19. Støjbidraget fra staldene sammenlagt med bidraget fra husdyrbrugets øvrige aktiviteter - målt udendørs - til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A), må ved nabobeboelse* ikke overstige nedenfor anførte værdier.

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

*) Ved nabobeboelse defineres som opholdsarealer ved nærmeste nabo. Ved tvivlsspørgsmål er det tilsynsmyndigheden, der definerer, hvor støjgrænsen gælder. Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tidsintervallerne i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

20. Ved klage over støj fra husdyrbruget, kan kommunen anmode om, at der indsendes dokumentation for overholdelse af støjkrav. Husdyrbruget skal for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i husdyrbrugets omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjklender kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industri-støj.

Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at vilkår 0 ikke kan overholdes. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjbergningsvejledning og foretages i punkter som forinden aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Spildevand

21. Befæstede arealer omkring husdyrbrugets bygninger skal altid holdes rene for affald, foderrester, gødningspild m.v., således, at der ikke er risiko for udvaskning af organisk materiale og næringsstoffer til vandløb, grøfter og dræn ved overfladeafstrømning.
22. Tagvand fra nye stalde skal ledes til regnvandsfaskine. Tagvand fra de eksisterende bygninger skal enten ledes til faskine eller til opsamlingsbeholder, hvorfra det skal udbringes /udsprinkles på bevokset areal. Vilket skal være overholdt senest 6 måneder efter meddelelse af miljøgodkendelse for de eksisterende bygninger.

Skadedyr

23. Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrlaboratorium.

Hvis Holstebro Kommune finder det nødvendigt kan det forlanges, at der føres journal over fluebekæmpelsen/skadedyrsbekæmpelsen på husdyrbruget. Journalen skal føres efter kommunens anvisninger.

Driftsforstyrrelser eller uheld

24. Beredskabsplanen skal være kendt af alle personer, der arbejder på husdyrbruget og skal ophænges synligt, hvor den er let at komme til. Beredskabsplanen skal løbende holdes opdateret.

Miljø- og ressourcestyring

25. Husdyrbruget skal minimum en gang i kvartalet føre journal/opgørelse over forbrug af el, vand og brændstof, samt andre relevante ressourcer.
26. Husdyrbruget skal arbejde på at nedbringe ressourceforbruget og affaldsmængden samt udledning af forurenende stoffer til omgivelserne, så der på en økonomisk forsvarelig måde opnås en reduktion i miljøbelastningen.

Husdyrbruget skal i forbindelse med tilsyn redegøre for muligheden for at indføre rener teknologi i form af ændrede råvarer, nyt materiel, ny management eller besparelser på materialer og ressourcer, som kan nedsætte miljøbelastningen. Følgende områder forventes at indgå i redegørelsen:

- Metoder/management til reduktion af fordampningen af kvælstof fra stalde og opbevaringsanlæg samt i forbindelse med udbringning.
- Tiltag til reduktion af kvælstofudledning og fosforoverskud.
- Redegørelse for ressourceforbrug og tiltag til minimering heraf.
- Reparations- og vedligeholdelsesplaner.
- Affaldsreducerede tiltag.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

27. Hele husdyrbruget skal indenfor 1 år efter meddelelse af godkendelsen være gennemgået af en energifaglig konsulent med det formål at sikre, at lønsomme ressourcebesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget. Gennemgangen skal som minimum indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførelse af energibesparende teknologi vedr. belysning, køle- og fryseanlæg, varmeanlæg, ventilationsanlæg, maskinel og lign. samt de heraf afledte forhold, såsom f.eks. varmegenindvindingspotentialer, pumpetyper etc.
- Det nye byggeri skal i projekteringen gennemgås af en energifaglig konsulent.
 - Husdyrbruget skal undersøge muligheden for etablering af bevægelsessensorstyret udebelysning.
 - I forbindelse med projekteringen af nye staldbygninger, skal husdyrbruget undersøge muligheden for etablering af stationært anlæg til iblødsætning.

Husdyrbruget skal efter ovenstående gennemgang gennemgås minimum hvert 5. år. Som udgangspunkt skal 5-års lønsomme teknologier indføres. Kontroller inkl. rapport skal vedlægges driftsjournalen.

28. Mælkekøleanlægget skal løbende og minimum 1 gang om året kontrolleres og vedligeholdes, så det altid kører energimæssigt optimalt. Kontrollen skal noteres i driftsjournalen. Driftsjournal og kontrolrapport skal være tilgængelig for tilsynsmyndigheden i 5 år.

Husdyrbrugets udbringningsarealer

Drift af husdyrbrugets arealer

29. Godkendelsen omfatter kun de ansøgte udbringningsarealer, der fremgår af bilag 10.
30. Der må maksimalt tilføres husdyrgødning på bedriftens arealer svarende til 770,15 DE med den husdyrgødningssammensætning og næringsstofmængde, der fremgår af Skema 7, og således at der på husdyrbrugets udbringningsareal ikke udbringes mere end 2,18 DE/ha.
31. I forbindelse med indgåelse af gylleaftaler, der ikke er omfattet af selvstændig godkendelse, skal husdyrbruget kunne dokumentere, at gyllen udspreddes på de hertil ansøgte og godkendte arealer.

Sædskifte

32. Der skal etableres efterafgrøder på udspreddingsarealerne svarende til 3,0 procentpoint over plantedirektoratets pligtige efterafgrødekrav.

MILJØPÅVIRKNING FRA HUSDYRBRUGETS AREALER

Fosfor

33. På udspretningsarealerne 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 45, 47, 48, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 63, 64, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92 og 93, skal der skal ved sædskifte opretholdes fosforbalance på ejede og forpagtede arealer uden ledig fosforbindingskapacitet. Fosforbalancen opgøres som forskellen mellem den tilførte mængde fosfor og den mængde fosfor, som fraføres med afgrøderne efter plantedirektoratets retningsgivende normer for fosfor for de respektive år. Vilkåret gælder enhver femårs periode efter 2012.

For lavbundsjarde på husmusjarde gælder, at der er ledig fosforbindingskapacitet, når forholdet mellem bikarbonat-dithionite ekstarherbart jern og fosfor er større end 20. For ikke lavbundsjarde på husmusjarde er der ledig fosforbindingskapacitet, når det gennemsnitlige fosfortal for marken er mindre end 4.

34. Der skal senest 2012 foreligge fosfortal for markerne 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 45, 47, 48, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 63, 64, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92 og 93, der er maksimalt fem år gamle. Jordprøver til analyse for fosfortal skal udtages for hver 5 hektar markareal. Fosfortallene skal fremgå af markplan (kortbilag over marker) og anføres for hvert delareal. Kortbilag over markplan, med analyser for fosfortal, skal indsendes som dokumentation til Holstebro Kommune, når analyserne foreligger.

Forebyggelse af forurening af vandmiljøet

35. Udbringning af gødning m.m. må ikke foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne, samt på skrånende arealer, hvor der er risiko for afstrømning.
36. Udbringning af gødning m.m. må ikke foretages forud for varslede kraftige regnskyl/store nedbørsmængder og skal foretages så tæt som muligt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimal næringsstoffoptag og størst vækst. Ved afgrødehøjde under 10 cm skal husdyrgødning udbringes under ideelle vejforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning.
37. Der må ikke etableres afvandingsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lignende.

Grundvand

38. Der må ikke anvendes sprøjtemidler på den del af mark nr. 47-0, 48-0 der ligger indenfor 100 meter zonen for Sevel-Skovby vandværks boringer

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Arter på habitatdirektivets bilag IV

39. Der skal etableres 10 meter brede udyrkede bræmmer (målt fra sommervandstand) omkring vandhullerne angivet på bilag 22.
40. I en 20 meter bred beskyttelsesbræmme (langs arealet angivet med blå streg, jf. bilag 21) skal udbringning ske ved nedfældning. Vilkåret gælder ikke for udbringning i vinterafgrøder.

Offentliggørelse og generelle forhold

Klagevejledning

Afgørelsen om godkendelse er truffet i medfør af § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1486 af 4/12 2009.

Afgørelsen om godkendelse kan inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, dvs. inden den 13-10-2010 påklages til Miljøklagenævnet. Ved klage over godkendelsen kan Miljøklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning.

Klageberettigede er ansøger, Miljøministeren og enhver, der har individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Klageberettigede er orienteret ved annonce i Holstebro Onsdag den 15-09-2010.

Eventuel klage over miljøgodkendelsen, skal indgives skriftligt og skal stiles til Miljøklagenævnet, Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men skal indsendes til Holstebro Kommune, Natur og Miljø, Nupark 51, 7500 Holstebro eller pr. mail til teknik.miljoe@holstebro.dk. Klagen videresendes derefter til Miljøklagenævnet sammen med sagens akter og kommunens bemærkninger til sagen.

Der gøres opmærksom på, at en klage ikke har opsættende virkning for udnyttelsen af godkendelsen, med mindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, jvf. lovens § 81. Udnyttelse af godkendelsen sker dog på eget ansvar, og indskrænker ikke klagemyndighedens ret til at ændre eller ophæve afgørelsen.

Søgsmål til prøvelse af afgørelser efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal i henhold til § 90 være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen dog altid fra bekendtgørelsestidspunktet. I tilfælde af at afgørelsen påklages, regnes fristen først fra det tidspunkt, hvor der foreligger en endelig afgørelse.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Offentliggørelse

Afgørelsen sendes til:

- JØRGEN RENE HUMMELMOSE, Sevelvej 76, 7830 Vinderup (ansøger).

Orientering om meddelelse af miljøgodkendelse samt miljøgodkendelse er sendt til:

- Jesper Vecht og Line Kristiansen, Sevelvej 77, 7830 Vinderup (nabo)
- Steffen Wiwel, Nupark 47, 7500 Holstebro. E-post: swi@hflc.dk (ansøgers rådgiver)
- Danmarks Naturfredningsforening – Holstebro – V/Ole Primdahl, Vindelevgård 192, 7830 Vinderup
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-post: dn@dn.dk;
- Miljøcenter Ringkøbing, Holstebrovej 31, 6950 Ringkøbing. E-post: post@rin.mim.dk
- Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-post: midt@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia. E-post: mail@dkfisk.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Erik Schou Nielsen, Rosenvvej 18, 8240 Risskov, enie@akademiaarhus.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Jens K. Thygesen, jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen v/ Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh. V, E-post: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF-Vestjylland), E-post: holstebro@dof.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N. E-post: husdyr@ecocouncil.dk
- Holstebro Museum. E-post: niels.terkildsen@holstebro-museum.dk

Orientering om meddelelse af miljøgodkendelse er sendt til:

- Knud Dyrby Andersen, Sevelvej 74, 7830 Vinderup (nabo)
- Peter Frederiksen, Svenstrupvej 6, 7830 Vinderup (nabo + bortforpagter)
- Ole Finn Hummelose, Svenstrupvej 4, 7830 Vindeup (bortforpagter)
- Henriette Hummelose, Sevelskovbyvej 18, 7830 Vinderup (bortforpagter)
- Sahl Præstelønningskasse v Jens Jensen, Svenstrupvej 8, 7830 Vinderup (bortforpagter)
- Ole Holmgaard, Skovhusvej 8, 7830 Vinderup (bortforpagter)

I perioden 14-07-2010 til 25-08-2010 har forslag til afgørelse været sendt i offentlig høring. Forslaget er annonceret i Holstebro Onsdag, på Holstebro Kommunes hjemmeside og er sendt til nedenstående:

- Knud Dyrby Andersen, Sevelvej 74, 7830 Vinderup (nabo)
- Jesper Rungsted Vecht, Sevelvej 77, 7830 Vinderup (nabo)
- Peter Frederiksen, Svenstrupvej 6, 7830 Vinderup (nabo + bortforpagter)
- Ole Finn Hummelose, Svenstrupvej 4, 7830 Vindeup (bortforpagter)
- Henriette Hummelose, Sevelskovbyvej 18, 7830 Vinderup (bortforpagter)
- Sahl Præstelønningskasse v Jens Jensen, Svenstrupvej 8, 7830 Vinderup (bortforpagter)
- Ole Holmgaard, Skovhusvej 8, 7830 Vinderup (bortforpagter)
- Steffen Wiwel, Nupark 47, 7500 Holstebro. E-post: swi@hflc.dk (ansøgers rådgiver)
- Danmarks Naturfredningsforening – Holstebro – V/Ole Primdahl, Vindelevgård 192, 7830 Vinderup
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-post: dn@dn.dk;
- Miljøcenter Ringkøbing, Holstebrovej 31, 6950 Ringkøbing. E-post: post@rin.mim.dk
- Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-post: midt@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia. E-post: mail@dkfisk.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Erik Schou Nielsen, Rosenvvej 18, 8240 Risskov, enie@akademiaarhus.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Jens K. Thygesen, jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen v/ Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh. V, E-post: natur@dof.dk

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- Dansk Ornitologisk Forening (DOF-Vestjylland), E-post: holstebro@dof.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N. E-post: husdyr@ecocouncil.dk
- Holstebro Museum. E-post: niels.terkildsen@holstebro-museum.dk

I 6 ugers høringsperioden er der indkommet bemærkninger fra følgende:

- Jesper Vecht og Line Kristiansen, Sevelvej 77, 7830 Vinderup (nabo)

Bemærkningerne fremgår af godkendelsens bilag. Ansøger har som konsekvens af bemærkningerne valgt at flytte kadaverpladsen til en placering tættere på ejendommen og længere væk fra nabobeboelse på Sevelvej 76.

Inddragelse af offentligheden er sket gennem annoncering af modtagelse af ansøgning i Holstebro Onsdag i perioden 21-04-2010 til den 05-05-2010

- Ingen bemærkninger modtaget.

Retsbeskyttelse

Godkendelsen omfatter hele produktionen på adressen Sevelvej 76, 7830 Vinderup, samt de udspretningsarealer (ejede og forpagtede), der er nævnt og behandlet i ansøgningen.

Godkendelsen skal, jf. § 17 i bekendtgørelse nr. 294 af 31.03.2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år - dvs. i år 2018. I 8 år efter godkendelsens offentliggørelse, er godkendelsen således omfattet af retsbeskyttelse. Holstebro Kommune kan derfor ikke uden væsentlig grundlag jf. nedenstående tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år.

Holstebro Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, jf. husdyrloven § 40, stk. 2, hvis der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Det skal bemærkes, at tilsynsmyndigheden altid kan revidere vilkårene i en godkendelse, jf. lovens § 53 stk. 2, for at forbedre husdyrbrugets egenkontrol eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Godkendelsen træder i kraft den 07-09-2010. Opmærksomheden henledes på, at såfremt afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve godkendelsen.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Udnyttelse af godkendelsen

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Oplysninger om grundlag for miljøgodkendelsen

Godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger og bl.a. følgende af Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer:

- Vejledning nr. 2/2001 Luftvejledningen,
- Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder,
- Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder,
- Vejledning nr. 4/1997 om miljøgodkendelse af husdyrbrug,
- Vejledning nr. 97/2002 om husdyrhold og arealkrav,
- Vejledning nr. 9795/2005 om rotter,
- Vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

samt

- Miljøcenter Fyn/Trekantområdets "Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde". 2. udgave udarbejdet maj 2002.
- IPPC Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs, juli 2003.
- Statens Skadedyrlaboratorium rapport nr. 3 / 2002. Retningslinier for fluebekæmpelse på gårde med husdyr.

Udover vilkårene i nærværende miljøgodkendelse er husdyrbruget underlagt bestemmelserne i gældende love og anordninger – hvis disse regler er skærpede i forhold til vilkårene i denne godkendelse.

Husdyrbruget har pligt til at kende og overholde gældende lovgivning, samt eventuelle revisioner og ændringer i den gældende lovgivning. Gældende love og regler kan bl.a. findes på www.retsinfo.dk.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Generelle forhold

Den miljøtekniske beskrivelse er fra den fremsendte ansøgning herunder fremsendte supplerende oplysninger. Den miljøtekniske vurdering er Holstebro Kommunes redegørelse for, og vurdering af, om forudsætningerne for at meddele miljøgodkendelsen er opfyldt, dvs. at godkendelsen er ledsaget af sådanne vilkår, at risikoen for forurening eller ikke-uvæsentlige gener for omgivelserne begrænses.

Godkendelsesmyndigheden kan meddele miljøgodkendelse efter lovens § 12, hvis den finder det godtgjort, at husdyrbruget

- har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og
- i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Ved vurderingen af, om husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen, skal det bl.a. sikres, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde,

- at beskyttelsen af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning, finder sted,
- at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til begrænsning af eventuelle gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.),
- at hensynet til de landskabelige værdier er varetaget,
- at energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt,
- at mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,
- at produktionsprocesserne er optimeret i det omfang det er muligt,
- at affaldsfrembringelse undgås, og hvor dette ikke kan lade sig gøre, at mulighederne for genanvendelse og recirkulation er udnyttet,
- at til- og frakørsel til virksomheden vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

Nedenstående vil bedriftens aktiviteter blive vurderet iht. ovenstående i det omfang det er relevant.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

ANSØGER OG EJERFORHOLD

Jørgen Rene Hummelose ejer og driver husdyrbruget på Sevelvej 76, 7830 Vinderup under CVR nr. 19157687. Husdyrbruget drives, som et selvstændigt husdyrbrug uden nogen form for samdrift med andre ejendomme, herunder andre ejede ejendomme. Den drifts- og miljøansvarlige på husdyrbruget er Jørgen Rene Hummelose. Den drifts- og miljøansvarlige har pligt til at informere personer og virksomheder, der arbejder på husdyrbruget om godkendelsens vilkår for den del af driften, som de arbejder med.

Der stilles vilkår om, at hvis der sker ændringer af ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal dette meddeles til Holstebro Kommune inden for 14 dage.

LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

Bedriften ligger cirka 1,2 km øst for Vinderup byzone. Husdyrbruget beliggenhed fremgår af bilag 1 og bilag 4.

Zonestatus: Husdyrbruget er placeret i landzone.
 Lokalplan: Der er ikke udarbejdet lokalplan for landzoneområdet.
 Kommuneplan: Husdyrbruget er beliggende i jordbrugsområde.

Afstand fra staldanlæg og lign. til nærmeste naboer og byzone m.v.	Afstand
Nærmeste nabo (Sevelvej 77) – krav 50 meter	ca. 195 m
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde (Vindelevgård, Vinderup) - krav 50 meter, vurdering indenfor 300 meter	1,2 km
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende - krav 50 meter, vurdering indenfor 300 meter	3,3 km
En beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren - vurdering indenfor 300 meter	1,5 km

Afstand fra hele anlægget til nærmeste naturområder:	Afstand
Højmose	4,9 km
Lobeliesø	4,0 km
Hede større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder	3,2 km
Overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder	4,4 km
Hede, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder	5,0 km
Overdrev, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder	4,2 km
Ammoniakkfølsomme søer, herunder kalkrige søer* og vandhuller med kransnållalger og brunvandede søer og vandhuller, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder	5,0 km

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Afstand fra alle nye anlæg til:	Afstand
Ikke almene vandforsyningsanlæg (krav 25 m) - ny kostald (1.1.5) - nye kalvehytter (1.1.7) - ny småkalvestald (1.1.8)	193 m 77 m 77 m
Almene vandforsyningsanlæg (krav 50 m) - ny kostald (1.1.5) - nye kalvehytter (1.1.7) - ny småkalvestald (1.1.8)	>1km >1km >1km
Vandløb, grøft, dræn, søer (krav 15 m) - ny kostald (1.1.5) - nye kalvehytter (1.1.7) - ny småkalvestald (1.1.8)	224 m 375 m 390 m
Det forudsættes at alle dræn i marken ved den nye kostald er gravet igennem så afstanden til disse dræn er minimum 15 meter.	
Offentlig vej og privat fællesvej (krav 15 m) - ny kostald (1.1.5) - nye kalvehytter (1.1.7) - ny småkalvestald (1.1.8)	186 m 221 m 317 m
Levnedsmiddelvirksomhed (krav 25 m) - ny kostald (1.1.5) - nye kalvehytter (1.1.7) - ny småkalvestald (1.1.8)	> 1 km > 1 km > 1 km
Beboelse på samme ejendom (krav 15 m) - ny kostald (1.1.5) - nye kalvehytter (1.1.7) - ny småkalvestald (1.1.8)	186 m 73 m 50 m
Naboskel (krav 30 m) - ny kostald (1.1.5) - nye kalvehytter (1.1.7) - ny småkalvestald (1.1.8)	252 m 215 m 235 m

Ejendommen ligger udenfor bygge- og beskyttelseslinier og fredninger, jf. bilag 5.

Samlet vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget, inkl. stalden i den tidligere foderlade og ny kostald og kalvehytter opfylder afstandskravene i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug:

- §§ 6 og 20: Afstande til nabobebyggelse, byzone- eller sommerhusområde, samlet bebyggelse og blandet bolig og erhverv mv.
- § 7: Afstande til beskyttede naturtyper (højmoser, lobeliesø, hede større 10 ha, overdrev, større end 10 ha, heder, overdrev og ammoniakfølsomme søer) beliggende indenfor international naturbeskyttelsesområder).
- § 8: Afstandskrav til vandløb, vandindvindingsanlæg offentlig og privat fællesvej og egen beboelse.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

LANDSKABELIGE OG KULTURHISTORISKE OMRÅDER

Vurdering i forhold til anlægget

Ejendommen ligger i landskabeligt interesseområde. Der stilles på den baggrund vilkår om, at der skal etableres et 3-rækket slørende læhegn langs ejendommens østside. Her ved vurderes ejendommen ikke at være uforeneligt med de landskabelige hensyn.

Der vurderes ikke at være væsentlige landskabelige forringelser som følge af projektet, da udvidelsen etableres i samlet bygningsmasse.

Vurdering i forhold til arealer

Få af markerne er beliggende i et område, der i kommuneplanen 2009-2021 er udpeget som særligt værdifuldt kulturhistorisk område, jvf. bilag 18. Kulturarvsarealet dækker dele af den såkaldte "Oldtidsvej", som løber langs sidste istids hovedopholdsline gennem hele vestjylland fra Vesterhavet ved Trans ind til Karup Å. Vejforløbet eller vejkorridoren markeres af 1) fredede og overpløjede gravhøje, samt af 2) vejspor, som ses i heder og på luftfotos, og af 3) eksisterende veje og hulveje. Forløbet er meget markant fra Vesterhavet og helt ind til Stubbergård Sø og Flynder Sø. Herefter på det sidste korte stræk er der flere forløb, som hver især er markeret med gravhøje, men ikke så markant, som på resten af strækningen. Forløbet strækker sig over ca. 77 km. Der er ca. 430 fredede gravhøje i forløbet og registreret ca. 1070 overpløjede høje (hvoraf nogle kun er registrerede på luftfotos), altså i alt ca. 1500 gravhøje. Højrækken er uden tvivl en af de mest markante i landet.

Beskyttede fortidsminder

Markerne 2, 4, 26, 29, 30 ligger inden for beskyttelseszonerne for beskyttede fortidsminder i form af gravhøje, jf. bilag 18. Selve gravhøjene er beliggende uden for de respektive markarealer. Gravhøjene er, jvf. § 29f i museumsloven, beskyttet af en 2 m beskyttelseszone, hvor der ikke må foretages jordbehandling, gødes eller plantes. Der stilles ikke skærpende vilkår. Jf. § 18 i Lov om naturbeskyttelse må der endvidere ikke etableres ny beplantning eller foretages lignende ændring i tilstanden af arealet inden for 100 meters afstand fra gravhøje, medmindre Kommunen meddeler dispensation hertil.

Beskyttede diger

Ved mark 1, 2, 3, 9, 24, 25, 44, 46, 51, 63, 80, 82, 83, 88, 90, 94 og 95 ligger beskyttede diger, jf. bilag 18. Ved sten- og jorddiger og lign. forstås menneskeskabte, linieformede forhøjninger af sten, jord, græstørv, tang eller lignende materialer, som fungerer eller har fungeret som hegn og har eller har haft til formål at markere administrative, ejendoms- eller anvendelsesmæssige skel i landskabet. Digerne er vigtige elementer i kulturlandskabet, som både viser tidligere tiders arealudnyttelse, ejendoms- og administrationsforhold, fungerer som levesteder og spredningskorridorer for dyr og planter og bidrager til et afvekslende landskab, ofte med egnstypiske digestrukturer. Digerne er beskyttet i henhold til museumslovens § 29a. Der må derfor ikke foretages ændring i tilstanden af digerne.

Holstebro Kommune vurderer samlet, at den ansøgte arealdrift ikke vil medføre forringelser af de landskabelige eller kulturhistoriske værdier i området.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

OPHØR AF HUSDYRBRUGET

Ved ophør af husdyrbruget skal stalde rengøres, gyllebeholdere tømmes og indholdet bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier etc. skal bortskaffes til godkendt modtager. Såfremt driftsbygninger ikke er nødvendige eller brugbare til landbrugsformål, kan Holstebro Kommune kræve, at bygningerne rives ned, og materialet bortskaffes til genanvendelse eller lignende. Der stilles vilkår til sikring af ovenstående.

ALTERNATIVE MULIGHEDER

Ansøger angiver i ansøgningen følgende:

"Alternativet til dette projekt vil være, at driften fortsatte uændret. Anlægget og arealerne vil ikke blive reguleret med hensyn til ammoniakfordampning, udvaskning af næringsstoffer og andre forhold, som det netop er hensigten med Husdyrloven. Samtidig er der en kraftig udvikling i jordbruget mod stadig større og mere produktions effektive enheder i gang. Såfremt ansøger ikke forsøger at følge med i de givne realiteter for erhvervet, kunne der opstå en risiko for afvikling af bedriften og ikke udvikling. Samtidig ville erhvervet gå glip af ansøgers tilegnede faglige ekspertise, evner og ambitioner for malkeproduktion".

Holstebro Kommunes vurdering

0-alternativet skal belyse de miljømæssige og socioøkonomiske konsekvenser der er, hvis den ansøgte produktionsudvidelse ikke gennemføres: 0-alternativet til dette projekt er, at driften vil forsætte uændret. Anlægget og arealerne ikke vil blive reguleret mht. ammoniak, udvaskning af næringsstoffer, affald, lugt og støj m.m. som er hensigten med husdyrloven. Dvs. at der hverken vil blive brugt foderoptimering, indført BAT, stillet vilkår til renere teknologi eller udvikling af arbejdspladser.

Et andet alternativ ville være at købe en anden ejendom og placere udvidelsen her. Miljøpåvirkningen vurderes at være nogenlunde den samme som ved denne udvidelse, eller måske endda øget, da der her vil være en større driftsmæssig belastning fra f.eks. maskine og kørsel mellem ejendommene.

Husdyrbrugets anlæg

Det ansøgte husdyrhold

Udvidelsen af dyreholdet fremgår af skema 1, hvor antallet af dyr i nudrift og ansøgt drift samt staldsystem fremgår.

Skema 1. Produktionsstørrelse

Dyreart og dyretype	Tilladt produktion		Ansøgt produktion	
	Antal	DE	Antal	DE
Malkekøer, st. race	205	273,59	500	690,88
Kvier (26-27 mdr.), st. race	8	5,34	0	0
Kvier (24-26 mdr.)	0	0	32	20,57
Småkalve (0-3 mdr.), st. race	22	5,39	0	0
Småkalve (0-8,5 mdr), st. race	0	0	196	57
Tyrekalve 40-50 kg, st. race	102	0,67	260	1,7
I alt		284,99		770,15

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Produktionsniveau

Produktionsniveauet ligger stabilt hen over året, og der forventes ikke varierende belastning fra husdyrproduktionen i løbet af året. Almindelige sæsonudsving, naturlige produktionsudsving samt tilpasninger pga. sygdom og lignende kan ske og accepteres.

Det vurderes, at det er hensigtsmæssigt, at tage udgangspunkt i et fleksibelt produktionsniveau for husdyrbruget, da husdyrbruget kun har kvæg, og da produktionens lønsomhed skønnes at kunne maksimeres. Der stilles vilkår om, at antallet af dyreenheder mellem de forskellige dyretyper kan variere med indtil 7 DE.

Udnyttelse af produktionsniveau

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Stalde

Husdyrbruget drives konventionelt med nedenstående produktionsstørrelse i de staldsystemer, der er angivet i Skema 2. Situationsplan over husdyrbrugets stalde og gødningsopbevaringsanlæg fremgår af bilag 2.

Skema 2. Husdyrholdets sammensætning i relation til dyretyper, antal, stipladser og staldsystem.

Stald nr.	Staldnavn	Dyreart/type og evt. vægtkorrektion	Nudrift drift		Ansøgt drift		Staldsystem
			Antal	DE	Antal	DE	
1.1.1.	Kostald	Årsko st. race	190	253,57	245	338,53	Sengestald m fast gulv 2% hældning, skrabning hver 2. time
		Kvier (24-26 mdr)	0	0	32	20,57	Sengestald m fast gulv 2% hældning, skrabning hver 2. time
		Småkalve (0-8,5 mdr)	0	0	15	4,36	Dybstrøelse hele arealet
1.1.2.	Kalve 1	Småkalve (0-8,5 mdr)	0	0	34	9,89	Dybstrøelse hele arealet
		Småkalve (0-3 mdr)	22	5,39	0	0	Dybstrøelse hele arealet
1.1.3	Kalve 2	Kvier (26-27 mdr)	8	5,34	0	0	Bindestald m. riste
		Småkalve (0-8,5 mdr)	0	0	24	6,98	Dybstrøelse hele arealet
1.1.4	Tyrekalve	Tyrekalve (40-50 kg)	102	0,67	52	0,34	Dybstrøelse hele arealet
1.1.5	Kostald 2 (ny)	Årsko st. race	0	0	240	331,62	Sengestald m fast gulv 2% hældning, skrabning hver 2. time
1.1.6	Goldkøer	Årsko st. race	15	20,02	15	20,73	Dybstrøelse hele arealet
1.1.7	Kalvehytter (ny)	Småkalve (0-8,5 mdr)	0	0	24	6,98	Dybstrøelse hele arealet
		Tyrekalve (40-50 kg)	0	0	208	1,36	Dybstrøelse hele arealet
1.1.8	Kalve 4 (ny)	Småkalve (0-8,5 mdr)	0	0	99	28,79	Dybstrøelse hele arealet

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

I forbindelse med udvidelsen opføres ny stald til småkalve i eksisterende lade (1.1.8), betonplads med nye kalvehytter (1.1.7), og ny tilbygning til eksisterende kostald (1.1.5), jvf. bilag 2. I det følgende afsnit (BAT i staldanlæg) er beskrevet de punkter som ansøger har anført i forbindelsen med valget af de enkelte respektive tiltag til både BAT og generelle krav samt fravalget af andre generelle virkemidler i forbindelse med ansøgningen om miljøgodkendelse af husdyrbruget.

BAT i staldanlæg

Renere teknologi og bedste tilgængelige teknik (BAT) er ifølge Miljøstyrelsens vejledning om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug at betragte som en generel ikke-stedbunden branchenorm. Dette betyder, at særlige følsomme eller for den sags skyld robuste omgivelser ikke har indflydelse på niveauet ved fastlæggelse af BAT. Særligt med begrebet "tilgængelig teknik" menes, at teknikken under afvejning af økonomiske udgifter og fordele skal være mulig at anvende i landbrugssektoren som helhed. Der ligger her i termen 'tilgængelig' indbygget en afvejning mellem mål og midler, men vel og mærke afvejet på sektorniveau og ikke på bedriftsniveau.

Samlet vurderes det, at gødningshåndtering i eksisterende stalde m.v. er tilfredsstillende, såfremt denne til enhver tid følger bestemmelserne i lovgivningen. Ovenstående giver ikke anledning til fastsættelse af vilkår, der ligger ud over de generelle bestemmelser i lovgivningen.

Det vurderes, at husdyrbrugets staldindretning overholder reglerne i henhold til lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v., miljøbeskyttelsesloven og heraf afledte bestemmelser. På den baggrund vil der ikke blive stillet skærpende vilkår for staldgulve og gyllekanaler ud over det nedenfor nævnte.

Ansøgers valg og fravalg af BAT i stald 1.1.1 og 1.1.5

"Gulvsystemet, hvor malkekøer og kælvkvier er opstaldet, er ikke direkte BAT-godkendt. Gulvet omtales som et 4 % gulv med fire procent ammoniakfordampning. Det vil sige, at denne stald (en sengestald med fast gulv, 2 % hældning og skrabning hver anden time) har samme reduktionskapacitet som et præfabrikeret drænet gulv. Gulvet lever således op til det niveau for BAT, der er angivet i lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.

Der installeres ikke forsøringsanlæg, da der for stalde med fast gulv og skraber kun kan opnås en reduktion i ammoniakfordampningen fra lagertanken, svarende til ca. 1 %. Det er dermed ikke rentabelt at installere forsøringsanlæg. Derfor fravælges denne mulighed.

Ligeledes kunne ansøger vælge at bygge om i bestående kostald og tilpasse nybyggeriet i den nye tilbygning, således at gyllekøling kunne tages i anvendelse. Men da systemet med gyllekøling ikke med god effekt finder anvendelse i kvægbesætninger, fravælges denne mulighed ligeledes."

Holstebro Kommunes vurdering af BAT i stald 1.1.1 og 1.1.5

BAT på malkekvægstalder er som udgangspunkt i dag enten gylleforsuring eller faste dræ-nede gulve.

TEKNIK OG MILJØ

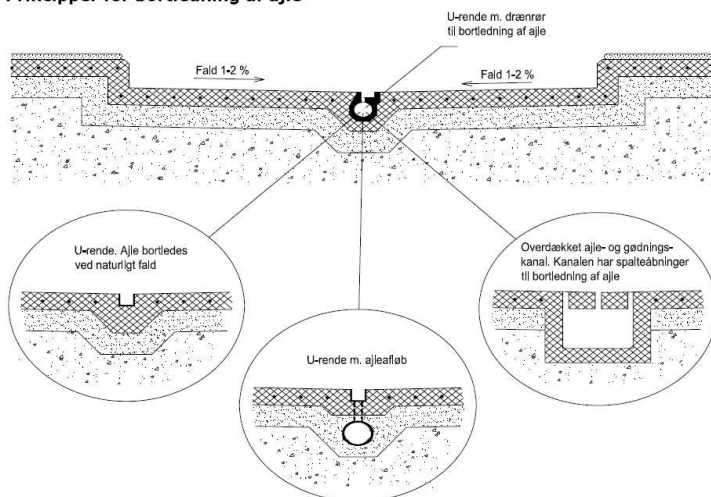
Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Ansøger har valgt at indføre staldsystemet 'Sengestal med fast gulv, 2% hældning, skrabning hver 2. time' Holstebro Kommune er af den opfattelse, at dette staldsystem er et BAT gulv med en lav ammoniakemission på omkring 4 %.

Faste drænede gulve består af et betongulv med 1-2 % fald mod ajlefløb i midten. Gulvene renholdes ved hurtigt ajlefløb og hyppige skrabbninger. Gulvene kan være udformet med langsgående eller tværgående drænriller eller med en jævn overflade. Fald mod midten gør, at gulvene hurtigt leder ajlen bort. Ajlefløbet i gulvmidte kan være udformet efter forskellige principper, hvilket fremgår af Figur 1. Afløbsprincippet bygger på, at der er mulighed for at lave en løsning, der samtidig kan fjerne den faste gødning enten løbende med skrabning af gulvet, i langsgående afleveringsåbninger eller ved hyppige afleveringer på tværs af gulvet. Der stilles vilkår til dimensionering af gulvene.

Principper for bortledning af ajle

Figur 1. Principper for bortledning af ajle.

Lysningsareal for afleveringsåbninger

For at gulvene lever op til emissionskravet på 50 % af referencegulvet, må det samlede lysningsareal på afleveringsåbningerne ikke udgøre mere end 5 pct. af staldens samlede gangareal. Danske undersøgelser (FarmTest – kvæg nr. 21), der bekræfter de 50 % reduktion af ammoniakemissionen, bygger på målinger i et staldanlæg, hvor lysningsarealet ned til gyllekanalen udgør 5 % af kørnes samlede gulvareal. Staldanlæg med samme størrelse lysningsareal har samme reducerede ammoniakemission. Der stilles vilkår til lysningsareal på maksimalt 5 %.

Rengøring af gulve

Hyppig rengøring af gulvene er medvirkende til den opnåede ammoniakemission. I stalde, hvor køerne er inde hele året, skrabbes gulvene ca. 12 gange i døgnet. Skraberne er udformet efter de funktionskrav, der stilles til gulvet. Det vil sige, at gulve med langsgående drænriller skrabbes med et skraberblad, der rengør rillerne, endvidere renholdes ajlefløbet af trækkæden/-stangen til skraberen. Der stilles vilkår til skrabehyppigheden.

Ansøger valg og fravalg af BAT i stald 1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4, 1.1.6, 1.1.7 og 1.1.8 (dybstrøelsesstalde)

"Husdyrproduktionen i de eksisterende stalde skal udfases over en årrække. Der er derfor ikke taget stilling til valg og fravalg af BAT i de eksisterende stalde. Der skal fortsat være kalve 0 – 8,5 mdr. i eksisterende stalde og i kalvehytter. Der findes på nuværende tidspunkt ikke BAT for opstaldning af småkalve, hvorfor der heller ikke kan redegøres for dette. Samtidig skal der opstaldes småkalve i de ansøgte kalvehytter, hvor ligge- underlaget ligeledes er dybstrøelse – dannet af halm fra en kornafgrøde. "

Holstebro Kommunes vurdering af BAT i stald 1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4, 1.1.6, 1.1.7 og 1.1.8 (dybstrøelsesstalde)

Staldene er dybstrøelsesstalde og anvendes til opstaldning af småkalve, tyrekalve og goldkøer. Staldindretningen er for alle dyretyperne dybstrøelse i hele arealet.

Der er aktuelt ingen BAT-blade på dybstrøelsesstalde for småkalve, tyrekalve eller goldkøer. Holstebro Kommune vurderer, at de pågældende staldtype principielt godt kan være BAT, såfremt der strøs halm eller andet tørstof i rigelige mængder i dybstrøelsesstalden, så dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen, hvilket reducerer ammoniakemissionen. Dette sikres ved vilkår.

Holstebro Kommunes samlede vurdering af staldanlæggene

Det vurderes, at husdyrbrugets staldindretning overholder reglerne i henhold til lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v., miljøbeskyttelsesloven og heraf afledte bestemmelser. Der stilles vilkår til sikring af de ammoniakreducerende tiltag i staldene, og Holstebro Kommune vurderer på baggrund heraf, at husdyrbrugets staldindretning opfylder kravet til implementering af BAT.

Ventilation

Der er naturlig ventilation i stald 1.1.1, 1.1.5 og 1.1.7. Ventilation på husdyrbruget forventes dog ikke at kunne give anledning til gener for de omkringboende da de mekaniske ventilatorer i de øvrige stalde aldrig anvendes og da der er langt til nabobeboelse.

Idet staldventilationen er 100 % naturlig er den kun forbundet med et minimalt energiforbrug. Holstebro Kommune vurderer naturlig ventilation som værende BAT i de pågældende stalde.

Såfremt der senere ønskes ændring i ventilationsformen på husdyrbruget, skal dette forinden vurderes iht. principperne for BAT, og forhold omkring bl.a. støj og energiforbrug m.v. skal gennemgås.

Rengøring af staldanlæg

Stalde rengøres efter behov. Idet erfaring viser, at en god staldhygiejne i form af rene og tørre stalde ofte har en gunstig indflydelse på staldlugtemissionen, stilles der vilkår om, at der opretholdes en god staldhygiejne.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Foder

Foderlade bruges til opbevaring af tilskudsfoder, kraftfoder, mineraler, småkalveblanding, halm m.v.

Der anvendes eller opbevares ikke kartoffelpulp på ejendommen. Der stilles ikke skærpede vilkår omkring anvendelse af bestemte typer af foder.

I ansøgningen anføres det, at ansøger ønsker at have mulighed for at anvende faglig indsigt og viden angående fodring af dyrene. Derved ønsker ansøger at anvende det foder der selv dyrkes på ejendommen.

Der fokuseres på effektiv fodring og begrænsning af støv-, støj- og transportgener for omkringboende. Dette sker gennem en samlet foderopbevaring og foderhåndtering på Svenstrupvej 4, hvor der er etableret to store silohuse, hvor alt ensilage kan opbevares.

Der laves foderplaner i samarbejde med fodringskonsulent med anvendelse af den nyeste viden indenfor kvægfodring. Der tages analyser af alt grovfoder og foderplanen afpasses grovfoderets sammensætning og kvalitet. Derved sikres at foderet altid er tilpasset køernes behov og ydelse.

Vurdering

Husdyrbruget producerer foderet til kvægholdet på egen jord. Der udtages foderprøver og fodringen tilrettelægges ved hjælp fra kvægbrugskonsulent. Der stilles vilkår til sikring af ovenstående.

Holstebro Kommune vurderer, at fodringen på husdyrbruget lever op til BAT.

Ensilage opbevaring og håndtering

Al ensilage opbevares på anden ejendom Svenstrupvej 4, 7830 Vinderup. Der er dagligt 2-3 transporter af foder fra Svenstrupvej 4 til Sevelvej 76. Der opbevares ikke ensilage i markstakke eller på Sevelvej 76, hvorfor der ikke stilles vilkår vedr. opbevaringen.

Fyringsanlæg

Stuehuset opvarmes med overskudsvarme fra gyllekanalerne. Ejendommen har ikke fyringsanlæg >1MW og er ikke omfattet af miljøgodkendelsespligtigt efter miljøbeskyttelsesloven. Der stilles ingen vilkår vedr. ejendommens fyringsanlæg.

Håndtering og opbevaring af olie, spildolie og brændstof

Olietanke

På ejendommen har Holstebro Kommune registreret følgende olietanke:

Type	Placering	Etableret år	Indhold
Overjordisk	Værksted	1986	3.500 liter diesel

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Olier og kemikalier

Der opbevares ca. 500 l olie i tromler/dunke på ejendommen. Olien opbevares på fast gulv under tag. Placering angivet på bilag 3.

Påfyldning af dieselolie på køretøjer foregår i værkstedet på betongulv uden kloak afløb.

I henhold til miljøbeskyttelsesloven må stoffer, der kan forurene grundvand, jord og undergrund, vandløb, søer eller havet ikke opbevares på en sådan måde, at det fremkalder fare for forurening af disse. Det er derfor Holstebro Kommunes vurdering, at olie og kemikalier skal opbevares i egnede mærkede beholdere på oplagsplads med impermeabel belægning, uden mulighed for afløb. Oplagspladsen skal være under tag og indrettes således, at spild kan opsamles f.eks. ved spildbakke eller betongulv med opkant. Oplagspladsen/spildbakken have en størrelse, så den kan rumme indholdet af den største opbevaringsenhed i området, hvis denne lækker.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, hvorfor der ikke stilles skærpende vilkår.

Affald og kemikalier

På husdyrbruget fremkommer der affald i form af emballage fra foder, udsæd, rengøringsmidler mv. Kvitteringer for aflevering/afhændelse af affald skal gemmes i minimum 5 år.

Skema 3. Affald fra husdyrbruget håndteres iht. nedenstående.

Affaldskode	Type	Mængde / Opbevaring	Bortskaffelse
16 01 03	Udtjente dæk	Samles i værksted	Leverandør
EAK-kode 02-01-10	Jern Metal	Container, ca. 2 containere om året	Produkthandel
EAK-kode 02-01-04	Plast	Container	NOMI
16 01 06	Blyakkumulatorer	Værksted	Erhvervs-genbrugsplads
EAK-kode 13-02-03-00	Mineralsk ikke chlorede motor, gear og smøreløser	Tromler i værksted	Dansk Oliegenbrug
16 01 07	Oliefiltre		Erhvervs-genbrugsplads
02 01 09	Landbrugskemikalieaffald		Erhvervs-genbrugsplads
ISAG-kode 50.00	Papir og papemballage	I container	Erhvervs-genbrugsplads
	Spraydåser	Samles i værksted	Erhvervs-genbrugsplads
EAK-kode 20-01-18-00	Klinisk risikoaffald		Afleveres til dyrlæge

Affald afhentes via kommunal ordning hver anden uge. Der er opstillet en container på ejendommen til opsamling.

Holstebro Kommune har udarbejdet et affaldsregulativ for erhvervsaffald, som er at finde på Holstebro Kommunes hjemmeside. Dette regulativ er gældende for husdyrbruget. Affald fra produktionen skal opsamles, sorteres og bortskaffes og registreres iht. affaldsbekendtgørelsen og det til enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald i kommunen. Der gøres opmærksom på, at farligt affald såsom spildolie skal transporteres og afhændes til

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

en af Holstebro Kommune godkendt transportør/modtager. Liste over godkendte transportører/modtagere kan ses på Holstebro Kommunes hjemmeside.

Ønskes det at aflevere enkelte fraktioner til anden bortskaffelsesordning, skal dette ske til godkendte modtagere. Derudover skal husdyrbruget registrere affaldsproduktionen efter de gældende regler.

I henhold til miljøbeskyttelsesloven må stoffer, der kan forurene grundvand, jord og undergrund, vandløb, søer eller havet ikke opbevares på en sådan måde, at det fremkalder fare for forurening af disse. Det er derfor Holstebro Kommunes vurdering, at olie og kemikalier skal opbevares i egnede mærkede beholdere på oplagsplads med impermeabel belægning, uden mulighed for afløb. Oplagspladsen skal være under tag og indrettes således, at spild kan opsamles f.eks. ved spildbakke eller betongulv med opkant. Oplagspladsen/spildbakken have en størrelse, så den kan rumme indholdet af den største opbevaringsenhed i området, hvis denne lækker.

Indenfor affaldsområdet, er BAT bl.a., at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Affald skal registreres og håndteres iht. gældende lovgivning, og affaldet skal løbende bortskaffes iht. ovenstående uden der sker ophobning. Der stilles ikke skærpede vilkår til opbevaring af affald, da forholdene er omfattet af gældende lovgivning. Det stilles vilkår om, at husdyrbruget skal arbejde for at nedbringe affaldsfrembringelsen, og at husdyrbruget ved tilsyn skal redegøre for tiltag.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til BAT.

Døde dyr

Animalsk affald opbevares overdækket på en cementeret plads som angivet på bilag 2 (2/2), indtil afhentning til destruktionsanstalt (DAKA).

I henhold til gældende regler skal selvdøde og aflivede dyr straks fjernes fra besætningen og opbevares på en skyggefuld afhentningsplads i tilknytning til den pågældende besætning. Afhentningsstedet skal ligge i en passende afstand fra produktionsbygninger og offentlig vej. Afhentningsstedet skal ligge ved fast tilkørselsvej og være tilgængelig for opsamlingsmateriellet. Dyrene skal placeres på et underlag, så de er hævet i en passende afstand fra jorden, og hvor det er nødvendigt, skal afhentningspladsen sikres mod ådselædende dyr. I tilfælde hvor dyrene er overdækket, skal dette ske med en fast overdækning. Alternativt kan dyrene opbevares på frost eller køl.

Selvdøde og aflivede dyr skal inden for 24 timer tilmeldes afhentning til godkendt destruktionsanstalt. Afhentning af dyr opbevaret i container kan afvente, indtil denne er fuld. Dog skal tilmelding til afhentning ske senest 5 dage efter, at påfyldning af containeren er påbegyndt. Alternativt kan afhentning udsættes indtil containeren er fuld – dog maks. 3 uger efter påbegyndt påfyldning, såfremt dyrene opbevares på køl.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at placering af en cementeret opbevaringsplads på den ansøgte lokalitet ikke vil medføre væsentlige landskabelige forringelser eller gener for

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

omgivelserne. Fødevarestyrelsen er myndighed vedr. bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr, og da husdyrbruget ved ændring af dyreenhedsdefinitionen pr. 1. august 2009/2010 overstiger 500 DE, så gælder, at henlæggelse af døde dyr skal ske på cementeret underlag, som er sikret mod ådselædende dyr ved indhegning. Herudover skal der udarbejdes en sundhedsrådgivningsaftale med en praktiserende dyrlæge og en smittebeskyttelsesplan med den sundhedsrådgivende dyrlæge. Smittebeskyttelsesplanen skal godkendes af fødevarestyrelsen. Holstebro Kommune vurderer det derfor hensigtsmæssigt, at placeringen af opbevaringspladsen for døde dyr indgår i smittebeskyttelsesplanen for den samlede bedrift.

Ved øget dødelighed i besætningen skal kadaverne opbevares overdækket, i en til formålet egnet container, således at der ikke opstår risiko for uhygiejniske forhold. Der stilles vilkår hertil. Ligeledes stilles der vilkår om, at kadaverpladsen indrettes således, at den ikke er synlig i landskabet ved færdsel på offentlig vej.

Holstebro Kommune vurderer, at håndteringen af døde dyr opfylder gældende lovkrav, og derved er der ikke særlige forhold, som taler for vilkår ud over gældende lovgivning. Der gøres opmærksom på, at Fødevarestyrelsen er myndighed på området, og denne kan påbyde, at opbevaringsstedet f.eks. flyttes længere væk fra offentlig vej.

Sprøjtemidler og medicin

Opbevaring

Der opbevares ikke sprøjtemidler på ejendommen, da opbevaring og håndtering sker på anden ejendom. Produkter til rengøring og neutralisering af malkeanlæg opbevares i tank- og teknikrum.

Kemikalieaffald, herunder produkter til rengøring og neutralisering af malkeanlæg m.v., skal opbevares i egnede beholdere (tydeligt mærket med indhold) med tætsluttende låg på tæt bund med opkant og uden mulighed for afløb til kloak, jord, afløb, dræn, vandløb, boringer eller brønde. Oplaget skal i henhold til gældende lovgivning opbevares utilgængeligt børn, dyr og uvedkommende. Oplagringspladsen skal være under tag og indrettet således, at evt. spild kan opsamles i f.eks. en spildbakke.

Håndtering af marksprøjte

Påfyldning af marksprøjte sker på anden ejendom på fast plads med afløb til gyllebeholder. Denne plads anvender ansøger ligeledes til vaskeplads. Der anvendes sprøjteudstyr, der er selvrensende. Rensevandet sprøjtes ud på marken. Spild under påfyldning og rengøring af marksprøjter er en væsentlig kilde punktkildeforurening og til pesticider i overfladevand samt forurening af grundvand. Forurening fra punktkilder kan med få enkle tiltag minimeres.

Der er generelt lovkrav om, at tapstedet, hvor sprøjten fyldes med vand, skal være forsynet med kontraventil, der sikrer mod tilbagesugning af væske fra sprøjtetanken. Påfyldningen af vand skal være styret med vandur eller lignende, der forhindrer overløb af sprøjtetanken. I forbindelse med påfyldning af sprøjter må der ikke være direkte kontakt mellem vandslange monteret på tapstedet og væsken i sprøjten.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Påfyldning af bekæmpelsesmidler i marksprøjter skal ske på en vaskeplads med opsamling af vaskevand eller på det areal, der skal behandles. Påfyldning i marken må ikke ske mindre end 300 meter fra vandforsyning til drikkevandsformål eller mindre end 50 meter fra hhv. overfladevande, drænsystemers rense- og samlebrønde eller § 3 beskyttet natur.

Vask skal ske på vaskeplads eller det areal, der er blevet behandlet. Vaskevand fra en vaskeplads skal opsamles i gyllebeholder eller anden beholder og udbringes i henhold til bestemmelserne i husdyrbekendtgørelsen. Vaskepladser må ikke etableres nærmere end 50 meter fra hhv. overfladevande, § 3 beskyttet natur eller almen vandforsyning. Afstandskravet til ikke almen vandforsyning er 25 meter.

Nedbør kan afvaske plantebeskyttelsesmidler, der er afsat på ydersiden af sprøjte og traktor. En uvasket sprøjte eller traktor, som er anvendt til udbringning af plantebeskyttelsesmidler, skal derfor placeres på det behandlede areal, vaskeplads med opsamling til gyllebeholder eller anden beholder, eller under tag, så der ikke sker utilsigtet afstrømning af vand med indhold af plantebeskyttelsesmidler til vandmiljø, jord mv.

Udbringning af gylle med indhold af vaskevand på bedriftens markarealer eller på virksomhedens arealer, skal meddeles til kommunalbestyrelsen. Dette kan ske i forbindelse med byggeanmeldelse ved etablering af vaskeplads.

Ved udbringning af gylle med indhold af vaskevand hos tredje mand, skal der indhentes tilladelse hertil ved kommunalbestyrelsen. Tilladelsen kan søges samtidig med byggeanmeldelse ved etablering af vaskeplads. For eksisterende anlæg indhentes en særskilt tilladelse hos kommunalbestyrelsen.

Gylle med indhold af rester af plantebeskyttelsesmidler, som ikke er godkendt til udendørs anvendelse, skal bortskaffes efter reglerne i bekendtgørelsen om affald.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at kravet om BAT overholdes, idet opbevaring og håndtering af sprøjtemidler sker på anden ejendom. Der er dog mulighed for at opbevare mindre mængder af ukrudtsmiddel på ejendommen efter gældende regler til anvendelse på anlægget.

Opbevaring af flydende husdyrgødning

Det er i ansøgningen oplyst, at:

- Beholdere er stabile og kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- Gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
- Beholderne er overdækket med naturligt flydelag
- Beholderne kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen

Malkekøerne er opstaldet i sengestald med fast gulv, 2 % hældning og skrabning hver 2. time. Gødningen fra malkekøerne og kvier håndteres næsten udelukkende som gylle. Gødning fra opdræt håndteres som dybstrøelse. Kvierne (24-26 mdr.) er opstaldet i sengestald med fast gulv, 2 % hældning og skrabning hver 2. time. Ingen af dyrene går på græs.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Af de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet samt beregninger af produceret mængde gylle, bliver der efter udvidelsen opsamlet ca. 11.005 m³ gylle samt 1.105 m³ dybstrøelse.

I nedenstående skema angives gylleopbevaringskapaciteten på husdyrbruget:

Opbevaringsanlæg	Byggeår	Sidste 10 års beholderkontrol	Kapacitet [m ³]
Gyllebeholder I	1994	2005	2.136
Gyllebeholder II	1982	2005	614
Gyllekanaler			100
Hvejnkærvej 6, opbevaring på anden ejendom	1985 2000		825 2.890
Lejet beholder på Hjerlhedevej 9	1995		1.955
SAMLET OPBEVARINGSKAPACITET:			8.520

På husdyrbruget er der en opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning svarende til ca. 9 måneders produktion. Husdyrbruget skal, i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen, mindst råde over en opbevaringskapacitet svarende til mindst 6 måneders tilførsel, om end opbevaringskapaciteten skal være tilstrækkelig til, at husdyrgødningen kan udbringes miljømæssigt forsvarligt. Dette betyder reelt, at et husdyrbrug skal råde over en opbevaringskapacitet svarende til 9 måneders produktion for at sikre, at udnyttelsen af husdyrgødningens næringsstofindhold opfylder kravene i bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække.

Gyllebeholderne er ikke forsynet med fast overdækning. Der er etableret naturligt flydelag på gyllebeholderne, og der føres logbog i overensstemmelse med gældende regler.

BAT i forhold til gødningsopbevaring er bl.a. følgende tiltag:

- at udbringningen ikke giver anledning til unødige gener.
- at anlæg til opbevaring af gødning mindst en gang om året tømmes for inspektion for revner/utætheder m.v. og vedligeholdelse.
- at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på husdyrbruget.
- at flydelag på gyllebeholdere opretholdes, og at flydelaget hurtigt reetableres, når det brydes.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget med de stillede vilkår leves op til BAT.

Påfyldning af gyllevogne

Da der kan benyttes gyllevogne, med påmonteret pumpe og returløb, er det ikke fundet nødvendigt at kræve, at påfyldning af gyllevogne og lignende, foregår på en plads med afløb til en opsamlingsbeholder. Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der opstår spild, ved påfyldning af gyllevogne, kan tilsynsmyndigheden kræve, at påfyldning o.l. skal ske på en plads med afløb til en opsamlingsbeholder.

Erfaringer viser, at gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb ikke medfører spild af husdyrgødning ved påfyldning af gyllevognen. Såfremt påfyldning sker, med en på gylle-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

beholderen fastmonteret pumpe, skal der forinden etableres en påfyldningsplads med afløb til opsamlingsbeholder. Der stilles vilkår herom.

De generelle regler for pumper anvendt til gyllepumpning blev den 15. september 2008 ændret ved bekendtgørelse nr. 1695 af 19/12 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. I henhold til de nye regler skal pumperør monteret på åbne gyllebeholdere enten svinges ind over beholderen og fastlåses i denne position, eller være forsynet med en afspærringsventil til pumperøret eller lignende foranstaltning, når pumpen ikke anvendes, og ikke er under opsyn. Pumper, der anvendes til tømning af gyllebeholdere, skal være forsynet med en timer eller lignende foranstaltning, der sikrer, at der ikke kan pumpes mere gylle fra beholderen ad gangen end hvad der svarer til indholdet i en gyllevogn. Pumper skal være forsynet med en afbryder, som sikrer, at pumpen ikke kan sættes i gang utilsigtet. Eldrevne pumper skal, når de ikke anvendes, og ikke er under opsyn, f.eks. ved arbejdsdagens ophør, afbrydes ved hovedtavlen. Afbryderen skal aflåses eller opbevares under aflåste forhold.

Holstebro Kommune vurderer, at forhold omkring pumper er tilstrækkeligt reguleret igennem de generelle regler, og der stilles derfor ikke skærpende vilkår.

Opbevaring af dybstrøelse og fast gødning

Som hovedregel skal fast husdyrgødning (inkl. dybstrøelse) opbevares i en mødding med fast bund og afløb.

Komposteret dybstrøelse må dog opbevares i marken såfremt tørstofprocenten er mindst 30 % for ethvert delparti. Dybstrøelse der har ligget i stald i 3-4 måneder i gennemsnit, er oftest så kompostlignende, at det kan opbevares i marken. Holstebro Kommune vurderer, at opbevaring af dybstrøelseskompost i markstakke er en dårlig ide på store husdyrbrug, da store mængder dybstrøelse i markstakke, let vil kunne give anledning til punktkildeforurening eller gener i form af lugt eller fluer. Opbevaring af dybstrøelse på en møddingsplads nær staldanlæggene sikrer, at møddingen hyppigere bliver kontrolleret mht. lugt og fluer eller anden utilsigtet forurening, end hvis stakkene lå væk fra ejendommen i markstak.

På dette husdyrbrug er der tale om opbevaring af dybstrøelse svarende til ca. 1.105 m³, hvor opbevaringen sker på møddingsplads på ejendommen Hvejnkærvej 6, 7830 Vinderup.

Ved udmugning i foråret udbringes dybstrøelsen direkte fra stald til mark, hvor den spredes og nedpløjes. Ved udmugning på øvrige tidspunkter bliver gødningen lagt på møddingspladsen.

Sikring af omgivelserne mod gener og forurening

Der stilles vilkår om, at dybstrøelse og fast gødning skal opbevares overdækket efter gældende regler på møddingsplads på Svenstrupvej 4, 7830 Vinderup.

Foderester m.v.

Gødning, foderrester mv. fra den daglige rengøring må ikke opbevares i markstak, da det ikke opfylder kravene i loven for opbevaring af kompost i markstakke, men skal i stedet

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

opbevares på godkendt opbevaringsanlæg f.eks. ensilagesilo, møddingsplads, container beregnet til mødding, gyllebeholder eller lignende.

FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

Ammoniak

Den samlede ammoniakfordampning fra anlægget forventes at være på 3.920 kg/år, hvilket er en meremission på 2.224 kg N / år i forhold til førsituationen.

Skema 4. Ammoniakfordampning fra husdyrbrugets staldanlæg.

Beskrivelse	N-emission
Emission fra stalde omfattet af kravet om 25 % reduktion, men eksisterende uændret produktion (Staldafsnit for eksisterende produktion)	1 kg N / år
Emission fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakkrav (staldafsnit hvor udvidelse foregår)	2.606 kg N / år
Emission fra stalde m.v., der ikke er omfattet af det generelle krav	0 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af flydende gylle	1.312 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af fast gødning	0 kg N / år
Samlet emission efter udvidelse og min 25 % reduktion	3.920 kg N / år
Meremission	2.224 kg N / år

Det generelle krav om ammoniakreduktion – 25 %

Krav om 25 % ammoniakreduktion i forhold til referencesystemet gælder for stalde, hvor der sker etablering, udvidelse eller ændring. Kravet er opfyldt jvf. IT-ansøgningen. Virkemidler, som er anvendt til at opnå reduktionen, er staldtypen sengestald med fast gulv, 2 % hældning, skrabning hver 2. time. Det vurderes på baggrund af ovenstående, at husdyrlovens beskyttelsesniveau for ammoniak er overholdt.

Bufferzonekrav til § 7 naturtyper

Meremissionen er beregnet til 2.224 kg N pr. år. Alle staldafsnit og opbevaringslagre ligger længere væk end 1000 meter fra nærmeste naturområder omfattet af lovens § 7. Husdyrbruget er derfor ikke omfattet af afskæringskriterierne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Der stilles ikke skærpede krav til ammoniak på baggrund af § 7 områder i nærheden af husdyrbrugets anlæg.

Tør natur påvirkning

Husdyrbruget er beliggende dels indenfor og dels udenfor internationale beskyttelsesområder, jvf. bilag 17.

Natura 2000 områders påvirkning

Det nærmest liggende Natura 2000-område i forhold til ejendommen er EF-habitatområde nr. 41 og EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 29, Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø, jf. bilag 17. Mindsteafstanden hertil er ca. 3 kilometer.

De nærmest liggende naturområder, der er kortlagt indenfor habitatområdet og som er følsomme overfor atmosfærisk ammoniak, er nogle hedeområder ved Flyndersø i en afstand på ca. 3,6 kilometer.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Tålegrænsen er her 10 – 20 kg N/ha/år, og med en baggrundsbelastning i størrelsesordenen 14 kg N/ha/år kan den være overskredet. På baggrund af de store afstande ventes dog kun en meget begrænset negativ påvirkning af de nævnte hedearealer, og der er ikke foretaget beregninger af kvælstofnedfaldet.

Uden for Natura 2000 – områder beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, samt højt målsatte naturområder

Der findes ikke indenfor en afstand af 1000 meter fra ejendommen naturtyper, som er omfattet af § 7 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.

Det naturareal, som ligger nærmest ejendommen og som er forholdsvis højt målsat i den gældende naturplan (B-målsat), er det ovenfor omtalte hedeareal i Natura 2000.

Indenfor en afstand af 1 km fra ejendommen findes et stærkt tilgroet moseområde samt et noget kulturpræget engområde, som er C-målsatte og som ikke forventes at være meget følsomme overfor atmosfærisk kvælstof.

Ammoniakbelastningen ved udbringning af husdyrgødning

Siden den 1. august 2007 har det været et generelt krav, at flydende husdyrgødning skal nedfældes på sort jord og græsmarker beliggende i en afstand under 1000 meter fra de naturarealer, der er omfattet af "bufferzonereglen". Nogle af husdyrbrugets udbringningsarealer er beliggende tættere på end 1000 meter fra naturområder omfattet af husdyrlovens § 7, og arealerne er derfor omfattet af kravet, jf. bilag 16. De resterende arealer vil derfor først blive omfattet af det generelle nedfældningskrav på sort jord og græsmarker fra den 1. januar 2011.

Ammoniakpåvirkningen fra et udbringningsareal til et naturområde (hvad enten der er tale om Natura 2000, § 7 eller § 3 beskyttet natur) er en geografisk begrænset problematik. Det er pt. ikke muligt at beregne den eksakte ammoniakpåvirkning af udbragt husdyrgødning på et naturområde. I værste fald forventes der i en afstand på 100 meter fra markkanten ikke påvirkninger over 1 kg N/ha. I normale tilfælde er der påvirkninger på over 1 kg N/ha i op til ca. 20-30 meters afstand fra markkanten. Den reelle påvirkning vil afhænge af udbringningsform, temperatur, vindforhold etc. i det enkelte år. Såfremt kommunen vurderer, at udbringningsarealer der grænser op til naturområder, som er følsomme for ammoniakpåvirkninger, kan have væsentlige negative miljøpåvirkninger, skal der stilles skærpede krav om f.eks. nedfældning inden for en vis afstand til naturområdet eller etablering af randzone, hvor husdyrgødning ikke må udbringes. Ved nedfældning vurderes der ikke at være randpåvirkninger større end 1 kg N/ha.

Naturtyper og nedfældningskrav

Ingen af de angivne udbringningsarealer for husdyrgødning er registreret som beskyttede i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3, bortset fra et enkelt vandhul i mark nr. 3, som ikke må ændres.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

I tilknytning til udbringningsarealerne for husdyrgødning er registreret enkelte vandhuller beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Der gøres opmærksom på, at der om vandhuller med til- og afløb gælder 2 meter dyrkningsfrie bræmmer.

Enkelte udbringningsarealer nær Skalle Sø ligger i Natura 2000-område – læs om reglerne i naturbeskyttelseslovens § 19b på:

http://www.blst.dk/Natura2000plan/EU_naturdirektiver/anmeldeordning/andre_arealer/

Et enkelt areal grænser direkte op til et kvælstoffølsomt naturområde. Der stilles vilkår om en 20 meter bred beskyttelsesbræmme ned imod dette naturområde (vist med blå streg på bilag 21). Indenfor denne bræmme, skal udbringning af husdyrgødning ske ved nedfældning. Vilkåret gælder dog ikke for udbringning i vinterafgrøder.

Lugt

Der udledes lugt fra stalde, gyllebeholdere m.v. De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan influere på lugtemissionen fra stalde. Ud over arten, antallet og størrelsen af dyreholdet er det fx staldindretning, ventilationssystem, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden.

Reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen har bl.a. til formål at begrænse lugtgener. Normalt vil der ikke forekomme påtaleværdige lugtgener fra aktiviteter vedrørende gødningshåndtering og -opbevaring, når reglerne i denne bekendtgørelse efterleves.

Lugt fra ventilation af stalde udgør et særligt problem, som der ikke fuldt ud tages højde for ved bekendtgørelsens fastsættelse af minimumskrav til afstande mellem stald og naboejendomme.

Lugtemissionen fra husdyrbruget skal vurderes ud fra to modeller der omtales FMK-modellen og Ny Lugtvejledning. Det er i skemaet angivet, hvilken af de to modeller der giver den korteste geneafstand.

Beregning af geneafstande efter FMK vejledningen og 'Ny Lugtvejledning'

Områdetype	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand ansøgt drift	Geneafstand nudrift	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt
Byzone	521 meter (ny model)	---	---	---	Ja, ingen byzone indenfor 1,2 gange geneafstand
Samlet bebyggelse	352 meter (ny model)	---	---	---	Ja, ingen samlet bebyggelse inden for 1,2 gange geneafstand
Enkelt bolig (ikke landbrugspligt)	118 meter (ny model)	---	---	---	Ja, ingen nabobeboelse inden for 1,2 gange geneafstand

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Samlet vurdering for lugt

Vinderup er den nærmest by, og den ligger over 1,2 km fra anlægget. Sahl, der er den nærmeste samlede bebyggelse, ligger over 1,5 km fra anlægget, mens Sevelvej 77, der er den nærmeste nabo, ligger ca. 200 meter fra nærmeste hjørne af anlægget.

Beregningerne viser, at genekriterierne i forhold til byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig er overholdt efter beregningsmodellerne. Hvorvidt en lugtpåvirkning opleves som generende afhænger af modtagerens tolerancetærskel samt af lugtpåvirkningens intensitet og varighed. På baggrund heraf vurderes det, at svinebruget ikke vil give anledning til væsentlige gener hos de omkringboende.

Lugt fra opbevaringslagre er ikke medtaget i ovenstående beregninger, da gyllebeholderne er omfattet af de generelle afstandsregler. Der stilles ikke skærpede krav til gyllebeholdere eller udbringningspraksis, da der ikke forventes at være væsentlige lugtgener herfra i forhold til omkringboende.

Der stilles vilkår om, at såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at der forekommer lugtgener, der er væsentligt større end der kan forventes, ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om lugtmålinger og om, at der skal indgives og gennemføres projekter for afhjælpende foranstaltninger.

Transport

Transporter på offentlig vej sker i forbindelse med håndtering af dyr, mælk, gødning, korn, halm og foderstoffer m.v. Omkring forårs- og høstarbejde vil markarbejdet betyde intensiveret trafik på og omkring anlægget. De daglige transporter foregår indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonede transporter kan dog foregå hele døgnet.

Den daglige transport foregår med enkelte undtagelser indenfor normal arbejdstid. Mælk afhentes hver 2. dag, og tidspunktet afhænger af mejeriets ruteplanlægning, hvorfor afhentning af mælk forekomme udenfor normal arbejdstid. En del af husdyrgødningen kan transporteres direkte ud i marken uden, at der skal anvendes offentlig vej. For de øvrige marker gælder, at gyllekørsel foregår ad nærmeste offentlig vej, jvf. bilag 6.

Skema 5. Oversigt over antallet af årlige transporter:

Type	Antal transporter		% ændring
	før udvidelse	efter udvidelse	
Fyrings- og dieselolie	13	15	15
Husdyr til/fra husdyrbruget	52	62	19
Afhentning af døde dyr	52	52	0
Afhentning af mælk	182	182	0
Husdyrgødning - gylle	125	345	276
Husdyrgødning – dybstrøelse	20	90	450
Grovfoder / ensilage	730	730	0
Handelsgødning	1	1	0
Dyrlæge	62	72	16
Antal transporter i alt	1.237	1.549	25

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Færdsel på offentlig vej reguleres af politiet og henhører under færdselsloven og øvrige bestemmelser, der er fastsat af Justitsministeriet. Husdyrbrugets trafikale belastning af omgivelserne skal vurderes i forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse, inden afgørelse om godkendelse træffes. Efter dette tidspunkt kan selve trafikken ikke reguleres af miljømyndigheden. Ved vurdering af hensigtsmæssig lokalisering af husdyrbruget indgår til- og frakørselsforholdene for husdyrbruget. Hvis kørsel forbundet med husdyrbruget medfører væsentligt øgede trafikale- og miljømæssige gener i nærområdet (f.eks. mange transporter igennem landsbyområder m.v.), og hvis disse gener ikke kan afhjælpes ved valg af alternative til- og frakørselsforhold, kan det indgå i overvejelserne, hvorvidt kommunalbestyrelsen skal meddele afslag på godkendelse til etablering af udvidelse af et eksisterende husdyrbrug.

Gødningstransporter vil blive forøget markant pga. det forøgede dyrehold. Idet transporterne normalt ligger i dagtimerne og ikke har karakter over, hvad der er normalt forekommende for lastvogne og traktorer, forventes det, at støjen ikke vil være væsentligt belastende for omgivelserne.

Ved hensynsfuld kørsel til og fra husdyrbruget kan støjen herfra minimeres. For at mindske gener skal transport primært foregå indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal søges begrænset.

Rengøring af offentlig vej

Det skal bemærkes, at der, ved tilsvining af det offentligt tilgængelige vejareal i forbindelse med arbejdskørsel, skal opstilles skilte, der informerer andre trafikanter om forholdene. Det offentlige vejareal skal rengøres efter arbejdskørslens ophør, jvf. færdselslovens kapitel 14. Politiet er myndighed herfor, hvorfor forholdet ikke reguleres i denne miljøgodkendelse.

BAT i forbindelse med transport er bl.a.:

- at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel,
- at transport primært foregår indenfor normal arbejdstid.

Det vurderes, at transport til og fra husdyrbruget kan foregå uden væsentlige miljømæssige gener for de omkringboende.

Støj

Støjkilder på husdyrbruget består primært af transport og malkning. Transport sker periodisk og primært i dagtimerne. Malkeanlægget kører to gange om dagen, ca. kl. 04 og kl. 15 i både nudrift og i ansøgt drift. Ventilation vil være i drift i døgn drift.

Der er ingen naboer inden for en afstand af 300 meter fra malkecenteret, hvorfor støj ikke vurderes at være til gene for naboer.

Miljøstyrelsen har udarbejdet en række vejledende støjgrænser for virksomheder i det åbne land. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelse af miljøgodkendelsen, og det faktuelle støjniveau kendes derfor ikke, og kan ikke sammenholdes med de vejledende støjgrænser. For at imødekomme eventuelle støjgener for de omkringboende

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

de fastsættes der vilkår om, at de vejledende støjgrænser skal overholdes. Såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt Holstebro Kommune finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger/beregninger efter nærmere definerede anvisninger, så det kan godtgøres, at støjgrænserne overholdes.

Det vurderes, at kravet om BAT er opfyldt, ved almindelig anvendelse af de pågældende støjkloder indenfor normal arbejdstid, og ved de stillede vilkår.

Samlet vurdering af støj

På baggrund af ovenstående vurderes det, at støj fra husdyrbruget ikke vil medføre ikke-uvæsentlige gener for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelsen af miljøgodkendelsen. Til gengæld stilles der vilkår om, at drifttiden for de forskellige støjkloder kan reguleres.

Der fastsættes vilkår om, at såfremt der opstår gener for de omkringboende, eller såfremt Holstebro Kommune finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger/ beregninger efter nærmere definerede anvisninger. Der meddeles vilkår iht. Miljøstyrelsens vejledende støjkrav.

Ud fra ovenstående vurderes det, at BAT i forbindelse med støj er overholdt. Såfremt der ændres ved eksisterende stalde eller anlæg, der kan medføre ændring i støjniveauet for de omkringboende, skal projektet vurderes iht. principperne for BAT.

Støv

Der kan opstå støvgener ved levering af foder, kørsel på grusveje, høstarbejde og lign. Det vurderes dog primært at være lokalt på ejendommen, og ikke en væsentlig gene for de omkringboende eller trafikanter. Støvgener må også påregnes i kortere perioder under høstarbejdet. Der vurderes dog ikke at være tale om støvgener af væsentlig karakter, som ligger udover det forventelige.

I tørre perioder kan der opstå støvgener ved kørsel på grusveje mellem markerne, men det vil være af en begrænset og lokal karakter, og forventes ikke at genere omkringboende eller trafikanter.

Husdyrbruget er beliggende relativt langt fra naboer og lign. Der stilles på baggrund af ovenstående ikke yderligere vilkår vedr. støv. Det vurderes, at kravet om BAT er opfyldt ved almindelig god landmandspraksis og den beskrevne håndtering af foder.

Lys

Det er i ansøgningen oplyst, at der er udendørsbelysning, jf. bilag 3.

Der anvendes energisparepærer, hvor det er muligt. Der er sensorstyring på belysning i stalde, således at der hvert døgn er 16 timers dagslys til køerne. Udendørsbelysning ved malkestalden er med bevægelsessensorer.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

I henhold til BREF-notatet er det BAT for svinestalde at reducere energiforbruget gennem anvendelse af lavenergibelysning. Holstebro Kommune vurderer derfor, at husdyrbruget lever op til BAT.

Det vurderes, at lys ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkring boende, da der er bevoksninger af træer, samt bygninger der skærmer for lyset.

Spildevand

Spildevand, herunder husholdnings- og processpildevand fra husdyrbruget håndteres som angivet i nedenstående skema:

Spildevandstype	Håndtering
Tag- og overfladevand	Skal ledes til faskiner og ikke til dræn
Vaskevand fra stalde	Ledes til gyllekanaler
Husspildevand	Ledes til septiktank, der er tilmeldt den kommunale tømningsordning
Vaskevand fra mælke/malkeanlægget	Ledes til gyllekanaler
Mælke-/malkeumspildevand	Ledes til gyllekanaler

Forhold omkring ejendommens husspildevand reguleres ikke i denne godkendelse. I forbindelse med revision af kommunens spildevandsplan kan ejendommen evt. blive pålagt at forbedre spildevandsforholdene på ejendommen.

Overfladevand fra udenomsarealer ledes primært til overfladisk nedsivning og til dræn. Der vil på udenomsarealerne være risiko for forurening af omgivelserne, hvis arealerne ikke holdes fri for gødnings- og foderspild. Der stilles derfor i miljøgodkendelsen vilkår til renholdelse af udenomsarealerne.

Det bemærkes, at tag- og overfladevand skal ledes til faskiner og ikke til dræn.

Tag- og overfladevand kan indeholde betydelige mængder næringsstoffer afsat på tagene. Recipienten er Nissum Fjord, Venø Bugt eller Flynder Sø, Skalle Sø, Helle Sø, der er Natura 2000-områder overbelastet med næringsstoffer, hvorfor tagvand skal nedsives i faskiner. Der stilles vilkår herom.

En del af tagvandet løber til Storå via dræn og bække. Der stilles derfor vilkår om, at der ikke må ske oplag af gødningsstoffer, bekæmpelsesmidler, foderstoffer m.v. på befæstede arealer, hvor der med evt. regnvand kan tilføres rørledninger/markdræn med videre udløb i grøfter og vandløb.

Spildevandstilladelsen behandles i forbindelse med byggesagsbehandlingen.

Skadedyr

Rotter

Ejendommen er tilmeldt kommunal rottebekæmpelsesordning, der besøger ejendommen efter behov. Forebyggelse ved renholdelse af stalde mv. for foderrester mv.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, da husdyrbruget, i henhold til miljøbeskyttelseslovens bestemmelser, er forpligtiget til at sikre, at bygninger bliver fornuftigt vedligeholdt og fremtræder i gennemført renholdt stand, så rotternes leveduligheder på ejendommen begrænses mest muligt. Dette betyder, at husdyrbruget skal sikre, at affald eller foder ikke er tilgængeligt for f.eks. rotter. Undgå rod på husdyrbruget og kontrollere rottesikringen ved døre, vinduer, rørgennemføringer og ventilationsåbninger, riste, lyskasser, skakte etc., bevoksninger, evt. ru mure, tagkonstruktioner, facaden generelt, kloaksystemets tilstand samt anmelde rotter til kommunalbestyrelsen.

Fluer

Fluer forebygges og bekæmpes ved hyppig renholdelse af kalve-, kælvnings- og sygebokse. Der strøs med bekæmpelsesmidlet Neporex i dybstrøelsen.

Der skal på husdyrbruget foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrlaboratorium. Såfremt husdyrbruget skulle give anledning til fluegener for omkringboende, stilles der vilkår om, at Holstebro Kommune kan forlange, at der føres en journal over fluebekæmpelsen.

Driftsforstyrrelser eller uheld

Overpumpning af gylle

Overpumpning sker vha. gyllevogn med egen pumpe og returløb under konstant tilsyn. Der vil i miljøgodkendelsen ikke blive stillet vilkår til anvendelse af dødemandsknapper, timere og lign. i forbindelse med gylleanlæg, da det er Holstebro Kommunes opfattelse, at disse forhold er reguleret i eksisterende lovgivning, jvf. afsnit under påfyldning af gyllevogne.

Gylleuheld

En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Såfremt en gyllebeholder eller pumpeledning springer læk eller en pumpe starter utilsigtet vil gyllen pga. terrænets fald, løbe mod nærliggende vandløb. Ved gyllebeholderen beliggende ved Buligvej er der inden vandløbet en bræmme på over 10 meter, hvor terrænet kun er svagt skrånende og som ikke dyrkes. Det vurderes, at denne bræmme er tilstrækkelig til at sikre, at gylle ikke kan løbe til vandløbet ved uheld, men opsamles på arealet., jf. bilag 7.

Beredskabsplan

Der er Holstebro Kommunes opfattelse at en beredskabsplan er til stor hjælp for landmanden samt ansatte, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som f.eks. oliespild og store som f.eks. gylleudslip, brand o.l.

Beredskabsplanen giver landmanden en mulighed for at gennemgå bedriften, og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift således, at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres. I forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse er det oplyst til Holstebro Kommune, at en beredskabsplan er under udarbejdelse.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Beredskabsplanen skal indeholde et selvstændigt afsnit om afhjælpende foranstaltninger ved gylleudslip til arealerne øst for anlægget, herunder placering af drænbrønde.

BAT er bl.a.:

- at husdyrbruget har en beredskabsplan der skal benyttes i tilfælde af uheld eller lignende på husdyrbruget,
- at alle der arbejder på husdyrbruget er bekendt med beredskabsplanens indhold og ved hvor den kan findes,
- at beredskabsplanen hænges op synligt flere steder på husdyrbruget,
- at beredskabsplanen løbende holdes ajour i forhold til husdyrbrugets drift.

Renere teknologi og ressourcestyring

Miljø- og ressourcestyring bygger på et helhedsprincip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen, herunder at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige stoffer, at gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet, samt at minimere forbruget af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tab til omgivelserne bliver minimeret, under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

Renere teknologi er samtidig det bærende element i husdyrloven og i miljøbeskyttelsesloven. Loven pålægger alle et ansvar, og som landmand kan man selv indføre renere teknologi og påvirke andre til at indføre renere teknologi, bl.a. ved at stille krav, når der købes ind.

På husdyrbruget er der iværksat følgende tiltag for renere teknologi, herunder besparelser på vand og el:

Energi	▪ Anvendelse af lavenergipærer overalt på ejendommen. ▪ Der etableres naturlig ventilation på de nye stalde. ▪ Lyset i staldene er timerstyret. ▪ Ventilationssystemet i de mekanisk ventilerede stalde rengøres jævnligt. Herved fjernes snavs mv. der kan yde modstand og forøge energiforbruget. ▪ Udendørsbelysning ved malkestalden er med bevægelsessensorer. Der er CIP-anlæg på bedriften til vask af malkestald og køletank. Herved er der besparelser på op til 70 % på vand og 20 % på el. Derforuden er der en besparelse på ca. 60 % på kemikalier til rengøring.
Vand	▪ Vaskevand fra rengøring af mælketank og malkeanlæg genanvendes til vask af malkestalden. ▪ Der bruges vand til forkøling af mælken. Vandet opsamles og bruges til drikkevand til kørerne. ▪ Stalde iblødsættes og vaskes med højtryksrensere.
Management	▪ Forbrug af vand, energi, foder, pesticider og handelsgødning registreres. ▪ Løbende efteruddannelse af ejer og ansatte på bedriften. ▪ Ejendommens bygninger, inventar, maskiner og tekniske installationer efterses jævnlig og nødvendige reparationer udføres. ▪ Transport til og fra ejendommen foregår stille og roligt, for at begrænse støj og støvgener for omboende. ▪ Arbejdet på bedriften tilrettelægges således, at omgivelserne påvirkes mindst muligt. ▪ Der føres journal over afsætning af uorganisk gødning og husdyrgødning på

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

markerne i form af mark- og gødningsplaner, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning.

- Der laves beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.
- Der laves foderplaner i samarbejde med kvægkonsulenten.
- Der er etableret gulv med lav ammoniakemission i kostalden mv.
- Gyllen er konstant overdækket med et tæt og stabilt flydelag

Ammoniak

Ressourceforbruget vurderes for at sikre, at husdyrbruget udvikler sig i takt med de stigende krav til ressourcebevidsthed og miljøforhold. Forbruget af ressourcer på husdyrbruget består primært af vand, el og olie:

Skema 6. Husdyrbrugets ressourceforbrug.

Type	Forbrug før udvidelse	Forventet forbrug efter udvidelsen
EL forbrug [kWh]	160.000	Forøges ikke væsentligt
Vand [m ³]	4.450	14.500
Olie [liter]	40.000	35.000

Det er oplyst, at forbrug af vand, energi og olie registreres. Desuden udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning dokumenteres. Der vil i overensstemmelse hermed blive stillet vilkår om løbende registrering af ressourceforbruget med henblik på at sikre, at der løbende er fokus på at reducere forbruget.

Ud fra energiguident er energiforbruget pr. årsko 870 kWh. Det forventede energiforbrug er derfor omkring 180.000 kWh i nudrift og omkring 435.000 kWh i ansøgt drift. Idet ansøger ikke forventer, at energiforbruget øges væsentlig ved udvidelsen, vurderes det, at energiforbruget på ejendommen ligger lavt.

For at sikre fokus på muligheder for energibesparelser, stilles der vilkår om, at husdyrbruget i forbindelse med projektering af det nye byggeri gennemgås af en energikonsulent med henblik på implementering af lønsomme ressourcebesparende teknologier. Det er Holstebro Kommunes opfattelse, at en energigennemgang f.eks. skal tage udgangspunkt i Dansk Landbrugsrådgivnings energisparkatalog, og som minimum skal indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførsel af energibesparende teknologi vedr. belysning, køle- og fryseanlæg, varmeanlæg, ventilationsanlæg, maskinel og lign. samt de heraf afledte forhold, såsom f.eks. varmegenindvindingspotentialer, pumpetyper etc. Gennemgangen skal herefter foretages hvert 5. år. Der stilles vilkår om, at 5-års lønsomme teknologier som udgangspunkt skal indføres. En energifaglig person kan f.eks. være en konsulent fra et el-selskab eller lign.

Management er i henhold til Holstebro Kommunes opfattelse, at der foreligger

- planer for relevant uddannelse og efteruddannelse af personale,
- regnskab med forbrug af vand, energi, dyrehold, affald, gødning og husdyrgødning,
- planer for håndtering af uheld, ulykker og utilsigtede emissioner,
- reparations- og vedligeholdelsesplaner for udstyr,

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

- plan for rengøring af område og planer for minimering af gener ved udbringning af husdyrgødning.

Malkeanlæg

Vandet fra mælkekølingsanlægget genanvendes til drikkevand til dyrene.

Det bemærkes, at der på et gennemsnitligt kvægbrug bruges op til 15 % af energiforbruget på mælke/malkeanlægget. Anlægget skal derfor vurderes løbende mht. vedligeholdelse/rengøring m.v.

I husdyrgødningsbekendtgørelsen er der fastsat en lang række krav til anlæg, indretning og drift af husdyrbrug, som gælder for alle husdyrbrug. En lang række af disse anlæg og indretninger bygger på anvendelse af renere teknologi eller den bedst tilgængelige teknologi (BAT).

I godkendelsen stilles der desuden vilkår om, at husdyrbrugets malkeanlæg løbende og minimum 1 gang om året skal gennemgås af køleteknikere med henblik på at sikre, at anlægget kører energimæssigt optimalt. Servicen skal noteres i driftsjournal og kontrolrapport skal være tilgængelig for tilsynsmyndigheden.

For at forbedre den generelle miljømæssige drift er BAT bl.a. følgende:

- at husdyrbruget gennemgås med henblik på besparelse på el-forbrug og andre energikilder, evt. sammen med husdyrbrugets energiselskab/konsulent.
- at der føres regnskab over forbrug af vand, energi, foder samt kunstgødning.
- at vandingssystemet vedligeholdes, således at vandspild undgås.
- at der anvendes energibesparende belysning.
- at opdage og reparere eventuelle lækager hurtigst muligt.
- at anlæg og maskiner til stadighed renholdes og vedligeholdes, således at de fungerer optimalt.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at husdyrbruget, med de stillede vilkår, lever op til BAT på management. Herunder skal det påpeges, at tiltag til minimering af gener ved udbringning af husdyrgødning er behandlet senere i miljøgodkendelsen.

Husdyrbrugets udbringningsarealer

Drift af husdyrbrugets arealer

Husdyrgødningen udbringes på udspretningsarealer, der er ejet eller forpagtet af husdyrbruget på Sevelvej 76, 7830 Vinderup. Der afsættes ikke husdyrgødning til aftalearealer, jvf. Skema 7.

Skema 7. Næringsstofsammensætning og husdyrgødningstyper til- og fraført husdyrbruget.

Besætning	Gødningstype	Kg N	Kg P	DE
Tilført ejede og forpagtede arealer				
	Dybstrøelse	6926	1063	79,43
	Kvæggylle	64.309	10.448	690,72
	Kvælstofregulering*	5.055	---	---
I alt		76.290	11.511	770,15

* Regulering af mængden af kvælstof i gyllen, så denne svarer til gældende norm.

Sammensætningen af husdyrgødningen har betydning for den vurdering Holstebro Kommune foretager af miljøpåvirkningen ved udbringning af husdyrgødning. Der stilles derfor vilkår om, at sammensætning og maksimal mængde af husdyrgødning ikke må afvige fra det i Skema 7 angivne.

De ejede og forpagtede udspretningsarealer udgør 353,55 ha, hvoraf 208,19 ha er forpagtede. Udspretningsarealerne er fordelt i henhold til Skema 8 og er beliggende i henhold til bilag 10.

Skema 8. Fordeling af udspretningsarealer i relation til ejerforhold, mark nr. og arealstørrelse.

Marknr	Ha	Ejerforhold
Ejede arealer		
18	2,63	Jørgen Rene Hummellose, Sevelvej 76, 7830 Vinderup
19	4,52	Jørgen Rene Hummellose, Sevelvej 76, 7830 Vinderup
20	2,54	Jørgen Rene Hummellose, Sevelvej 76, 7830 Vinderup
21	3,96	Jørgen Rene Hummellose, Sevelvej 76, 7830 Vinderup
22	7,15	Jørgen Rene Hummellose, Sevelvej 76, 7830 Vinderup
23	6,21	Jørgen Rene Hummellose, Sevelvej 76, 7830 Vinderup
33	5,04	Jørgen Rene Hummellose, Sevelvej 76, 7830 Vinderup
34	3,07	Jørgen Rene Hummellose, Sevelvej 76, 7830 Vinderup
35	1,41	Jørgen Rene Hummellose, Sevelvej 76, 7830 Vinderup
36	9,75	Jørgen Rene Hummellose, Sevelvej 76, 7830 Vinderup
38	1,39	Jørgen Rene Hummellose, Sevelvej 76, 7830 Vinderup
39	2,72	Jørgen Rene Hummellose, Sevelvej 76, 7830 Vinderup
40	3,31	Jørgen Rene Hummellose, Sevelvej 76, 7830 Vinderup
41	5,05	Jørgen Rene Hummellose, Sevelvej 76, 7830 Vinderup
42	4,68	Jørgen Rene Hummellose, Sevelvej 76, 7830 Vinderup
43	1,39	Jørgen Rene Hummellose, Sevelvej 76, 7830 Vinderup
45	7,22	Jørgen Rene Hummellose, Sevelvej 76, 7830 Vinderup
46	0,87	Jørgen Rene Hummellose, Sevelvej 76, 7830 Vinderup

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Marknr	Ha	Ejerforhold
47	7,87	Jørgen Rene Hummelose, Sevelvej 76, 7830 Vinderup
48	8,86	Jørgen Rene Hummelose, Sevelvej 76, 7830 Vinderup
56	1,08	Jørgen Rene Hummelose, Sevelvej 76, 7830 Vinderup
61	0,54	Jørgen Rene Hummelose, Sevelvej 76, 7830 Vinderup
63	2,44	Jørgen Rene Hummelose, Sevelvej 76, 7830 Vinderup
64	1,64	Jørgen Rene Hummelose, Sevelvej 76, 7830 Vinderup
83	5,58	Jørgen Rene Hummelose, Sevelvej 76, 7830 Vinderup + en mindre del forpagtet af Karsten Elmholt Olesen, Strøkærvej 2, 7830 Vinderup
84	6,18	Jørgen Rene Hummelose, Sevelvej 76, 7830 Vinderup
85	2,08	Jørgen Rene Hummelose, Sevelvej 76, 7830 Vinderup
86	7,07	Jørgen Rene Hummelose, Sevelvej 76, 7830 Vinderup
87	2,56	Jørgen Rene Hummelose, Sevelvej 76, 7830 Vinderup
88	6,42	Jørgen Rene Hummelose, Sevelvej 76, 7830 Vinderup
89	2,59	Jørgen Rene Hummelose, Sevelvej 76, 7830 Vinderup
96	1,88	Jørgen Rene Hummelose, Sevelvej 76, 7830 Vinderup
97	3,04	Jørgen Rene Hummelose, Sevelvej 76, 7830 Vinderup
37	4,37	Jørgen Rene Hummelose, Sevelvej 76, 7830 Vinderup
131	1,44	Jørgen Rene Hummelose, Sevelvej 76, 7830 Vinderup
133	5,84	Jørgen Rene Hummelose, Sevelvej 76, 7830 Vinderup
134	0,94	Jørgen Rene Hummelose, Sevelvej 76, 7830 Vinderup
	145,33	ha ejede arealer
Forpagtede arealer		
1	5,32	Ole Finn Hummelose, Svenstrupvej 4, 7830 Vinderup
2	10,99	Ole Finn Hummelose, Svenstrupvej 4, 7830 Vinderup
3	6,42	Ole Finn Hummelose, Svenstrupvej 4, 7830 Vinderup
4	10,31	Ole Finn Hummelose, Svenstrupvej 4, 7830 Vinderup
5	5,73	Ole Finn Hummelose, Svenstrupvej 4, 7830 Vinderup
6	3,73	Ole Finn Hummelose, Svenstrupvej 4, 7830 Vinderup
7	8,32	Ole Finn Hummelose, Svenstrupvej 4, 7830 Vinderup
8	5,10	Ole Finn Hummelose, Svenstrupvej 4, 7830 Vinderup
9	3,24	Ole Finn Hummelose, Svenstrupvej 4, 7830 Vinderup
10	2,81	Ole Finn Hummelose, Svenstrupvej 4, 7830 Vinderup
11	6,78	Ole Finn Hummelose, Svenstrupvej 4, 7830 Vinderup
12	4,10	Ole Finn Hummelose, Svenstrupvej 4, 7830 Vinderup
13	12,34	Ole Finn Hummelose, Svenstrupvej 4, 7830 Vinderup
14	0,40	Ole Finn Hummelose, Svenstrupvej 4, 7830 Vinderup
15	0,23	Ole Finn Hummelose, Svenstrupvej 4, 7830 Vinderup
24	9,24	Henriette Hummelose, Sevelskovbyvej 18, 7830 Vinderup
25	7,55	Henriette Hummelose, Sevelskovbyvej 18, 7830 Vinderup
26	1,95	Henriette Hummelose, Sevelskovbyvej 18, 7830 Vinderup
27	5,81	Henriette Hummelose, Sevelskovbyvej 18, 7830 Vinderup
28	8,53	Henriette Hummelose, Sevelskovbyvej 18, 7830 Vinderup
29	4,85	Henriette Hummelose, Sevelskovbyvej 18, 7830 Vinderup
30	10,91	Henriette Hummelose, Sevelskovbyvej 18, 7830 Vinderup
31	12,85	Sahl Præstelønningskasse v Jens Jensen, Svenstrupvej 8, 7830 Vinderup
44	7,01	Peter Frederiksen, Svenstrupvej 6, 7830 Vinderup
49	0,12	Ole Holmgaard, Skovhusvej 8, 7830 Vinderup
50	1,37	Ole Holmgaard, Skovhusvej 8, 7830 Vinderup
51	2,86	Henriette Hummelose, Sevelskovbyvej 18, 7830 Vinderup
52	2,89	Henriette Hummelose, Sevelskovbyvej 18, 7830 Vinderup
53	2,15	Henriette Hummelose, Sevelskovbyvej 18, 7830 Vinderup
54	0,30	Henriette Hummelose, Sevelskovbyvej 18, 7830 Vinderup
55	1,75	Henriette Hummelose, Sevelskovbyvej 18, 7830 Vinderup
60	0,55	Peter Frederiksen, Svenstrupvej 6, 7830 Vinderup

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Marknr	Ha	Ejerforhold
80	4,80	Ole Finn Hummelose, Svenstrupvej 4, 7830 Vinderup
81	4,94	Ole Finn Hummelose, Svenstrupvej 4, 7830 Vinderup
82	3,25	Ole Finn Hummelose, Svenstrupvej 4, 7830 Vinderup
90	6,06	Henriette Hummelose, Sevelskovbyvej 18, 7830 Vinderup
92	3,59	Henriette Hummelose, Sevelskovbyvej 18, 7830 Vinderup
93	2,70	Henriette Hummelose, Sevelskovbyvej 18, 7830 Vinderup
94	6,80	Peter Frederiksen, Svenstrupvej 6, 7830 Vinderup
95	5,65	Peter Frederiksen, Svenstrupvej 6, 7830 Vinderup
91	3,89	Henriette Hummelose, Sevelskovbyvej 18, 7830 Vinderup
208,19		ha forpagtede arealer

Forudsætninger for arealdriften

I henhold til husdyrlovens § 17, stk. 3 og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen §§ 15 og 16 må der ikke ske ændringer i udbringningsarealet eller indgås aftaler om udbringning af husdyrgødning på tredjemands arealer uden forudgående godkendelse fra godkendelsesmyndigheden. Der må ikke modtages slam eller andet affald med næringsstofindhold til udbringning på marker eller lignende.

Der stilles vilkår om, at der til enhver tid over for Holstebro Kommune skal kunne fremlægges diverse sædskifteplaner, gødningsplaner eller lignende, som dokumenterer, at gødningen udbringes og opbevares miljømæssigt forsvarligt i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Udskiftning af udbringningsarealer

Alle ændringer i udbringningsarealer skal godkendes af Holstebro Kommune. Anmeldelse af udskiftning af bedriftens udbringningsarealer, eller udskiftning af markarealer hos tredjemand til udbringning af husdyrgødning, skal senest fremsendes til kommunen før planårets begyndelse 1. august. Holstebro Kommune skal inden 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udbringningsarealer, der skiftes ud. Hvis arealerne bedømmes mere sårbare, kan anmeldelsen trækkes tilbage, og der kan anmeldes nye arealer senest den 15. oktober. Hvis Holstebro Kommune har indsigelser imod de anmeldte arealer, skal dette meddeles anmelder senest den 31. oktober.

Harmonikrav

I husdyrgødningsbekendtgørelsen stilles der krav om et bestemt forhold mellem det areal, der kan anvendes til udbringning af husdyrgødning på bedriften, og den mængde husdyrgødning, der udbringes (harmonikrav). For kvægbrug må der iht. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 27 stk. 3 udspredes 2,3 DE/ha pr. planperiode, når driften af arealerne sker i overensstemmelse med husdyrgødningsbekendtgørelsens bilag 2.

For at opfylde husdyrgødningsbekendtgørelsens harmonibestemmelser (forholdet mellem størrelse af dyrehold og udbringningsareal) for husdyrgødningen, der udbringes på ejede og forpagtede arealer, skal der være et udbringningsareal på minimum 334,85 ha til rådighed. Der er 353,55 ha til rådighed, hvorfor det generelle harmonikrav er opfyldt.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

BAT i forhold til udbringningsarealer er bl.a. at den producerede husdyrgødning afstemmes med udspretningsarealet og afgrødens gødningsbehov samt i forhold til anvendt mængde og type af kunstgødning.

Der stilles vilkår om, at der til enhver tid over for Holstebro Kommune skal kunne fremlægges diverse planer, afregninger, regnskaber eller lignende, som dokumenterer, at gødningen udbringes og opbevares miljømæssigt forsvarligt i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Sædskifte

Det er i ansøgningen angivet, at arealerne drives efter et K12-sædskifte, hvor andelen af efterafgrøder øges med 3,00 %-point ud over det lovpligtige efterafgrødekrav. Dette sikres ved vilkår.

Der anvendes sædskifte K12 for ejendommens ejede og forpagtede arealer, hvilket er det samme som referencesædskiftet. Kvægbrug omfattet af bilag 2 i husdyrgødningsbekendtgørelsen (harmonikrav på 2,3 DE/ha) har helt specielle krav til sædskifte og driftspraksis. Der kan derfor ikke anvendes ændrede sædskifter som virkemiddel for mindre udvaskning, der kan dog anvendes flere efterafgrøder end kravene.

Udbringning af husdyrgødning

Ansøgers beskrivelse

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svinproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. Fx:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage),
- udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at bruge bredspredere til gylle),
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur (sort jord og græs indenfor bufferzoner til § 7 arealer),
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter,
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer,
- og krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha,
- krav til efterafgrøder

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.

Maskinstationen står delvist for gylleudbringningen. Gyllen køres typisk ud med 20-25 m³ gyllevogn med slæbeslæger. Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør).

Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal, hvor der efterfølgende er fare for afstrømning til vandløb, søer eller lign.. Der er ingen stærkt hælende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene.

Når der udbringes husdyrgødning og suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 15-20 % mindre kvælstof end økonomisk optimal mængde. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødningen. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering i sædskiftet og benytte de mest optimale vejforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig og udnyttelsen af næringsstoffer er dermed størst mulig.

Holstebro Kommunes vurdering

Transport

Transport af gylle til udspretningsarealerne fremgår af bilag 6. Transporter sker hovedsageligt på offentlig vej. Det vurderes ikke, at transport af husdyrgødning til udbringningsarealerne er forbundet med væsentlige gener.

Bynære udbringningsarealer

Udbringningsarealerne er beliggende i primært landbrugsområde. Arealerne ligger over 200 meter fra de bebyggede områder og bymæssig bebyggelse. Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 24 fastsætter regler for udbringning af husdyrgødning på arealer nærmere end 200 meter fra byzone, sommerhusområder, samt områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål. Natur og Miljø vurderer generne, trafikale og lugtmæssige, fra udbringning af husdyrgødning fra ejendommen, som begrænsede, idet der er tale om udbringning over en begrænset tidsperiode.

BAT

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af gældende love og bekendtgørelse så som husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det f.eks. er et generelt lovkrav at:

- udarbejde mark- og gødningsplaner.
- anvende lovlige udbringningsmetoder (f.eks. ikke tilladt at bruge bredspreder til gylle),
- nedfælde gylle på sort jord og i græs mindre end 1000 meter fra sårbare naturtyper,
- nedbringe fast husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer,
- overholde maksimalt tilladt harmonitryk (DE/ha)
- etablere efterafgrøder til reduktion af nitratudvaskning i relation til produktionsform.
- der skal være en 2 meter ubehandlet bræmme langs højt målsatte og naturlige vandløb.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Ikke at;

- udbringe husdyrgødning mindre end 200 m fra byområder på weekend- og helligdage,
- udbringe flydende husdyrgødning på skrånede arealer (> 6 grader) beliggende tættere end 20 meter fra overfladevande.

Herudover er der en række BAT-forhold der ikke er direkte reguleret i dansk lovgivning eller kan tolkes i en bredere miljømæssig kontekst såsom:

- at man anvender BAT med hensyn til de maskiner, man anvender til udspredning og om nødvendigt nedpløjning af husdyrgødningen,
- at man ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræber, at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning,
- at man ikke tilfører husdyrgødning, når marken er vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket,
- anvendelse af godt landmandskab, såsom at sprede gødning i løbet af dagen, når der er mindre sandsynlighed for at folk er hjemme samt at undgå weekender og helligdage, og at være opmærksom på vindretning i forhold til naboehusene,
- behandling af husdyrgødning mhp. at minimere lugtemissioner, hvilket kan tillade mere fleksibilitet til identificering af passende lokaliteter og vejrforhold i forbindelse med tilførsel på markerne,
- sprede gødning så tæt som muligt før den maksimale afgrødevækst og optagelse af næringsstoffer finder sted,
- ikke at tilføre gødning til stejlt hældende marker,
- ikke at tilføre gødning på arealer, der støder op til vandløb (ved at efterlade et stykke jord ubehandlet).

Holstebro Kommune forholder sig primært til de sidst nævnte forhold, da de ikke direkte er omfattet af generel lovgivning. Husdyrbruget har gjort sig overvejelser omkring muligheden for at anvende maskinel og tekniker til udbringning af husdyrgødningen, der bl.a. reducerer ammoniakfordampningen. Herudover er der beskrevet management i relation til godt landmandskab, såsom udbringning af gylle på hverdage under hensynstagen til vejrforhold, hvilket minimerer risikoen for lugtgener for de omkringboende. Herudover er det beskrevet, at der aldrig køres husdyrgødning ud på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækkede arealer, hvilket minimerer risikoen for specielt overfladeafstrømning. Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget lever op til BAT mht. udbringning af husdyrgødning, idet der stilles vilkår om, at udbringning sker i overensstemmelse med godt landmandskab, og at det ikke må udbringes husdyrgødning, når marken er vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket. Der er husdyrbruget ansvar, at evt. leverandører overholder godkendelsens vilkår.

MILJØPÅVIRKNING AF HUSDYRBRUGETS AREALER

Grundvand

Udspretningsarealerne mark nr. 1-0, 3-0, 4-0, 8-0, 9-0, 10-0, 11-0, 12-0, 13-0, 14-0, 15-0, 18-0, 19-0, 20-0, 21-0, 22-0, 23-0, 31-0, 33-0, 34-0, 35-0, 36-0, 37-0, 38-0, 39-0, 40-0, 41-0, 42-0, 43-0, 44-0, 45-0, 46-0, 47-0, 48-0, 49-0, 50-0, 51-0, 52-0, 53-0, 54-0, 55-0, 56-0,

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

60-0, 61-0, 63-0, 64-0, 83-0, 84-0, 85-0, 86-0, 87-0, 88-0, 89-0, 90-0, 91-0, 92-0, 93-0, 94-0, 95-0, 96-0, 97-0, 131-0, 133-0 og 134-0 ligger helt eller delvist indenfor område med særlige drikkevandsinteresser og udspretningsarealerne mark nr. 3-0, 8-0, 9-0, 10-0, 13-0, 45-0, 46-0, 47-0, 48-0, 49-0, 50-0, 51-0, 52-0, 53-0, 54-0, 55-0, 56-0, 63-0, 64-0, 83-0, 84-0, 85-0, 86-0, 87-0, 88-0, 89-0, 90-0, 91-0, 92-0 og 93-0 ligger helt eller delvist indenfor nitratfølsomme indvindingsopland.

Udspretningsarealerne mark nr. 11-0, 12-0, 13-0, 14-0, 15-0, 33-0, 34-0, 35-0, 36-0, 37-0, 38-0, 39-0, 40-0, 41-0, 42-0, 43-0, 44-0, 60-0, 61-0, 94-0, 95-0, 96-0, 97-0, 131-0 og 133-0 ligger helt eller delvist indenfor indvindingsopland til Vinderup Vandværk og udspretningsarealerne mark nr. 52-0, 53-0, 54-0 og 55-0 ligger helt eller delvist indenfor indvindingsopland til Ryde-Stendis-Højbjerg Vandværk.

Udspretningsarealerne mark nr. 47-0, 48-0, 63-0, 64-0, 85-0, 86-0, 87-0, 88-0, 89-0 ligger helt eller delvist indenfor indvindingsopland til Sevel Vandværk, mark nr. 86-0 ligger delvist indenfor indvindingsopland til Djeld Vandværk og mark nr. 47-0, 48-0 og 88-0 ligger delvist indenfor indvindingsopland og hygiejnezone til Sevel-Skovby Vandværk.

De resterende udspretningsarealer ligger udenfor område med særlige drikkevandsinteresser, nitratfølsomme indvindingsopland, hygiejnezone for vandværksboringer og indvindingsopland til vandværk.

Der vurderes i det følgende kun på udspretningsarealerne mark nr. 1-0, 3-0, 4-0, 8-0, 9-0, 10-0, 11-0, 12-0, 13-0, 14-0, 15-0, 18-0, 19-0, 20-0, 21-0, 22-0, 23-0, 31-0, 33-0, 34-0, 35-0, 36-0, 37-0, 38-0, 39-0, 40-0, 41-0, 42-0, 43-0, 44-0, 45-0, 46-0, 47-0, 48-0, 49-0, 50-0, 51-0, 52-0, 53-0, 54-0, 55-0, 56-0, 60-0, 61-0, 63-0, 64-0, 83-0, 84-0, 85-0, 86-0, 87-0, 88-0, 89-0, 90-0, 91-0, 92-0, 93-0, 94-0, 95-0, 96-0, 97-0, 131-0, 133-0 og 134-0, da risiko for forurening af grundvand vil forekomme her. På grund af den geografiske afstand deles den geologiske og hydrologiske beskrivelsen op i tre grp., hvor der først ses der på mark nr. 1-0, 3-0, 4-0, 8-0, 9-0, 10-0, 11-0, 12-0, 13-0, 14-0, 15-0, 18-0, 19-0, 20-0, 21-0, 22-0, 23-0, 31-0, 33-0, 34-0, 35-0, 36-0, 37-0, 38-0, 39-0, 40-0, 41-0, 42-0, 43-0, 44-0, 60-0, 61-0, 94-0, 95-0, 96-0, 97-0, 131-0, 133-0 og 134-0, så på mark nr. 45-0, 46-0, 47-0, 48-0, 49-0, 50-0, 56-0, 63-0, 64-0, 83-0, 84-0, 85-0, 86-0, 87-0, 88-0, 89-0 og til sidst mark nr. 51-0, 52-0, 53-0, 54-0, 55-0, 90-0, 91-0, 92-0 og 93-0.

Grp 1

For mark nr. 1-0, 3-0, 4-0, 8-0, 9-0, 10-0, 11-0, 12-0, 13-0, 14-0, 15-0, 18-0, 19-0, 20-0, 21-0, 22-0, 23-0, 31-0, 33-0, 34-0, 35-0, 36-0, 37-0, 38-0, 39-0, 40-0, 41-0, 42-0, 43-0, 44-0, 60-0, 61-0, 94-0, 95-0, 96-0, 97-0, 131-0, 133-0 og 134-0:

Terrænkoten for udspretningsarealerne er varierende og ligger i kote mellem 34 og 8 meter, lavest mod nordvest.

I de omkring liggende boringer ses der i de øverste 50 meter et akkumuleret lerdække på mellem 50 og 30 meter, hvoraf noget er over grundvandsspejlet, som kan være opsprækket.

Ro-vandspejlet ses i de omkringliggende boringer mellem 27 (ved de højest liggende arealer) og 1 meter under terræn. Det terrænnære og regionale grundvandsmagasins trykpotentiale er i kote henholdsvis omkring >30-10 meter og 17-14 meter, begge faldende mod nord. Der er en nedadrettet gradient, som medfører transport af stoffer fra overfladen til grundvandet, med undtagen af de nordvestligst liggende arealer, hvor der er en opadrettet

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

gradient, som medfører at transport af stoffer ikke trænger ned til grundvandet. Enkelte steder er gradienten dog opadrettet.

Jordbundstypen ved udspretningsarealerne er henholdsvis grovsandet jord (JB19) ved mark nr. 4-0, 18-0, 19-0, 23-0, 33-0, 37-0, 38-0, 39-0, 40-0, 41-0, 43-0, 44-0, 61-0, 96-0 og 134-0, lerblandet sandjord (JB3) ved mark nr. 1-0, 3-0, 8-0, 9-0, 10-0, 11-0, 12-0, 13-0, 14-0, 15-0, 20-0, 21-0, 22-0, 31-0, 34-0, 35-0, 36-0, 94-0, 95-0 og 97-0 og humus jord (JB11) ved mark nr. 42-0, 131-0 og 133-0.

De nærmeste boringer anvendes til indvinding til markvanding og husholdning (1-2 husstande).

Ved arealerne er der altså ud fra nuværende viden godt lerdække, og strømning af stoffer sker fra overfladen og nedad til underliggende grundvand, med undtagelse af de nordvestligste arealer.

Grp 2. For mark nr. 45-0, 46-0, 47-0, 48-0, 49-0, 50-0, 56-0, 63-0, 64-0, 83-0, 84-0, 85-0, 86-0, 87-0, 88-0, 89-0:

Terrænkoten for udspretningsarealerne er varierende og ligger i kote mellem 83 og 58 meter, højeste omkring mark nr. 86-0.

I de omkring liggende boringer ses der i de øverste 50 meter et akkumuleret lerdække på mellem 15,5 og 26 meter over grundvandsspejlet, som kan være opsprækket og på 0 meter under grundvandsspejlet.

Ro-vandspejlet ses i de omkringliggende boringer mellem 36 og 39 meter under terræn. Det terrænnære og regionale grundvandsmagasins trykpotentiale er i kote henholdsvis >15-5 meter og 17,5-7,5 meter faldende mod nordøst. Der er en nedadrettet gradient, som medfører transport af stoffer fra overfladen til grundvandet.

Jordbundstypen ved udspretningsarealerne er lerblandet sandjord (JB3).

De nærmeste boringer anvendes til indvinding til Sevel-Skovby Vandværk og husholdning (1-2 husstande).

Ved arealerne er der altså ud fra nuværende viden dårligt lerdække og strømning af stoffer sker fra overfladen og nedad til underliggende grundvand.

Grp 3. For mark nr. 51-0, 52-0, 53-0, 54-0, 55-0, 90-0, 91-0, 92-0 og 93-0:

Terrænkoten for udspretningsarealerne er varierende og ligger i kote mellem 70 og 53 meter, lavest mod syd.

I de omkring liggende boringer ses der i de øverste 50 meter et akkumuleret lerdække på 14-33 meter over grundvandsspejlet, som kan være opsprækket og på 5-12 meter under grundvandsspejlet.

Ro-vandspejlet ses i de omkringliggende boringer mellem 45 og 30 meter under terræn (sidst pejlet i 1970'erne). Det terrænnære og regionale grundvandsmagasins trykpotentiale er i kote henholdsvis 22,5-15 og 25-20 meter, faldende mod nord og nordøst. Der er en nedadrettet gradient, som medfører transport af stoffer fra overfladen til grundvandet.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Markarealer ligger ved grundvandsskel, hvorfra en evt. forurening hurtigst spredes til et grundvandsmagasin.

Jordbundstypen ved udspretningsarealerne henholdsvis for mark nr. 51-0 og 90-0 er finsandet jord (JB2) og mark nr. 52-0, 53-0, 54-0, 55-0, 90-0, 91-0, 92-0 og 93-0 er ved lerblandet sandjord (JB3).

De nærmeste boringer anvendes til indvinding til markvanding.

Ved arealerne er der altså ud fra nuværende viden dårligt til nogenlunde lerdække og strømning af stoffer sker fra overfladen og nedad til underliggende grundvand.

Ud fra den viden om de områder, hvor der skal udarbejdes en indsatsplan i Holstebro Kommune vurderes det om udspretningsarealer ligger indenfor, udenfor eller om denne viden ikke forligger, da Miljøcenter Ringkøbing ikke har foretaget en kortlægning af området endnu. De pågældende markarealer 11-0, 12-0, 13-0, 14-0, 15-0, 33-0, 34-0, 35-0, 36-0, 37-0, 38-0, 39-0, 40-0, 41-0, 42-0, 43-0, 44-0, 47-0, 48-0, 52-0, 53-0, 54-0 og 55-0, 60-0, 61-0, 63-0, 64-0, 85-0, 86-0, 87-0, 88-0, 89-0, 94-0, 95-0, 96-0, 97-0, 131-0 og 133-0 ligger indenfor de områder hvor der som udgangspunkt skal udarbejdes en indsatsplan og hvor kortlægningsarbejdet bliver afrapporteret til kommunen i slutningen af 2010.

Udspretningsarealer mark nr. 45-0, 46-0, 47-0, 48-0, 49-0, 50-0, 51-0, 52-0, 53-0, 54-0, 55-0, 56-0, 63-0, 64-0, 83-0, 84-0, 85-0, 86-0, 87-0, 88-0, 89-0, 90-0, 91-0, 92-0, 93-0 ligger indenfor det som i forbindelse med kortlægningen¹ er udpeget som grundvandsdannende opland og er sårbart overfor nitrat, pesticider, MTBE og klorerede opløsningsmidler.

I yderligere kortlægning² ligger mark nr. 47-0, 48-0, 51-0, 52-0 (delvist), 53-0, 54-0, 55-0, 86-0, 88-0, 90-0, 91-0, 92-0 (delvist) og 93-0 (delvist) udpeget som område 2 og de resterende dele af markarealerne 52-0, 92-0 (delvist) og 93-0 (delvist) er udpeget som område 3, hvor følgende indsatser vil være relevante:

- Dyrkningsaftaler med henblik på at begrænse nitratbelastningen
- Dyrkningsaftaler med henblik på at begrænse pesticidbelastningen
- Oprydning af punktkilder med miljøfremmede stoffer (herunder også pesticider)

Der er en vis usikkerhed om sårbarheden af område 2, men den nuværende viden siger, at der er spredte huller i lerdækket.

Den beregnede udvaskning af nitrat fra rodzonen er ifølge ansøgningskemaet beregnet til henholdsvis

Nitratudvaskning (mg/l)	39	40	48	50
Marknr.	3-0, 8-0, 9-0,10-0, 11-0, 12-0, 13-0, 14-0, 15-0, 34-0, 35-0, 36-0, 45-0, 46-0, 47-0, 48-0, 49-0, 50-0, 52-0, 53-0, 54-0, 55-0, 56-0, 63-0, 64-0, 83-0, 84-0, 85-0, 86-0, 87-0, 88-0, 89-0, 92-0, 93-0, 94-0, 95-0 og 97-0	40-0, 42-0, 131-0 og 133-0	51-0, 90-0 og 91-0	37-0, 33-0, 38-0, 39-0, 41-0, 43-0, 44-0, 60-0, 61-0 og 96-0
Merbelastning (mg/l)	+3	+3	+3	+3

Der ses ingen tegn på nitratforurening i råvandsanalyserne fra Vinderup Vandværks, Ryde-Stendis-Højbjerg Vandværks og Sevel Vandværks borerer.

I råvandsanalyserne fra Sevel-Skovby Vandværk ses der ikke noget indhold af nitrat, mens indholdet af sulfat i de seneste prøver er på 120 mg/l. Det høje indhold af sulfat i vandværkets borerer kan være tegn på at der foregår en pyritoxidation, hvilket er tegn på at nitrat reduceres og dermed at der er nitrat i grundvandet.

Nitrat -og sulfatindholdet i råvandsanalyser i perioden 1991 til 2005 fra Djeld Vandværks boring viser et indhold på henholdsvis 0 mg/l og mellem 87 og 110 mg/l. Den høje stigning i indholdet af sulfat i vandværkets boring kan være tegn på at der foregår en pyritoxidation, hvilket er tegn på at nitrat reduceres og dermed at der er nitrat i grundvandet.

I forbindelse med en ny vandforsyningsplan er der udarbejdet en ressourcevurdering for hvert vandværk. I den forbindelse er der for Sevel-Skovby Vandværk kildeplads og for Djeld Vandværks kildeplads vurderet at være en stor sårbarhed overfor nitrat og Ryde-Stendis-Højbjerg Vandværks kildeplads vurderet til at være nogen sårbarhed overfor nitrat.

Lovgrundlag

Der er foretaget en vurdering på baggrund af de kvalitetskrav listet i EU's Grundvandsdirektiv. Det vil på baggrund af ovennævnte sandsynligvis ikke være svært at overholde kvalitetskravet i grundvandsdirektivet med et nitratindhold på maksimalt 50 mg/l i grundvandet med den beregnede udvaskning af nitrat på de pågældende arealer.

Grundvandsdirektivet er en opfølgning på Vandrammedirektivet, som er ved at blive implementeret i dansk lovgivning. I udkast til bek. om fastsættelse af miljømål for vandløb, søer, kystvande, overgangsvande og grundvand er kvalitetskravet for nitrat i grundvand sat til 50 mg/l, og kommunernes forpligtelse i forbindelse med væsentlig og vedvarende opafgående tendens af et forurenede stof er også medtaget i samme bekendtgørelse.

I henhold til husdyrlovens §11, stk. 2 og 3 kan kommunen stille vilkår der skærper de fastlagte beskyttelsesniveau i forhold til bekendtgørelsens bilag 3 og 4, når det vurderes at være en væsentlig miljøpåvirkning af regionale eller lokale beskyttelsesinteresse. Jf. § 11,

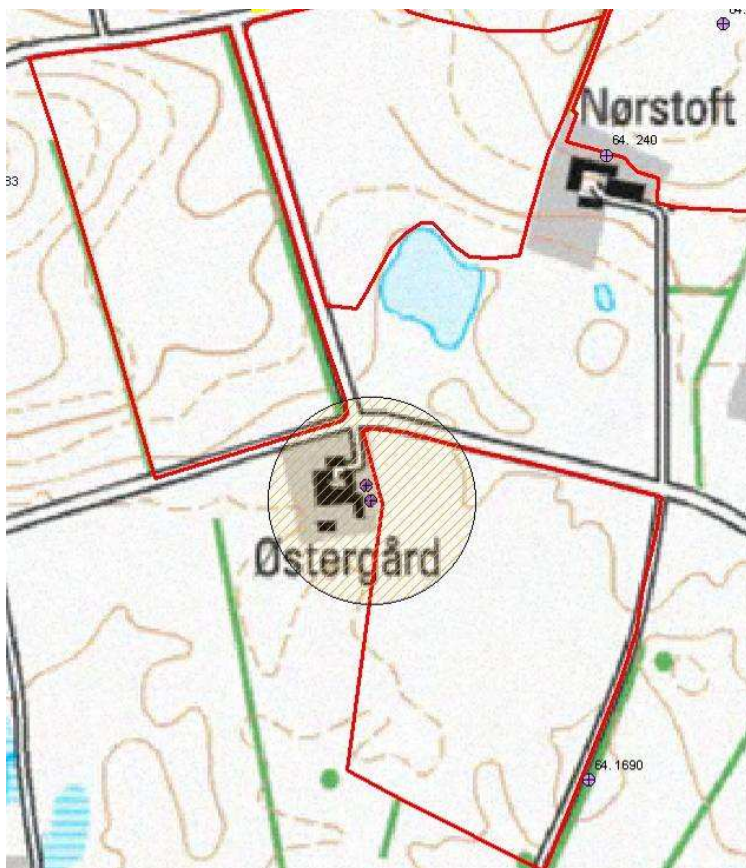
TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

stk 6. skal kommunalbestyrelsen meddele afslag, hvis det vurderes, at der med de fastlagte beskyttelsesniveauer i bilag 3, eller de efter stk. 2 og 4 fastsatte vilkår vil være en væsentlig miljøpåvirkning af særlige regionale og lokale beskyttelsesinteresser.

På baggrund af ovenstående stilles der vilkår om, at der ikke må bruges sprøjtemidler på den del af mark nr. 47-0, 48-0 der ligger indenfor 100 meter zonen for Sevel-Skovby vandværks boreriger (se figur nedenfor).

1 Zonering af Vinderup-magasinet, Fase 1- foreløbig udpegning af sårbare områder, 2001, Niras på vegne af Ringkøbing Amt

2 Vinderup magasinet, Sårbarhedsvurdering, 2006, Watertech på vegne af Ringkøbing Amt

Bilag IV-arter

I habitatdirektivets bilag IV er opført en række arter, som skal sikres en streng beskyttelse i deres naturlige udbredelsesområde også udenfor de udpegede Natura 2000-områder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende bl.a. at yngle- og rasteområder ikke må beskædiges eller ødelægges og for planternes vedkommende, at arterne bl.a. ikke må ødelægges.

Ud fra "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" samt Holstebro Kommunes øvrige kendskab til området og arterne vurderes det at følgende arter og grupper fra habi-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

tatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i nærområdet til husdyrbruget

Følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i nærområdet til ejendommen:

Småflagermus:

På baggrund af de insektædende småflagermus' livsform vurderes projektet ikke at være til skade for disse.

Birkemus:

Arten er ikke registreret nær ejendommen.

Odder:

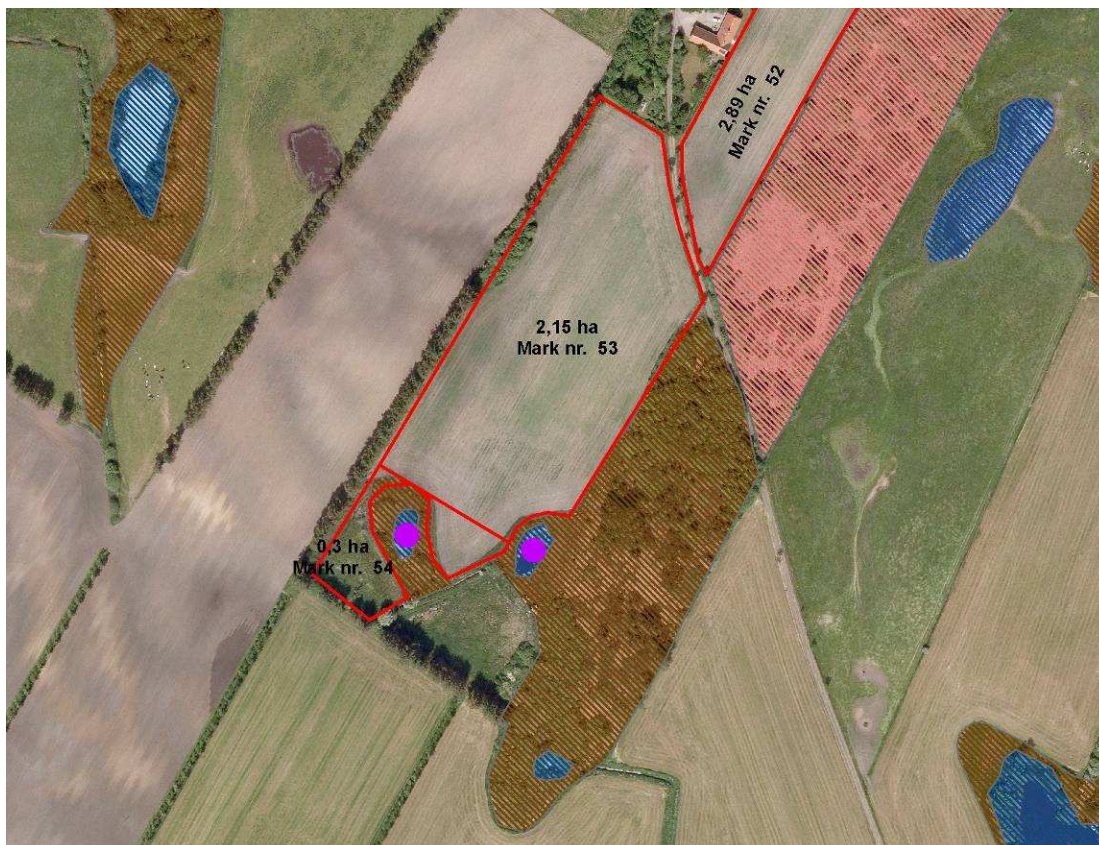
Lever udbredt i Vestjylland, men er med sin levevis næppe truet af projektet.

Markfirben:

Holstebro Kommune har ikke kendskab til forekomster nær ejendommen.

Stor vandsalamander, løgfrø, spidssnudet frø og strandtudse:

Området ved Sevel Skovby og Ryde er et kerneområde for de tre førstnævnte. Spidssnudet frø er registreret i de to vandhuller, som er markeret med lilla herunder. Der stilles vilkår om, at der gælder krav om 10 meter brede udyrkede bræmmer omkring disse vandhuller, jf. bilag 22.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Samme vilkår gælder omkring vandhuller, hvor der eventuelt i fremtiden konstateres en bestand af en af de fire paddearter.

Grøn kølleguldsmed:

Forekommer udbredt i Storåen og Karup Å, men vil ikke blive negativt påvirket af projektet.

Generelle betragtninger for Natura 2000-områder

Natura 2000 er en fællesbetegnelse for EU's naturdirektiver; EF-fuglebeskyttelsesdirektiv, EF-habitatdirektiv samt Ramsar-konventionen, der tilsammen beskytter Natura 2000-områderne gennem de i direktiverne opstillede beskyttelseskrav.

Før kommunalbestyrelsen træffer afgørelser i sager iht. husdyrloven §§ 10, 11, 12 eller 16, om etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug, skal der, i henhold til § 8, stk. 6, nr. 2-3 i habitatbekendtgørelsen³, af kommunalbestyrelsen, foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, vil medføre forringelser af internationale naturbeskyttelsesområder eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, eller for arter beskyttet af direktivets bilag IV. Denne vurdering skal foretages ud fra forsigtighedsprincippet jf. EF-domstolen⁴. Dette medfører, at hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier, kan udelukkes at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre, påvirker udpegningsgrundlaget væsentligt eller medfører negativ påvirkning af bevaringsmålsætningen, skal der udarbejdes af en konsekvensvurdering. Derudover er der krav om konsekvensvurderinger, hvis et Natura 2000-området efter kommunalbestyrelsens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt.

I praksis betyder dette udarbejdelse af en foreløbig vurdering af, hvorvidt der skal stilles skærpede krav ud over det almindelige beskyttelsesniveau opstillet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens⁵ bilag 3. Vurderer kommunalbestyrelsen, at det er nødvendigt at stille skærpede vilkår for at der ikke vil ske skade på et Natura 2000-område, er kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde forpligtet til at stille skærpede vilkår. Vurderes de skærpede vilkår ikke at være tilstrækkelig til at imødegå en skade på et internationalt naturbeskyttelsesområde, skal kommunalbestyrelsen afslå at godkende ansøgningen.

Der er med baggrund heri foretaget en vurdering af udpegningsgrundlagets miljøtilstand og eventuelle påvirkninger som følge af miljøgodkendelsen. Vurderingen er bl.a. foretaget på baggrund af basisanalyserne, oplandsanalysen⁶, DMU's forskningsresultater og natur Danmarks Miljøportal⁷. Derudover inddrages Vandmiljøplan III, Grøn Vækst og de kommende Natura 2000-planers mulige betydning, således at miljøgodkendelsen ikke strider

³ Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

⁴ Hjertemuslingedommen fra 2004 danner præcedens for anvendelse af forsigtighedsprincippet.

⁵ Bek. nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

⁶ Oplandsanalysen består af 3 publikationer udarbejdet for Ringkøbing Amt i 2006; Nissum Fjord og opland – analyse af miljøtilstand og næringsstoftransport, Modelanalyse af den fremtidige vandkvalitet i Nissum Fjord og Foreløbig rapport Oplandsmodel for N-belastning af Nissum Fjord.

⁷ Danmarks Miljøportal, herunder bl.a. Naturdata og Overfladevand (STOQ).

imod andre tiltag, der sammen har til formål at fremme udpegningsgrundlagets miljøtilstand.

Udover de i habitatbekendtgørelsen opstillede beskyttelseskrav, der har til formål at sikre Natura 2000-områdernes udpegningsgrundlag, er der yderligere opstillet beskyttelseskrav dels i husdyrlovens § 7, der har til formål, at beskytte en række kvælstoffølsomme naturtyper mod forringelser som følge af merpåvirkningen fra nærliggende husdyrbrug. Dels i naturbeskyttelseslovens § 3 der har til formål, at beskytte udvalgte naturtyper imod tilstandssænderinger.

Læsevejledning til Natura 2000 vurderingerne

Sevelvej 76 har arealer beliggende i oplandet til Natura 2000-vandområderne; Nissum Fjord, Venø Sund samt i oplandet til Flyndersø, Stubbergård Sø, Helle Sø og Skalle sø (N41). Nedenfor findes en vurdering af husdyrbrugets påvirkning af disse områder. Først beskrives områderne, herefter kommer der en gennemgang af husdyrtrykket i de forskellige oplande og slutteligt vurderes der på husdyrbrugets individuelle og kumulative effekter på de forskellige oplande. Vurderingerne laves for hvert opland.

Ejendommens ejede og forpagtede udspretningsarealer er beliggende med 42,33, 171,69 og 132,52 ha, i oplandet til henholdsvis Nissum Fjord, Venø Sund samt Flyndersø, Stubbergård Sø, Helle Sø og Skalle sø (N41).

Beskrivelse af Habitatområde Nissum Fjord og udpegningsgrundlag

Ejendommen og udspretningsarealerne er jf. ovenstående primært beliggende i oplandet til Nissum Fjord som er udpeget til Natura 2000-område (N65), Habitatområde (H58), Fuglebeskyttelsesområder (F38) og Ramsarområder (R4).

Nissum Fjord består af 3 bassiner: Yder Fjord (inkl. Bøvling Fjord), Mellem Fjord og Felsted Kog. Ca. 70 % af ferskvand tilledt fjorden kommer via Storå-systemet, der udmunder i Felsted Kog. Nissum Fjords opland er på 167.876 ha, og er domineret af landbrugsarealer, som udgør ca. 61 %⁸ af oplandet, hvilket svarer til et landbrugsareal på ca. 102.400 ha.

Nissum Fjord, inkl. den yderste del af Storå, samt området omkring Indfjorden og Tang Sø, er udpeget som Natura 2000-område⁹.

Udpegningsgrundlaget for Nissum Fjord¹⁰ fremgår af nedenstående tabeller. Naturtyper, hvis primære påvirkning forventes at skyldes atmosfærisk kvælstofdeposition behandles under tør natur, mens de resterende behandles i det efterfølgende. Fuglearter i udpegningsgrundlaget fremgår af Skema 10, og andre arter fremgår af Skema 11.

⁸ Miljøministeriet, Vandområde 1.4 Nissum Fjord.

⁹ For yderligere beskrivelse af området henvises til bl.a. basisanalyserne.

¹⁰ Udpegningsgrundlaget for den tørre natur er medtaget under afsnittet "Tør natur" såfremt husdyrbruget eller arealerne vurderes at have en effekt på disse.

Skema 9. Udpegningsgrundlaget for Nissum Fjord jf. SNS 2009¹¹. Den naturtype der er anført med ”*” er særligt prioriteret.

Nr.	Naturtype
1150*	Kystlaguner og strandsøer
3130	Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden
3140	Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger
3150	Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
3260	Vandløb med vandplanter

Skema 10. Udpegningsgrundlaget omfatter følgende fuglearter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde.

Fuglearter	Ynglende	Trækkende
Rørdrum	X	
Knopsvane		X
Pibesvane		X
Sangsvane		X
Bramgås		X
Kortnæbbet gås		X
Lysbuget korttegås		X
Pibeand		X
Krikand		X
Spidsand		X
Toppet skallesluger		X
Stor skallesluger		X
Rørhøg	X	
Plettet rørvagtel	X	
Klyde	X	X
Hvidbrystet præstekrave	X	
Almindelig Ryle	X	
Brushane	X	
Lille kobbersneppe		X
Splitterne	X	
Fjordterne	X	
Havterne	X	
Dværgterne	X	

¹¹ Opdateret udpegningsgrundlag 2009.

Skema 11. Udpegningsgrundlaget omfatter følgende arter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde. Den art der er anført med ”*” er særligt prioriteret

Nr.	Art
1095	Havlampret
1096	Bæklampret
1099	Flodlampret
1103	Stavsild
1106	Laks
1355*	Odde
1831	Vandranke

Regionplanens målsætning

Nissum Fjord er i Ringkøbing Amts regionplan udlagt med en skærpet målsætning: *”Der skal være et naturligt og alsidigt plante- og dyreliv, som er upåvirket eller kun svagt påvirket af næringsstoffer, miljøfarlige stoffer og anden kulturpåvirkning.”* Følgende parametre anvendes til at vurdere opfyldelse af den overordnede skærpede målsætning:

- Udbredt vegetation med en dybdegrænse større end 2 m.
- Sommersigtdybde større end 2 m.
- Størst mulig vandskifte med Vesterhavet og saltholdighed på 8-20 ‰ i Yder Fjord, op til 12 ‰ i Mellem Fjord og højst 4 ‰ i Felsted Kog.
- Mindst mulig variation i saltholdigheden over kortere tidsrum.
- Varieret dyreliv tilpasset saltholdighedsforholdene i fjorden.

Tilstand

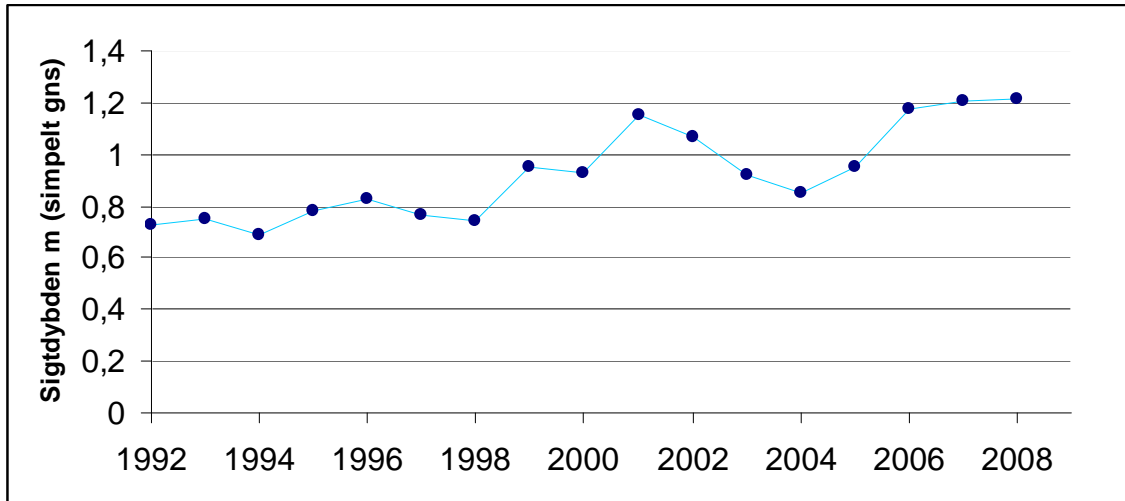
Regionplanens målsætning for Nissum Fjord er ikke opfyldt. *”Næringsstoffilførslerne vurderes til i mange år at have været hovedårsag til manglende opfyldelse af regionplanens målsætning for miljøtilstanden i fjorden. Ændret arealanvendelse i oplandet i forhold til intensiveret jordbrug, færre naturområder, byudvikling med deraf følgende udledninger af spildevand mm., industriudledninger mm. er hovedfaktorer i forhold til den generelle påvirkning af fjorden med næringsstoffer”* Samt *”Den interne fosforbelastning fra sedimentet i fjordbunden har også betydning for miljøtilstanden i fjorden i form af en forsinket effekt af reduceret fosforbelastning fra kilder i oplandet.”*¹²

Det fremgår af Figur 2. Udvikling i sigtdybde i Felsted Kog (simpelt gns.), at sigtdybden de sidste 5 år er blevet forbedret i Felsted Kog, hvor indsatsen bør koncentreres jf. oplandsanalysen¹³. Vandets klarhed (sigtdybden) er en god parameter til på enkel måde, at registrere og beskrive mulighederne for udbredelsen af bundplanter, idet mængden og dybdeudbredelsen primært styres af lys. Årsagen til den dårlige sigtdybde er først og fremmest

¹² Basisanalysen, del II.

¹³ Oplandsanalysen 2006.

meget store planktonmængder, som følge af de store tilførsler af næringsstoffer fra oplandet.

Figur 2. Udvikling i sigtddybde i Felsted Kog (simpelt gns.)¹⁴

Det fremgår af basisanalysen at Felsted Kog, som er kategoriseret som "kystlagune" (1150) og derfor en del af udpegningsgrundlaget, har ugunstig bevaringsstatus, primært grundet en fortsat høj næringsstofbelastning fra de omkringliggende landbrugsarealer. Belastningen af næringsstoffer er en trussel for naturtypen kystlagune, Felsted Kog er derfor en stærk eutrofieret brakvandslagune, hvor eutrofieringen er slået fuldt igennem. Dette betyder bl.a., at dækningsgraden af bundplanter er vurderet at være langt fra den målsatte udbredelse.

Byn og Søndersund er "Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden" (3130), og i Ringkøbing Amts regionplan er de udlagt med en målsætning om at være naturvidenskabeligt referenceområde. Byn lever op til sin målsætning og har jf. basisanalysen i perioden 2001-2005 haft stabile vandkemiske data. Søndersund lever ikke op til sin målsætning omkring de vandkemiske parametre, og basisanalysen indikere at tilstanden kan blive forringet grundet øget næringsstofberigelse. Tang Sø og Indfjorden som er kategoriseret som "Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks" (3150). Begge med en målsætning på A1/B i regionplanen¹⁵. Indfjorden er via Grønkær Bæk forbundet med Søndersund og Byn som sammen med drængrøftning har en negativ effekt på søens undervandsvegetation. Tang Sø lever ikke på til den fastsatte målsætning, hvilket primært er forårsaget af næringsstofberigelse fra Flynder Å-oplandet. jf. basisanalysen.

Holstebro Kommune er ikke i besiddelse af tilstrækkeligt data vedr. naturtypen "Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger (3140)" og lader sig derfor ikke nærmere vurdere.

¹⁴ Naturdatabasen.

¹⁵ Søer hvor særlige naturværdier ønskes beskyttet selv om søen udsættes for en vis kulturpåvirkning. A1-målsætningen henfører til beskyttelsen af særlige naturværdier, og B-målsætningen henfører til basismålsætningens krav til vandkvalitet og naturindhold i øvrigt, jf. Ringkøbing Amts regionplan 2005, Bilag

For "vandløb med vandplanter" (3260) vurderes grødeskæring at være den primære trussel, idet det medfører markant ændrede forhold for plante- og dyrelivet i vandløbet og omkring dette. Vandplanterne udgør således en nøglerolle i vandløbet ved at stabilisere bunden, skabe variation i strømmen, differentiere aflejring af partikler og fjerne næringsstoffer. Eutrofiering kan have en betydning for sammensætningen af plantesamfundet, men den største trussel i forhold til biodiversiteten vurderes at være udretning af vandløb samt grødeskæring.

Vegetationen udgør fødegrundlaget for en række fuglearter, som udgør dele af udpegningsgrundlaget for Nissum Fjord. En øget næringsstofudvaskning vil jf. basisanalysen kunne have betydning for de fuglearter, der lever af bundvegetationen, da mængden af planter reduceres som følge af eutrofiering. De planteædende fuglearter, hvis fødegrundlag vil blive yderligere reduceret, er lysbuget knortegås, knopsvane, krikand, spidsand og pibeand som har været i markant tilbagegang grundet eutrofieringen af Nissum Fjord. Derudover har spidsand, kobbersnepe, alm. ryle og brushane tidligere været udsat for kraftige tilbagegange. Brushane er nu helt forsvundet som ynglefugl fra strandene omkring Nissum Fjord primært grundet tilgroning af ynglelokaliteter. Det forventes, at de øvrige udpegede fugle som eksempelvis pibe- og sangsvane, rørdrum, bram- og kortnæbbet gås ikke nødvendigvis vil blive påvirket negativt som følge af en svagt øget næringsstofbelastning, idet en øget tilførsel dels kan øge fødegrundlaget for disse fugle, dels fordi visse arter ændrer fourageringsadfærd. Mens arter som toppet og stor skallesluger primært er afhængige af opretholdelse af både fouragerings-, raste- og overnatningslokaliteter som ikke umiddelbart vurderes truet. For lille kobbersnepe, klyde, splitterne, fjordterne, havterne, dværgterne, hvidbrystet præstekrave og plettet rørvagtel forventes de primære trusler enten at være manglende ynglelokaliteter grundet tilgroning, forstyrrelse eller prædation. Der vurderes ikke umiddelbart at være trusler for rørhøg inden for det udpegede område ved Nissum Fjord.

En forbedring af forholdene for de internationalt beskyttede arter, vil også betyde en forbedring af forholdene for en række truede danske ynglefugle som vibe, rødben og stor kobbersnepe.

De væsentligste trusler mod flod- og havlampretten vurderes generelt at være tilknyttet opholdet i ferskvand, hvor etablering af fysiske spærringer, såsom opstemninger kan forhindre fiskene i at nå egnede gydesteder. Eksempelvis forventes havlampretten at gyde i Tvis Å og Nissum Fjord benyttes derfor som migrationsrute for havlampretternes gydevandring. Flodlampretten forekomst i Nissum Fjord er ukendt. I forbindelse med undersøgelsesprogrammet over Skjern Å Naturprojektet var et af de vigtigste resultater fra 2000 undersøgelsen, at hav- og flodlampretlarverne udviste udpræget substratpræference for slam aflejret i kantvegetationen (typisk siv) og finkornet sand/ slam aflejret i grødeøer¹⁶. Kendskabet til hav- og flodlamprettens specifikke krav er dog mangelfuldt, og truslerne mod hav- og flodlampretter i Nissum Fjord lader sig derfor ikke nærmere vurdere.

¹⁶ DFU-rapport 134-04.

I modsætning til hav- og flodlampret lever bæklampret hele sit liv i vandløbene. Bæklampretten er fundet almindelig udbredt i tilløbene til Nissum Fjord, arten vurderes ikke at være truet i Nissum Fjord udpegningen.

De væsentligste trusler mod stavsilden vurderes generelt at være: fiskeri, eutrofiering i vandløb og fjorde, udledning af surt vand og okker fra drænedede arealer samt dårlige fysiske forhold i vandløbene. Kendskabet til stavsilens specifikke krav er dog mangelfuldt, og truslerne mod stavsilden i Nissum Fjord kan derfor ikke vurderes nærmere.

Nissum Fjord er primært et gennemgangsvand for laksens vandring til og fra gydepladserne i ferskvand og ud i havet. Den største trussel mod laksens overlevelse i Nissum Fjord vurderes at være fiskeri.

På baggrund af odderens positive fremgang i Jylland i løbet af 1990'erne, og forekomsten mange steder i Nissum Fjordområdet vurderes der ikke umiddelbart at være trusler mod den inden for Nissum Fjord udpegningen. Det er dog vigtigt, at der forsat findes yngle- og fourageringsmuligheder inden for området.

Vandranke, den sidste art som udgør udpegningsgrundlaget, antages generelt at være en konkurrencesvag art, der kun vokser, hvor der i miljøet er lave næringsstofkoncentrationer, svag strøm og gode lysforhold. Den store forekomst af vandranke i afvandningskanalen syd for Felsted Kog hænger givetvis sammen med en relativt hårdhændet vedligeholdelse med 2 årlige grødeskæringer. Herved får vandranken forbedrede lysforhold. Det formodes ikke at vandranke ynder at blive grødebeskåret. Bestanden i afvandningskanalen vurderes at være stabil og synes ikke umiddelbart truet.

Herbicider

En del af regionplanens målsætning for Nissum Fjord er udbredt vegetation med en dybdegrænse større end 2 m. Der forventes, at denne vegetation primært vil bestå af ålegræs, der er den mest almindelige blomsterplante i vore kystnære farvande. Ålegræsområder fungerer bl.a. som fourageringsområder for fugle og opvækstområder for fisk og smådyr. Udbredelsen af ålegræs ud fra kysten anvendes ofte som en indikator på miljøtilstanden i de kystnære områder. I efteråret 2007 igangsatte DMU og MCR et projekt, der havde til formål, at undersøge forekomsten af landbrugsherbicider i Nissum Fjord¹⁷. Vandprøverne blev taget i hhv. Mellem Fjord og Felsted Kog i Nissum Fjord. Undersøgelserne verificerede en række stoffer og nedbrydningsprodukter af stoffer, hvoraf 12 er herbicider og 8 er nedbrydningsprodukter af herbicider. Det er tidligere påvist, at ukrudtsmidler kan skade bl.a. plantetilvæksten på ålegræs ved lavere koncentrationer end de koncentrationer, hvor de enkelte stoffer har effekt¹⁸. Den anvendte målemetode er oprindeligt udviklet til ferskvand, men da Felsted Kog er relativt fersk (~4 ‰), kan det ikke afvises, at anvendelsen af herbicider i oplandet til Nissum Fjord har en negativ effekt på målsætningen i Nissum Fjord. Anvendelsen af herbicider i på landbrugsjord reguleres ikke i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug, og behandles derfor ikke yderligere.

¹⁷ Arbejdsrapport fra DMU nr. 244, 2008. Forekomst af herbicider i Nissum Fjord

¹⁸ Nielsen, L.W. & Dahllof, I. 2007: Direct and indirect effects of the herbicides Glyphosate, Bentazone and MCPA on eelgrass (*Zostera marina*). - *Aquatic Toxicology* 82(1): 47-54.

Næringsstoffer

I Felsted Kog er fosfor sandsynligvis den begrænsende faktor for algeproduktionen, men betydningen af nitratudvaskningen øges ud mod slusen, jf. Basisanalysen del II¹⁹. Op-landsanalysens begrundelse for vigtigheden, af en reduktion af næringsstoffertilførslerne til Felsted Kog i forhold til den resterende del af Nissum Fjord er, at Felsted Kog modtager ca. 70 % af næringsstoffertilførslen via Storå-systemet, samt at en reduktion til Felsted Kog vil gavne hele Nissum Fjord sammenlignet med hvis reduktionerne blev foretaget i Flynder å's vandsystem, hvor reduktionen kun vil gavne Yder Fjord og Indfjorden.

Beskrivelse af Venø Sund og udpegningsgrundlaget

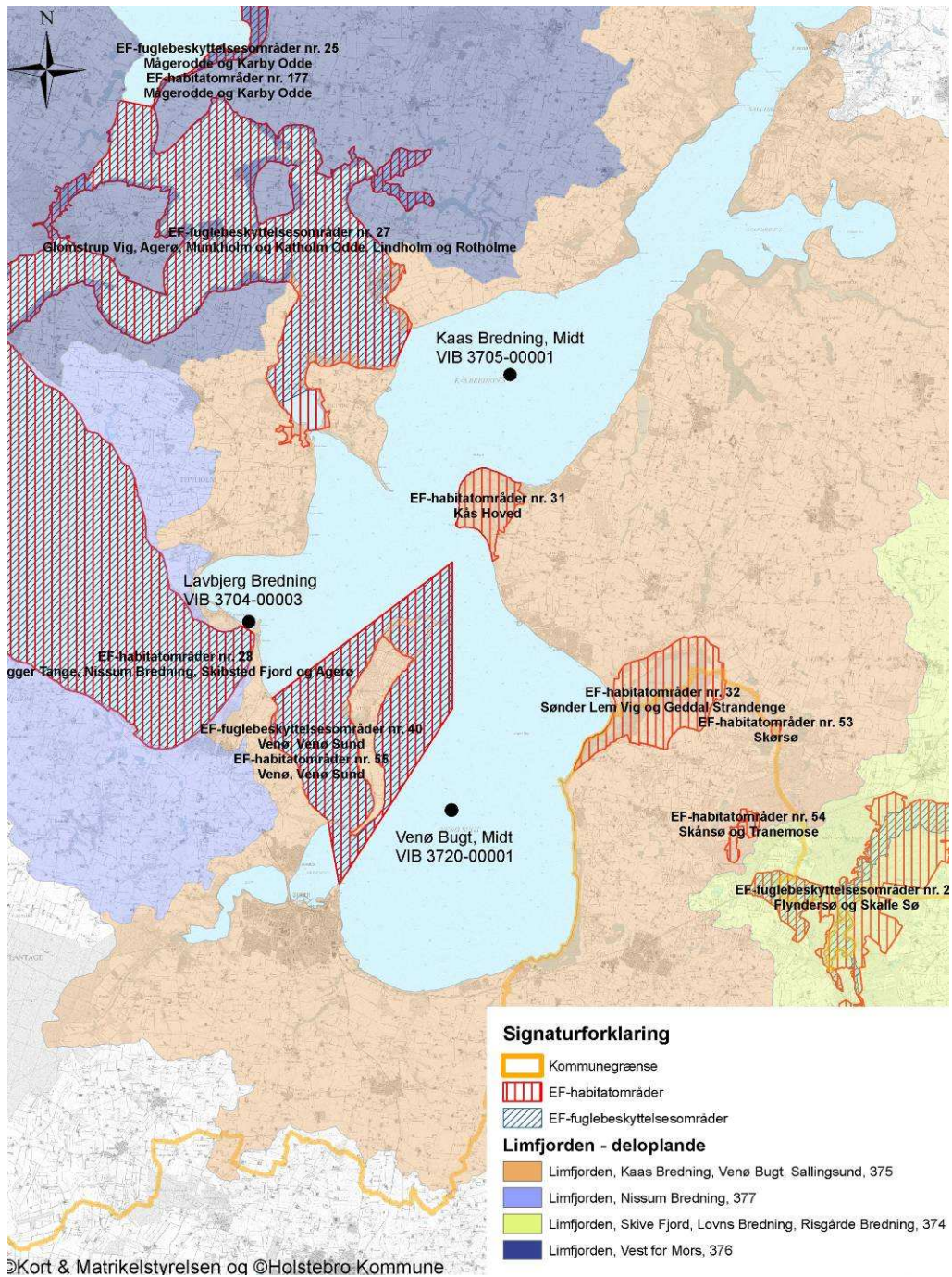
Det forventes, at der i vandplanssammenhæng sker en opdeling af Limfjorden i 9 delvandoplande, hvortil der vil blive stillet forskellige reduktionskrav i N og P alt efter hvor sårbar og belastet slutrecipienten er. 171,69 ha af udspretningsarealerne afvander til Venø Bugt, i delvandopland 375 som omfatter Venø Sund, Kås Bredning og Sallingsund, jf. figur 1.

Limfjorden modtager en del vand og næringsstoffer fra Nordsøen. (Limfjordens nettovandskifte var i 2004 henholdsvis 9,7 km³ indstrømmende fra Nordsøen og 12,1 km³ udstrømmende mod Kattegat.). Vandet fra Nordsøen har et væsentligt lavere indhold af nærings-salte og har derfor en gunstig indvirkning på tilstanden i Limfjorden. Vinden har dog afgørende betydning for vandskiftet med Nordsøen og Kattegat, samt vandskifte og opblanding i de enkelte vandområder²⁰. Udspretningsarealerne afvander til Venø Bugt, der ikke er udpeget som Natura 2000 område. Venø Bugt står i forbindelse med Venø Sund²¹, som er det nærmeste Natura 2000-vandområde, jvf. Figur 3.

¹⁹ Vandrammedirektivets basisanalyse del II

²⁰ Ringkøbing Amt et al. 2005, Vandmiljø i Limfjorden 2004.

²¹ For yderligere beskrivelse af området henvises til bl.a. basisanalyserne.

Figur 3 Kort over vandoplande, målestationer samt Natura 2000-vandområder.

Oplandet til Limfjorden er på 758.650 ha, og er domineret af landbrugsarealer, som udgør ca. 70 %²², hvilket svarer til et landbrugsareal på ca. 531.060 ha, hvoraf landbrugsarealer i vandopland nr. 375, Venø bugt, Kås bredning, Sallingsund svarer til ca. 40.900 ha.

²² Miljøministeriet, Vandområde 1.2 Limfjorden

Udpegningsgrundlaget

Venø Sund er udpeget til Natura 2000-område (nr. 62), som Habitatområde (nr. 55), Fuglebeskyttelsesområder (nr. 40). Udpegningsgrundlaget for området fremgår af nedenstående tabeller. Holstebro Kommune har iht. By- og Landskabsstyrelsen²³ medtaget de supplerende høringsforslag i forbindelse med nærværende vurdering.

Naturtyper, hvis primære påvirkning forventes at skyldes atmosfærisk kvælstofdeposition behandles under tør natur, mens de resterende behandles i det efterfølgende. Fuglearter i udpegningsgrundlaget fremgår af Skema 13, og andre arter fremgår af Skema 14.

Skema 12. Udpegningsgrundlaget for Venø Sund jf. SNS 2009²⁴. De naturtyper og arter der er anført med "*" er de særligt prioriterede.

Nr.	Naturtype
1150*	Kystlaguner og strandsøer
1160	Større lavvandede bugter og vige
1170	Rev

Skema 13 Udpegningsgrundlaget omfatter følgende fuglearter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde.

	Fuglearter	Ynglende	Trækkende
A047	Klyde	X	
A067	Dværgterne	X	
A069	Lysbuget knortegås		X
A070	Hvinand		X
A132	Toppet skallesluger		X
A195	Stor skallesluger		X

Skema 14 Udpegningsgrundlaget omfatter følgende arter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde.

Nr	Art
1103	Stavsild
1365	Spættet sæl

Regionplanens målsætning

Ringkøbing Amt har i regionplanen udlagt Limfjorden med følgende skærpede målsætning *"Der skal være et naturligt og alsidigt plante- og dyreliv, der ikke eller kun er svagt påvirket af menneskelig aktivitet, og at fjorden har en vandkvalitet, og som i sin artssammensætning overvejende er bestemt af naturlige forhold."*

Tilstand

Basisanalyse II er foretaget for Limfjorden som et samlet farvand. Der er således ikke foretaget en selvstændig analyse af de enkelte habitatområder. For fjorden som helhed konkluderes følgende, *"Det er sandsynligt, at gældende regionplanmål ikke nås i 2015 på*

²³ I udkast til vejledning til bekendtgørelsen nr. 408 om udpegnings og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter fremgår, at Naturklagenævnets afgørelse (Afgørelse ifbm. regionplantillæg med VVM-redegørelse for omfartsvej ved Strøby Egede i Vallø Kommune) fra 2006 har stadfæstet at høringsforslag skal inddrages i en konsekvensvurdering.

²⁴ Opdateret udpegningsgrundlag 2009

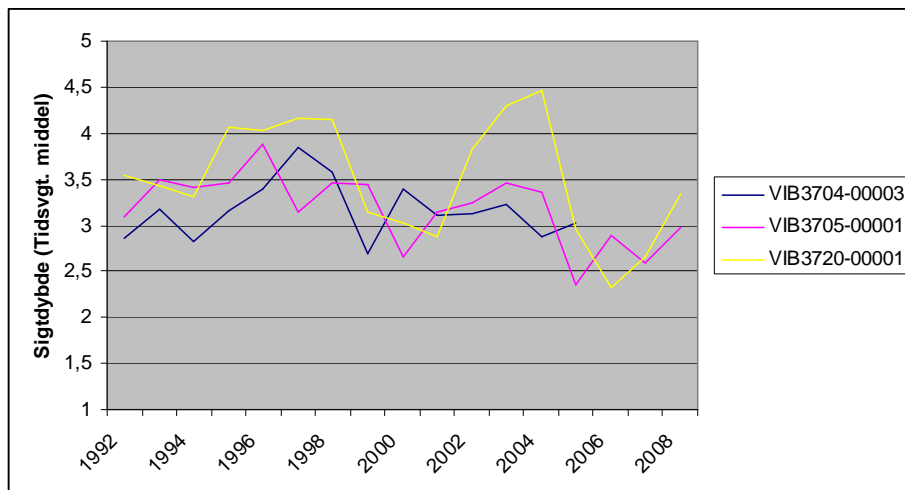
TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

grund af tilførslen af næringsstoffer fra land.” Yderligere fremgår det af basisanalysen for Venø og Venø Sund at ”En foreløbig trusselsvurdering for de marine naturtyper i Natura 2000-område nr. 62 kan udmøntes i at de åbne vandområder er følsomme overfor næringsstofbelastning, og fremstår grundet en sådan påvirkning i dag med en forringet vandkvalitet.”

I basisanalysen del II²⁵ er det vurderet, at Limfjorden er meget påvirkelig overfor effekten af tilførslen af næringsstoffer. Overvågningsresultater fra både den regionale og nationale overvågning viser, at hele fjorden pt. er påvirket af for store udledninger af næringsstoffer fra land, især kvælstof²⁶. Det medfører forøget opløst opløst makroalger, hvilket nedsætter vandets klarhed og forringer ålegræssets dybdegrænse, samt forøger risikoen for iltvind ved bunden. Vandets klarhed (sigtdybden) er derfor en god parameter til på enkel måde, at registrere og beskrive mulighederne for udbredelsen af bundplanter, idet mængden og dybdeudbredelsen primært styres af lys. Da der ikke foretages sigtdybde målinger i Venø Sund er det valgt at anvende 3 omkringliggende målestationer, målestationernes geografiske placering fremgår af Figur 3 Kort over vandoplande, målestationer samt Natura 2000-vandområder. Det fremgår af Figur 4, at sigtdybden er præget af store årlige variationer i Venø Bugt.

Figur 4 Udviklingen i sigtdybde i Venø Bugt. Målingerne er foretaget årligt tre forskellige steder i og omkring Venø Bugt. (den tidsvgt. middell)²⁷.

Samlet konklusion for bevaringsstatus for strandsøerne i Natura 2000-område Venø og Venø Sund er, at naturtypen hvor den står i åben forbindelse med udpegningsgrundlaget kystlagune, der er påvirket af store udledninger af næringsstoffer, der har forringet sigtdybden og ændret de biologiske forhold. En foreløbig trusselsvurdering for de marine naturtyper i Venø Sund kan udmøntes i at de åbne vandområder er følsomme overfor næringsstofbelastning, og fremstår grundet en sådan påvirkning i dag med en forringet vandkvalitet og har dermed ugunstig bevaringsstatus. Rev er kommet på udpegningsgrundlaget for

²⁵ Se Ringkjøbing Amt *et al* (2006): Basisanalyse del II Vurdering af vandforekomsters tilstand og en vurdering af risikoen for, at vandforekomsten ikke kan opfylde regionplanmålene senest 22. december 2015 (side 24).

²⁶ Se Miljøcenter Aalborg (februar 2008): Limfjorden.- Statusnotat februar 2008.

²⁷ Naturdatabasen.

Venø Sund som den sidste, der er kommunen bekendt ikke foretaget tilstands- eller trusselvurdering af rev i Venø Sund derfor antages det at bevaringsstatus for naturtypen er ugunstig i henhold til de af DMU opstillede kriterier for gunstig bevaringsstatus²⁸.

En øget næringsstofudvaskning vil jf. basisanalysen kunne have betydning for de fuglearter, der lever af bundvegetationen, da mængden af planter reduceres som følge af eutrofiering. Bl.a. for Lysbuget Knortegås, idet udbredelsen af Ålegræs er begrænset i sin udbredelse af lystilgængeligheden i fjorden. Det fremgår af basisanalysen, at lokalitetens værdi for Lysbuget Knortegås har været faldende siden 1960'erne grundet en øget hvilket er til ugunst for bl.a. Lysbuget Knortegås, idet udbredelsen af Ålegræs (primære fødekilde om efteråret) er begrænset i sin udbredelse af lystilgængeligheden i fjorden. Jf. basisanalysen er der indikationer på at rastende fugle af både Lysbuget Knortegås og Hvinand indenfor områder har været stigende gennem 1990'erne. Det fremgår af basisanalysen at antallet af rastefuglene Toppet skallesluger og Stor skallesluger i perioden 2004-2006 er langt fra det antal, der blev registreret i 1980'erne. For ynglefuglene Klyde og Dværgerterne er det på baggrund af det foreliggende materiale ikke muligt at vurdere deres nuværende forekomst og evt. trusler inden for området.

Stavsilden vurderes at kunne opholde sig i hele Natura 2000-området. De væsentligste trusler mod stavsilden vurderes generelt at være: Fiskeri, eutrofiering i vandløb og fjorde, udledning af surt vand og okker fra drænede arealer, samt dårlige fysiske forhold i vandløbene. Stavsilden er en anadrom fisk, og vandkvaliteten på egnede gydestrækninger skal opfylde kravene om en god biologisk kvalitet og en varieret vandløbsstruktur med karakteristiske stryg og pools. Holstebro Kommune har ikke kendskab til vandløb i Venø Bugt, der indeholder en gydebestand eller kan understøtte en sådan. Yderligere kendskab til stavsildens bestandsstørrelse er ukendt og specifikke krav mangelfuldt, og truslerne mod Stavsilden i Venø Sund lader sig derfor ikke nærmere vurdere.

Spættet sæl har én fast dagrasteplads inden for området, Bradser Odde. Der er stor årsvariation i antallet på pladsen i perioden fra 1997 frem til 2005 - gennemsnittet er på 75 sæler. Sælernes primære trussel vurderes at være forstyrrelse af arten på rastepladserne i yngletiden juni/juli.

Næringsstoffer

Fosfor

Tilførslen af fosfor fra oplandet til Limfjorden kan i større eller mindre grad have betydning for miljøtilstanden i Limfjorden som helhed og for delområder af fjorden. Udspretningsarealerne er ikke beliggende indenfor de af statens fosforfølsomme klassificerede oplandsområder.

Vandmiljøplan III indeholder en målsætning om en halvering af fosforoverskuddet fra landbruget i 2015 i forhold til overskuddet på 32.700 ton P i 2001/2002 på landsplan²⁹. Landbruget bidrager med ca. 31 % af fosfortilførslen til Limfjorden³⁰. Det fremgår af basisanaly-

²⁸ Dahl et al, 2005, Kriterier for gunstig bevaringsstatus for EF-habitatdirektivets 8 marine naturtyper, s 33

²⁹ Vandmiljøplan III – aftale om vandmiljøplan III 2005-2015 mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Kristendemokraterne.

³⁰ Miljøministeriet, vandområde, 1.2 Limfjorden.

sen, at der ikke forventes at tilførslen af fosfor kommer ned på et niveau hvor fjordens målsætning kan opfyldes. I denne vurdering er ikke medtaget omlægningen af dyreenhedsberegningen, der vil medvirke til en reduktion på minimum 10 % i oplandet til Limfjorden.

Herudover foretages der i miljøgodkendelsen en individuel konkret vurdering af risikoen for overfladeafstrømning til overfladevande for de udspretningsarealer, der indgår i ansøgning. Denne risikovurdering behandles under afsnittet "Forurening og gener fra landbrugsarealer".

Nitrat

Vandmiljøplan III fastlægger, at der skal sikres en reduktion på 13 % af nitratudvaskningen fra landbruget i 2015 i forhold til udvaskningen i 2003 på landsplan. Med vedtagelsen af Grøn Vækst, som erstatter og supplerer den vedtagne vandmiljøplan III, fastsættes nye reduktionskrav for bl.a. tilførsel af nitrat til vandområder, som i perioden 2010-2015 skal reduceres med 19.000 ton nitrat (ca. 1/3 if. til i dag).

Vandrammedirektivets basisanalyse del II citerer Recipientkvalitetsplanen for Limfjorden, hvoraf det fremgår, at tilførslen fra oplandet til Limfjorden skal ned på 9.520 tons kvælstof pr. år fordelt på 1.340 tons fra punktkilder og 8.180 tons kvælstof pr. år fra den diffuse tilførsel. Midtvejsevalueringen af Vandmiljøplan III³¹ viser, at målene i denne ikke nås. Havde de været nået, ville den årlige diffuse kvælstoftilførsel til Limfjorden have været reduceret til ca. 9.700 tons pr. år³².

Landbruget bidrager med ca. 63 % af tilførslen af nitrat til Limfjorden, som følge af afstrømning. Det atmosfæriske bidrag er vurderet til at udgøre ca. 10 %, hvoraf landbruget er den dominerende kilde³³. Det fremgår af udregninger³⁴ foretaget af Holstebro Kommune at det gennemsnitlige N-overskud i perioden fra 2005 til 2007 er på ca. 58 kg N/ha for de arealer, der er beliggende i oplandet til Venø Bugt i Holstebro Kommune.

Beskrivelse af Habitatområde nr. N41 Flyndersø, Stubbergård Sø, Helle Sø og Skalle Sø og udpegningsgrundlaget

Udspretningsarealerne er delvist beliggende i oplandet til Flyndersø, Helle Sø og Skalle Sø som er en del af udpeget Natura 2000-område (N41), Habitatområde (H41) og Fuglebeskyttelsesområde (F29).

Natura 2000-områdets samlede areal er på 2.170 ha, bestående af ca. 160 ha sø, mens 2.010 ha er land. Stubbergård Sø og Flyndersø ligger i en tunneldal og er omgivet af et meget kuperet dødislandskab, hvor flere af lavningerne er omdannet til små søer eller højmoser.

³¹ Se Petersen et al (december 2008) Midtvejsevaluering af Vandmiljøplan III.

³² Analyse af udviklingen i husdyrtryk i Limfjordsoplandet, side 13.

³³ Miljøministeriet, vandområde, 1.2 Limfjorden.

³⁴ Baseret på CTtools.

Oplandet til Natura 2000-vandområdet er på ca. 7.200 ha, og er domineret af landbrugsarealer, som udgør ca. 83 %³⁵, hvilket svarer til et landbrugsareal på ca. 6.000 ha.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området³⁶ fremgår af nedenstående tabeller. Naturtyper, hvis primære påvirkning forventes at skyldes atmosfærisk kvælstofdeposition behandles under tør natur, mens de resterende behandles i det efterfølgende. Fuglearter i udpegningsgrundlaget fremgår af Skema 16, og andre arter fremgår af Skema 17.

Skema 15. Udpegningsgrundlaget for habitatområde N41 jf. SNS 2005³⁷ og KGB³⁸. De naturtyper og arter der er anført med "*" er de særligt prioriterede.

Nr.	Naturtype
3110	Kalk- og næringsfattige søer og vandhuller (lobeliesøer)
3150	Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
3160	Brunvandede søer og vandhuller
7220*	Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand

Skema 16. Udpegningsgrundlaget omfatter følgende fuglearter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde.

Nr.	Fuglearter	Ynglende	Trækkende
A021	Rørdrum	X	
A094	Fiskeørn	X	
A070	Stor skallesluger		X

Skema 17. Udpegningsgrundlaget omfatter følgende arter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde. Den art der er anført med "*" er særligt prioriteret

Nr.	Art
1166*	Stor vandsalamander
1318*	Damflagermus
1355*	Odder
1393	Blank seglmos

Regionplanens målsætning

Hellesø, Skallesø, Flyndersø og Stubbergård Sø er alle i regionplanen A1/B-målsat, hvor særlige naturværdier ønskes beskyttet, selv om søerne udsættes for en vis kulturpåvirkning. A1-målsætningen henfører til beskyttelsen af særlige naturværdier, A2 til badevandsmålsætning og B-målsætningen henfører til basismålsætningens krav til vandkvalitet og naturindhold i øvrigt. Stubbergård og Flynder Sø er herudover A2-målsat som badeområder. Søerne er målsat til at have et naturligt og alsidigt dyre- og planteliv, upåvirket eller svagt påvirket af nærings-, organiske- og miljøfremmede stoffer, okker eller anden kultur-

³⁵ 83 % af oplandet er jf. gødningsregnskaberne landbrugsarealer

³⁶ Udpegningsgrundlaget for den tørre natur er medtaget under afsnittet "Tør natur" såfremt husdyrbruget eller arealerne vurderes at have en effekt på disse.

³⁷ Harmoniserede tålegrænser, Skov- og Naturstyrelsen 2005

³⁸ Kriterier for gunstig bevaringsstatus, DMU 2003

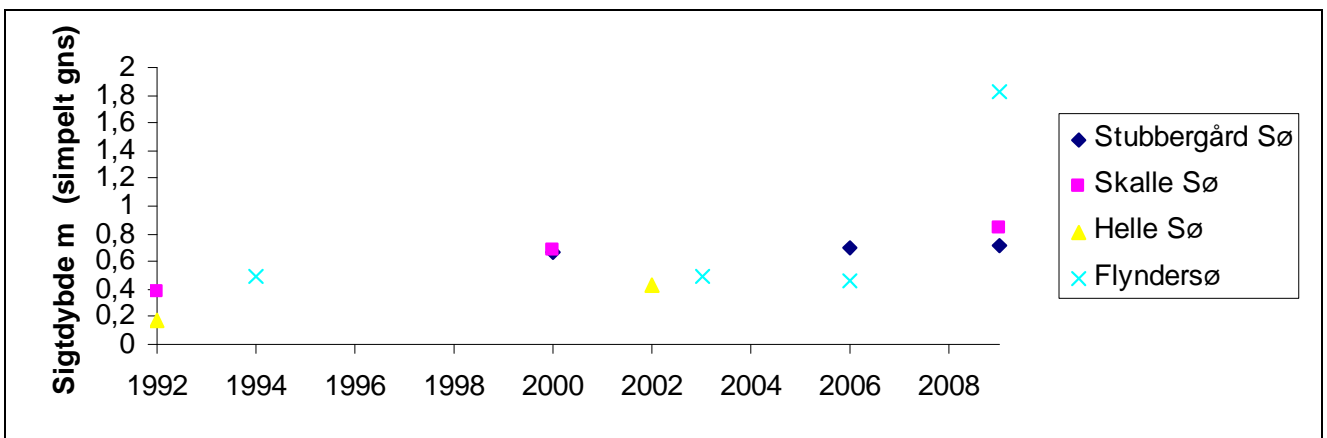
påvirkning, således at søernes økologiske tilstand er upåvirket eller kun svagt påvirket ift. den naturlige baggrundstilstand. Følgende parametre anvendes til at vurdere opfyldelse af den overordnede skærpede målsætning:

- Fra 1. maj til 30. september skal sigtddybden være større end 1 meter i søer med en gennemsnitsdybde på under 3 meter.
- Søvandets indhold af total fosfor må som årgennemsnit ikke overstige 0,075 mg P/l.
- Arter og naturværdier som ønskes beskyttet gennem den skærpede målsætning have en god bevaringsstatus.
- Vandkvaliteten i badevandsmålsatte søer skal kunne leve op til kravene i Bekendtgørelse nr. 292 og i Miljøstyrelsens vejledning nr. 2 (1985), Kontrol med badevand.

Tilstand

Regionplanens målsætning for de næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks (3150) er ikke opfyldt. Årsagen til den manglende opfyldelse af målsætningen er for alle søerne ekstern næringsstofbelastning og biologisk struktur. Herudover er alle søerne med undtagelse af Skallesø internt belastede med fosfor. Kilderne til den eksterne næringsstofbelastning er for alle søerne i regionplanen angivet som værende det åbne land. Algeveksten i søerne er primært fosforbegrænset, men kvælstof kan i perioder være det begrænsende næringsstof.

Næringsstofftilledningen medfører en stor algevekst, hvilket reducerer sigtddybden og dermed undervandsplanternes potentielle udbredelsesområde. Dyre- og plantelivet i alle søerne er i regionplanen for Ringkjøbing Amt vurderet som værende utilfredsstillende. I nedenstående Figur 5 Målte sigtddybder m (simpelt gns) for Stubbergård Sø, Skallesø, Hellesø og Flyndersø i perioden 1992-2009. er de målte sigtddybder for søerne illustreret, det fremgår at sigtddybden er svagt stigende for de fire søer.

Figur 5 Målte sigtddybder m (simpelt gns) for Stubbergård Sø, Skallesø, Hellesø og Flyndersø i perioden 1992-2009.

Naturtyper

Skalles Sø, Flyndersø og Stubbergård Sø er kategoriseret som naturtypen Næringsrig Sø (3150). Søerne lever ikke op til målsætningen opstillet i regionplan 2005. Søernes nuværende miljøtilstand om manglende målopfyldelse skyldes tidligere eller nuværende tilled-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

ninger med næringsstoffer som betyder at udbredelsen af karakterarterne for naturtypen ikke har gode vækstbetingelser og derfor kun har en lille udbredelse.

Naturtypen 3110 Lobeliesøer i udpegningsområdet er jf. basisanalysen ikke undersøgt nærmere, derfor kendes udbredelse eller tilstanden, Holstebro Kommune finder derfor ikke grundlag for at kunne foretage en vurdering af udpegningsgrundlaget, tilstanden eller truslerne for naturtyper.

Brunvandet søer (3160) i udpegningsområdet er jf. basisanalysen ikke undersøgt nærmere, derfor kendes udbredelse eller tilstanden ikke. Holstebro Kommune finder derfor ikke grundlag for at kunne foretage en vurdering af udpegningsgrundlaget, tilstanden eller truslerne for naturtyper.

Arter

Blank Seglmos er fundet to steder indenfor udpegningsområder bl.a. i kildeområdet på østsiden af Stubbergård Sø. Arten er primært tilknyttet næringsfattige kilder og rigkær med mineralrige mosdominerende vældmoser samt mosdominerede rigkær. Arten forekommer i en god bestand, dog er de to steder truet af tilgroning som følge af næringsstofftilførslen. Yderligere fremgår det af basisanalysen at det forventes at være flere mindre bestande i udpegningsområdet, men disse bestande er truet alene på baggrund af populationsstørrelsen.³⁹

Damflagermus forventede levesteder indenfor udpegningsområdet omfatter større søer og åer hvor de har mulighed for at jage insekter, hvorfor de forventes at leve omkring Skalle Sø i tillæg til Flyndersø. Damflagermusen kun er registreret et sted indenfor udpegningsområdet, og Holstebro Kommune ikke er i besiddelse af yderligere information, hvorfor tilstanden for Damflagermus ikke lader sig nærmere vurderer, men arten vurderes ikke at blive væsentligt negativt påvirket af nærværende projekt.

Der er ingen kendte registreringer af stor vandsalamander fra området. Arten vides dog at forekomme i et område ved Sahl og Sevel vest for habitatområdet, og det er ikke usandsynligt at den forekommer indenfor habitatområdet. De store næringsrige søer i området og de store tørre heder betragtes ikke som potentielle levesteder, men vandhuller og mindre søer forventes at være potentielle levesteder. Bestanden af stor vandsalamander vurderes, grundet manglende oplysninger om artens forekomst indenfor udpegningsområder, som usikker. Stor vandsalamander er på rødlisten og vurderes som ikke truet.

Odderen er inden for udpegningsområdet blevet registreret ved NOVANA overvågningen på en række stationer både i Flynder Sø og Stubbergård Sø⁴⁰. I basisanalysen vurderes odderen indenfor udpegningsområdet at være stabil til stigende. Der er fundet spor på flere lokaliteter i område nr. 41, og drt vurderes ikke umiddelbart at være trusler mod den inden for habitatområdet.

³⁹ Jf. tillæg til basisanalyse 2009

⁴⁰ Basisanalysen for Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø – N41

Fugle

Antallet af ynglende Rørdrum indenfor fuglebeskyttelsesområde nr. 29 har altid været lavt. De første ynglefund blev gjort i 2000, herefter er der sket en lille stigning i antallet af ynglepar, og i 2004 og 2005 har der ynglet 3 par, alle i Skallesø området⁴¹. Basisanalysen vurderer at antallet næppe skal forventes at stige bl.a. grundet begrænset omfang af egnede rørskovslokaliteter, især forholdende omkring Skalle Sø og Flyndersø vurderes at være de mest egnede lokaliteter.

Indenfor fuglebeskyttelsesområde nr. 29 har Fiskeørnen ynglet siden 1994. Fiskeørnen har med skiftende held ynglet i området i årene 1994, 1996, 1998 og 2000 er der kommet flyveværdige unger på vingerne. Forekomst af fiskeørnen er sjældent i Danmark, der er jf. basisanalysen få par som har etableret sig i området omkring Flyndersø. Fiskeørn er helt afhængig af uforstyrrelse omkring ynglelokaliteten samt egnede yngletræer. Det bør derfor sikres, at ynglelokaliteten sikres tilstrækkeligt. Den er også afhængig af rigelige mængder fisk, med den nuværende, om end noget eutrofierede, miljøtilstand af områdets søer vurderes dette, at opfylde denne rovfugls behov⁴².

Antallet af stor skallesluger, der i vinterhalvåret raster og fouragerer i området, har de seneste år været i kraftig tilbagegang. Tilbagegangen kan ikke umiddelbart relateres til ændringer i miljøtilstanden, idet det ikke vil medføre ændringer i fiskebestanden. Det vurderes, at såfremt der sikres fouragerings-, raste- og overnatningslokaliteter, ikke umiddelbart at være trusler mod områdets bestand af rastende og overvintrende stor skallesluger

Husdyrtrykket i oplandet til Nissum Fjord

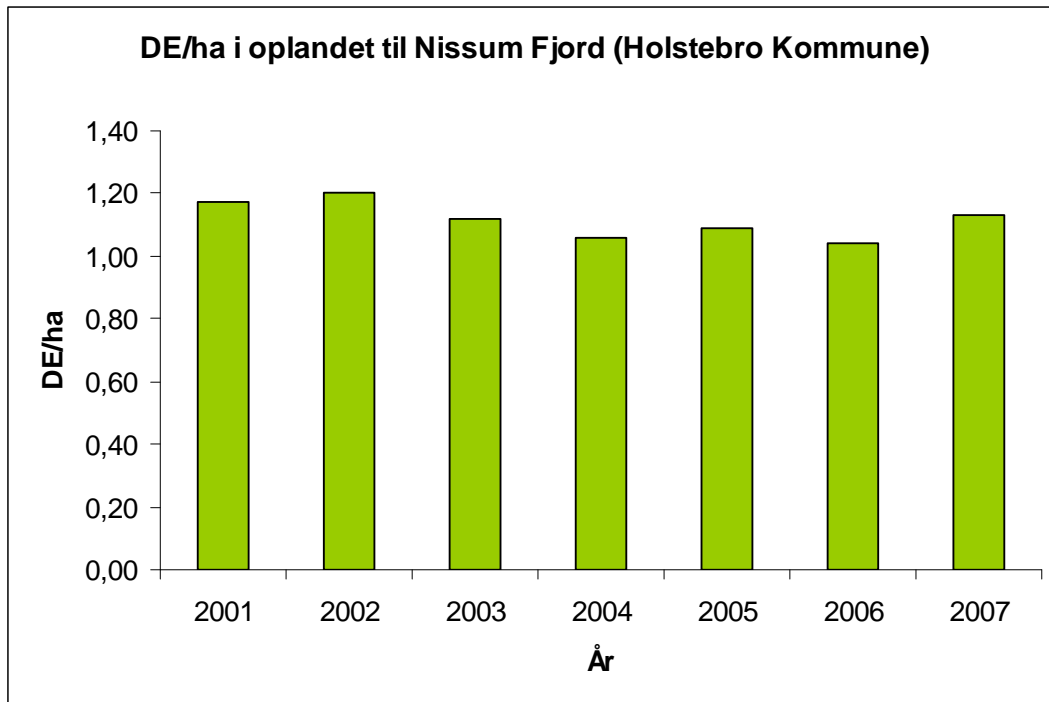
Strukturudviklingen i husdyrproduktionen går på landsplan mod færre men større husdyrbrug. Det fremgår af basisanalysen, at antallet af dyreenheder i oplandet til Nissum Fjord er ca. 1,3 DE/ha⁴³, fordelt på 55 % kvæg, 35 % svin og 10 % andre husdyr⁴⁴, hvilket ligger over landsgennemsnittet.

⁴¹ Basisanalysen for Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø – N41

⁴² Basisanalysen for Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø – N41

⁴³ Miljøministeriet, vandområde, 1.4 Nissum Fjord.

⁴⁴ Analyse af jordbrugserhvervene 2009.

Figur 6. DE/ha i oplandet til Nissum Fjord i Holstebro Kommune i årene 2001-2007⁴⁵

Udviklingen i DE/ha fremgår af Figur 6 for den del af oplandet der er beliggende i Holstebro Kommune. Antallet af DE/ha er i perioden fra 2001 frem til 2007 reduceret med 0,04 DE/ha, det kan derfor konkluderes at der overordnet for Nissum Fjord ikke sker nettoudviklinger af husdyrproduktionen. Det betyder generelt, at en udvidelse i oplandet til Nissum Fjord i væsentligt omfang vil blive modregnet ved, at der sker en nedlæggelse.

I oplandet til Nissum Fjord i Holstebro Kommune ses det mindste husdyrtryk i den vestlige del af oplandet omkring Ulfborg, hvor ca. 38 % af bedrifterne har et husdyrtryk på < 1 DE/ha, mens den nordlige del af oplandet, omkring Vemb, har den største andel (ca. 34 %) af husdyrbrug med et husdyrtryk på > 1,4 DE/ha. I perioden 2001-2007 har der i gennemsnit været et DE/ha på 1,12 generelt for hele oplandet i Holstebro Kommune. Den vestlige del af Holstebro Kommune domineres af kvægbrug, mens pelsdyr er vurderet til at udgøre ca. 6 %.

De nye omregningsfaktorer for dyreenheder jf. den nye husdyrgødningsbekendtgørelse⁴⁶, reducerer antallet af kvæg/DE og mink/DE. For kvæg og mink skal der anvendes hhv. 15-20 % og ca. 45 % mere areal. På landsplan forventes det, at medføre et øget arealkrav på ca. 4 %, samt en reduktion i det samlede fosforoverskud på ca. 10 % jf. høringsbrev af 19.05.09⁴⁷. Holstebro Kommune vurderer, at oplandet omkring Nissum Fjord som minimum har samme reduktion som i resten af landet.

⁴⁵ CTtools i GIS.

⁴⁶ Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v af 10.07.09.

⁴⁷ Høringsbrev, Høring over udkast til ændring af husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Husdyrtrykket i oplandet til Venø Sund

Husdyrtrykket i oplandet til Limfjorden

Strukturudviklingen i husdyrproduktionen går på landsplan mod færre men større husdyrbrug. I oplandet til Limfjorden er det samlede antal dyreenheder i perioden fra 2001 til 2007 faldet fra 459.100 til 426.400⁴⁸. Husdyrtrykket er størst i oplandet til den vestlige del af Limfjorden og aftagende mod øst fra et husdyrtryk på 1,26 DE/ha til 0,78 DE/ha⁴⁹.

Skema 18 Ændring i husdyrtryk i Limfjordsoplandet i perioden 2001 – 2007 for de ni deloplande til Limfjorden

Delopland	Totale husdyrtryk (DE/ha)					
	2001	2003	2004	2005	2006	2007
Langerak	0,77	0,78	0,81	0,81	0,78	0,78
Nibe-Gjøl Bredning	0,96	0,96	0,94	0,97	0,94	0,94
Løgstør Bredning	1,18	1,17	1,19	1,13	1,11	1,12
Skive Fjord m.m.	1,08	1,12	1,11	1,13	1,08	1,10
<i>Kaas Bredning m.m.</i>	<i>1,16</i>	<i>1,16</i>	<i>1,13</i>	<i>1,16</i>	<i>1,14</i>	<i>1,19</i>
Vest for Mors	1,20	1,20	1,21	1,18	1,16	1,19
Nisum Bredning	1,28	1,24	1,22	1,22	1,17	1,20
Halkær Bredning	1,28	1,35	1,32	1,13	1,35	1,26
Hjarbæk Fjord.	1,08	1,09	1,07	1,11	1,05	1,09

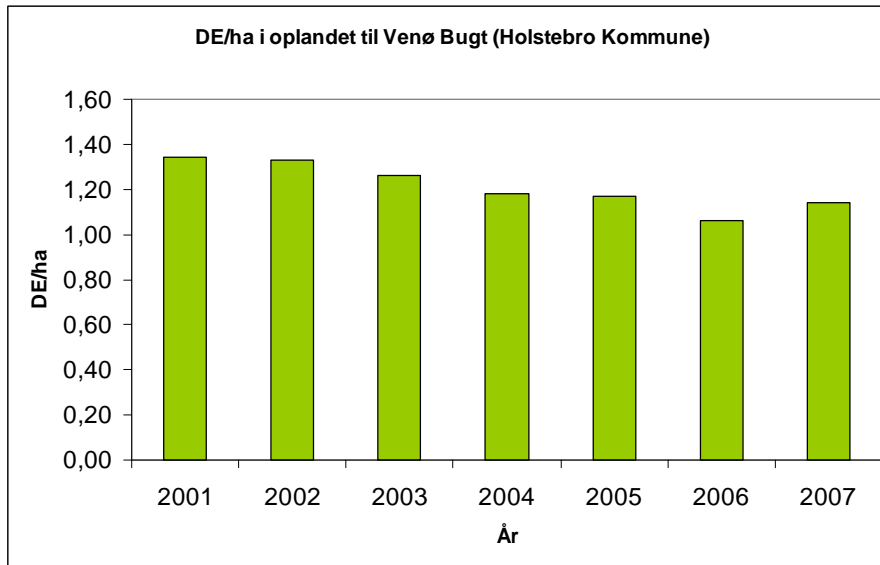
Overordnet er husdyrtrykket i oplandet til Kaas Bredning, herunder Venø Bugt, steget fra 1,16 til 1,19 DE/ha i perioden fra 2001 til 2007, jvf. Skema 18.

Husdyrtrykket i oplandet til Venø Bugt i Holstebro Kommune

I oplandet til Venø Bugt i Holstebro Kommune er det samlede antal dyreenheder i perioden fra 2001 til 2007 faldet fra ca. 1,34 DE/ha til 1,14 DE/ha, jvf. Figur 7. Faldet dækker over fald i DE for både kvæg og svin, samtidig med stigning i andre husdyrtyper, såsom mink i oplandet. Det betyder generelt, at en etablering/udvidelsen i oplandet til Venø Bugt i væsentligt omfang vil blive modregnet ved, at der sker en nedlæggelse.

⁴⁸ Analyse af udviklingen i husdyrbrug i Limfjordsoplandet, side 7

⁴⁹ Analyse af udviklingen i husdyrbrug i Limfjordsoplandet, side 9

Figur 7 DE/ha i oplandet til Venø Bugt i Holstebro Kommune i årene 2001-2007⁵⁰

De nye omregningsfaktorer for dyreenheder jf. den nye husdyrgødningsbekendtgørelse⁵¹, reducerer antallet af kvæg/DE, mink/DE og Fjerkræ/DE. For kvæg, mink og fjerkræ skal der anvendes hhv. 15-20%, ca. 45% og 23% mere areal. På landsplan forventes det, at medføre et øget arealkrav på ca. 4 % samt en reduktion i det samlede fosforoverskud på ca. 10 % jf. høringsbrev af 19.05.09⁵². Holstebro kommune vurderer, at oplandet til Venø Bugt beliggende i Holstebro Kommune som minimum har samme reduktion som i resten af landet.

Husdyrtrykket i oplandet til N41

N 41 afvander til Skive fjord. I perioden fra 2001 til 2007 er der sket stigning i husdyrtryk i oplandet til Skive fjord på 0,02 DE/ha, mens der har været en stigning på 0,02 DE/ha i oplandet til Kaas Bredning på 0,03 DE/ha, jvf. Skema 19.

Skema 19. Ændring i husdyrtryk i Limfjordsoplandet (2001 – 2007) er stort set uændret som forudsat af Miljøstyrelsen ved udarbejdelse af nitratklassekortene. Bemærk at der ved udregningen af det ændrede husdyrtryk er brugt flere end 2 decimaler. (udarbejdet af Conterra for Limfjordsrådet)

Delopland	Totale husdyrtryk (DE/ha)					
	2001	2003	2004	2005	2006	2007
Skive Fjord m.m.	1,08	1,12	1,11	1,13	1,08	1,10
Kaas Bredning m.m.	1,16	1,16	1,13	1,16	1,14	1,19
Nibe-Gjøl Bredning	0,96	0,96	0,94	0,97	0,94	0,94
Løgstør Bredning	1,18	1,17	1,19	1,13	1,11	1,12
Langerak	0,77	0,78	0,81	0,81	0,78	0,78
Vest for Mors	1,20	1,20	1,21	1,18	1,16	1,19
Nissum Bredning	1,28	1,24	1,22	1,22	1,17	1,20

⁵⁰ CTtools i GIS

⁵¹ Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødnings, ensilage m.v. af 10.07.09

⁵² Høringsbrev, Høring over udkast til ændring af husdyrgødningsbekendtgørelsen.

TEKNIK OG MILJØ

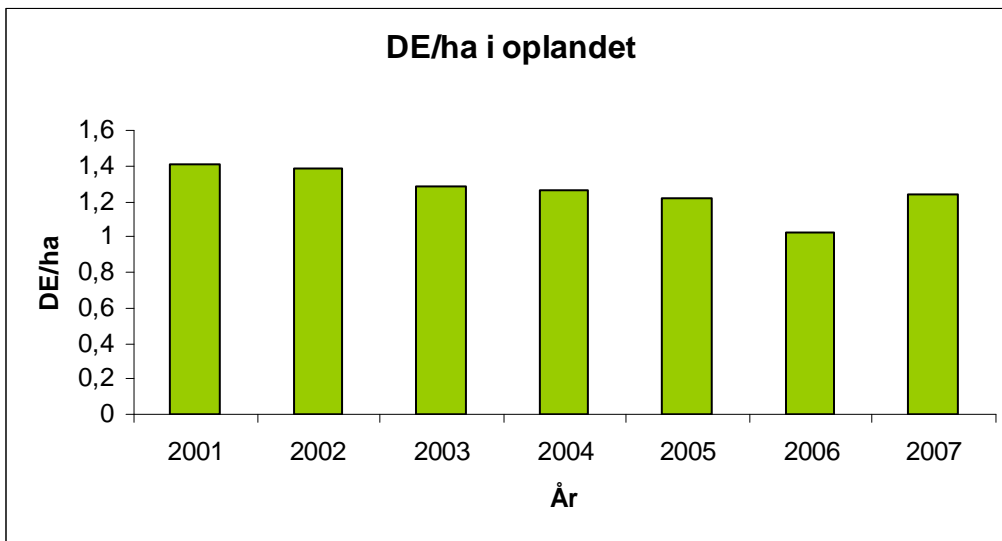
Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Halkær Bredning	1,28	1,35	1,32	1,13	1,35	1,26
Hjarbæk Fjord	1,08	1,09	1,07	1,11	1,05	1,09

De nye omregningsfaktorer for dyreenheder jf. den nye husdyrgødningsbekendtgørelse⁵³, reducerer antallet af kvæg/DE og mink/DE. For kvæg og mink skal der anvendes hhv. 15-20 % og ca. 45 % mere areal. På landsplan forventes det, at medføre et øget arealkrav på ca. 4 % samt en reduktion i det samlede fosforoverskud på ca. 10 % jf. høringsbrev af 19.05.09⁵⁴. Holstebro Kommune vurderer, at oplandet omkring Skive Fjord og Kaas Bredning har samme reduktion som i resten af landet.

Husdyrtrykket i oplandet til Stubbergård Sø, Flyndersø, Helle Sø og Skalle Sø

Figur 8 DE/ha i oplandet i Holstebro Kommune i årene 2001-2007⁵⁵

Udviklingen i DE/ha fremgår af figur 1 for den del af oplandet der er beliggende i Holstebro Kommune. Antallet af DE/ha er i perioden fra 2001 frem til 2007 reduceret med 0,17 DE/ha, det kan derfor konkluderes at der overordnet for oplandet til Stubbergård Sø, Flyndersø, Helle Sø og Skalle Sø ikke sker nettoudvidelser af husdyrproduktionen. Det betyder generelt, at en etablering/udvidelsen i oplandet i væsentligt omfang vil blive modregnet ved, at der sker en nedlæggelse.

De nye omregningsfaktorer for dyreenheder jf. den nye husdyrgødningsbekendtgørelse⁵⁶, reducerer antallet af kvæg/DE og mink/DE. For kvæg og mink skal der anvendes hhv. 15-20 % og ca. 45 % mere areal. På landsplan forventes det, at medføre et øget arealkrav på ca. 4 %, samt en reduktion i det samlede fosforoverskud på ca. 10 % jf. høringsbrev af

⁵³ Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v af 10.07.09

⁵⁴ Høringsbrev, Høring over udkast til ændring af husdyrgødningsbekendtgørelsen

⁵⁵ CTtools, søjlen over DE/ha i 2006 skal tages med forbehold, da der er afvigelser i gødningsregnskaberne i 2006.

⁵⁶ Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v af 10.07.09.

19.05.09⁵⁷. Holstebro kommune vurderer, at oplandet omkring Stubbergård Sø, Flyndersø, Helle Sø og Skalle Sø som minimum har samme reduktion som i resten af landet.

Fosfor i oplandet Natura 2000-vandområderne Nissum Fjord, Venø Sund samt Flyndersø, Stubbergård Sø, Helle Sø og Skalle Sø (N41)

Fosfor kan tabes til overfladevande som opløst og partikulært bundet organisk eller uorganisk fosfor. Tabet af partikelbundet fosfor fra dyrkede oplande udgør i mange situationer mere end halvdelen af det totale fosfortab. Partikelbundet fosfor tilføres ferske vande via vind-, vand- og brinkerosion og fra kunstigt drænede arealer. Tab af opløst fosfor fra landbrugsjord sker via overfladeafstrømning og udvaskning fra landbrugsjord til dræn og øvre grundvand. Fosfortab fra det dyrkede areal er også præget af meget stor rumlig variation, uanset hvilken tabsproces, der måtte være aktiv. Det er anslået, at omkring 10 % af det dyrkede areal resulterer i omkring 90 % af fosfortabet til overfladevande. Når jordens infiltrationskapacitet overskrides, begynder vandet at løbe af på jordoverfladen. Det strømmende vand kan rive jord med partikelbundet fosfor løs, som skylles med vandet, hvorefter det deponeres i lavninger, vandløbsbræmmer eller transporteres videre til grøfter, vandløb og søer. Erosion foregår som overfladeerosion, eller vandet kan samle sig i riller på skrånende arealer. Risikoen for overfladeafstrømning stiger som følge af arealets hældning og dennes udstrækning. Konvekse skråninger med konkav tværsnitsprofil er mest udsatte for erosion, da den konkave tværsnitsprofil bevirker, at vandet fra et større område samles i en koncentreret strøm. Erosion kan derfor lokalt medføre meget store tilførsler af fosfor til vandmiljøet.

Jordens bindingskapacitet for fosfor stiger i takt med stigende indhold af ler og jern- og aluminiumoxider, og jordens fosforbindingskapacitet varierer meget i Danmark. I mineraljorde findes hovedparten af jordens fosfor bundet i lerfraktionen eller på belægnings af jern- og aluminiumoxider på større partikler. På jorde med højt lerindhold kan der, især i forbindelse med kraftig nedbør, opløses fosfor og løsrives fosforrige partikler fra overjorden, som transporteres ned gennem sprækker og større porer til eventuelle drænrør dybere nede, og via disse blive transporteret ud til vandmiljøet. Der er en principiel sammenhæng mellem jordens fosforstatus og risikoen for fosfortab. Dette er vist ved flere enkeltstående undersøgelser, hvor fosforstatus, målt f.eks. ved fosfortallet, varierede, medens transportbetingelserne var ensartede⁵⁸. Der er imidlertid ikke lavet tilstrækkeligt med undersøgelser til at kvantificere denne sammenhæng under praktiske forhold. Det er Holstebro Kommunes vurdering, at forsigtighedskriteriet medfører, at der skal foretages en individuel vurdering af bedriftens jorde baseret på tabsrisiko og jordernes fosfortal. Dansk Landbrugsrådgivning anbefaler, at der tilføres samme mængde fosfor, som afgrøden bortfører ved fosfortal 2-4⁵⁹. Dette underbygges yderligere af oplandsanalysen, som indikerer at fosforoverskuddet har betydning for den samlede fosfortilførsel til fjorden.

⁵⁷ Høringsbrev, Høring over udkast til ændring af husdyrgødningsbekendtgørelsen.

⁵⁸ Heckrath, G. et al., 1995. Phosphorus leaching from soils containing different P concentrations in the Broadbalk experiment. J. Environ. Qual. 24, 904-910. & Pote, D.H., et. Al., 1999. Relationship between phosphorus levels in three ultisols and phosphorus concentration in runoff. J. Environ. Qual. 28, 170-175.

⁵⁹ Knudsen, L., 1998. "Pas på fosfor". Landbrugets Rådgivningscenter, Århus, Danmark.

Nissum Fjord

Vandmiljøplan III indeholder en målsætning om en halvering af fosforoverskuddet fra landbruget i 2015 i forhold til overskuddet på 32.700 ton P i 2001/2002 på landsplan⁶⁰. Landbruget bidrager med ca. 40 % af fosfortilførslen til Nissum Fjord⁶¹. Det fremgår af basisanalysen, at der ikke forventes en reduktion af fosforafstrømningen til Nissum Fjord, således at den samlede fosforbelastning i 2015 forventes at ligge på det nuværende niveau på 65 ton fosfor. I denne vurdering er ikke medtaget omlægningen af dyreenhedsberegningen, der vil medvirke til en reduktion på minimum 10 % af den udbragte fosfor i oplandet til Nissum Fjord.

Det fremgår af oplandsanalysen at "*Fosfor fra landbruget bidrager væsentligt til den samlede fosfortilførsel, og på de arealer der er defineret som fosfor-risikoarealer, vil det have gavnlige effekt på fosfortilførslen til fjorden at mindske fosforoverskuddet*"⁶². Fosforoverskuddet var i årene 2005 og 2007 i gennemsnit ca. 11 kg P/ha i oplandet til Nissum Fjord i Holstebro Kommune, hvor fosforoverskuddet er mindst i området syd for Nissum Fjord samt nord for Holstebro by⁶³.

Venø Sund

Tilførslen af fosfor fra oplandet til Limfjorden kan i større eller mindre grad have betydning for miljøtilstanden i Limfjorden som helhed og for delområder af fjorden. Udspretningsarealerne er ikke beliggende indenfor de af statens fosforfølsomme klassificerede oplandsområder.

Landbruget bidrager med ca. 31 % af fosfortilførslen til Limfjorden⁶⁴. Det fremgår af basisanalysen, at der ikke forventes at tilførslen af fosfor kommer ned på et niveau hvor fjordens målsætning kan opfyldes. I denne vurdering er ikke medtaget omlægningen af dyreenhedsberegningen, der vil medvirke til en reduktion på minimum 10 % i oplandet til Limfjorden.

Herudover foretages der i miljøgodkendelsen en individuel konkret vurdering af risikoen for overfladeafstrømning til overfladevande for de udspretningsarealer, der indgår i ansøgning.

Flyndersø, Stubbergård Sø, Helle Sø og Skalle Sø (N41)

I denne vurdering er ikke medtaget omlægningen af dyreenhedsberegningen, der vil medvirke til en reduktion på minimum 10 % af den udbragte fosfor i oplandet til Stubbergård Sø, Flyndersø, Helle Sø og Skalle Sø.

⁶⁰ Vandmiljøplan III – aftale om vandmiljøplan III 2005-2015 mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Kristendemokraterne

⁶¹ Miljøministeriet, vandområde, 1.4 Nissum Fjord

⁶² Oplandsanalysen, Nissum Fjord og opland – analyse af miljøtilstand og næringsstoftransport.

⁶³ Beregning af P-overskud pr. ha. Pr. blok. Beregningerne er foretaget på baggrund af gødningsregnskabet, Beregningerne er foretaget ved at lade en bedrifts sædskifte roterer over bedriftens omdriftsareal. For ikke omdriftsafgrøder foretages en stedspecifik beregning af overskud, udarbejdet gennem CTtools af Holstebro Kommune.

⁶⁴ Miljøministeriet, vandområde, 1.2 Limfjorden.

Forholdene i Stubbergård Sø har, på baggrund af en indsats for at reducere den eksterne belastning med næringsssalte, hvoraf det vigtigste har været nedlæggelse af renseanlægget i Sevel (1988), afskæring af Herrup renseanlæg (1992) og nedlæggelse af Stampestrømmens dambrug (1997-2002), været i bedring i de sidste år. Ringkjøbing Amts undersøgelser har vist, at årgennemsnittet for totalfosfor i perioden 1976 – 2000 har varieret mellem 0,236 og 0,108 mg P/l. Amtets undersøgelser indikerer, at der er tale om et niveauskifte i fosforindholdet til et lavere niveau i perioden 1997-2002, som følge af reducerede eksterne belastninger med fosfor. Ringkjøbing Amt konkluderede i 2003, at den eksterne næringsstofbelastning burde reduceres yderligere. Ringkjøbing Amt vurderede i 2003, at Stubbergård Sø har en potentiel mobil fosforpulje på ca. 10 tons liggende i de øverste 20 cm. bundsediment, som er specielt mobilt i forbindelse med dårlige iltforhold ved søens bund. Det er således en forudsætning for opnåelse af god vand- og naturkvalitet i søen, at den eksterne belastning samt den biologiske struktur i søerne er af en kvalitet, der sikrer iltede forhold også ved søbunden. I 2005 blev der igangsat en biomanipulation, der havde til formål på sigt at nå målsætningsopfyldelse for Stubbergård Sø. Biomanipulationens mål var at fjerne mindst 80 % af den nuværende fredfiskebestand. Efter afslutningen på en vellykket opfiskning af fredfisk ved årsskiftet 2007/2008 var sigtddybden i søen netop tilfredsstillende i den efterfølgende sommer, men i sommeren 2009 (skrivende stund) er sigtddybden betydeligt mindre end 1 m. og der er atter konstateret blågrønalg i et omfang så badning i søen frarådes. Det er således Holstebro Kommunes vurdering, at det er en forudsætning for opfyldelse af søens målsætning, at den eksterne belastning med fosfor nedsættes. Søen indgår i statens Novana-overvågningsprogram i 2009.

Næringsstofniveauet i Flyndersø afhænger bl.a. af belastningen fra de 3 opstrømsliggende søer, Hellesø, Skallesø og Stubbergård Sø, der alle afvander til Flyndersø. Årgennemsnittet for totalfosfor er i regionplanen for Ringkjøbing Amt angivet som værende 0,202 mg P/l i 2003. Sammenlignes fosforniveauet i sommerperioden med de øvrige data fra 1994 – 2003 indikerer disse en øget intern frigivelse af fosfor fra søbunden. Sigtddybden i Flyndersø er meget lav med en sommersigtddybde i 2003 på mellem 0,5-0,6 meter i både nord- og syd-bassinet, hvilket er på niveau med 1994. Den ringe sigtddybde og de høje fosforkoncentrationer både målt som årgennemsnit og sommergennemsnit i perioden 1994 – 2003 viser, at Flyndersø ikke kan leve op til kravene for målsætningsopfyldelse i henhold til Ringkjøbing og Viborg Amters regionplaner.

Ringkjøbing Amts undersøgelser af Skallesø har vist, at årgennemsnittet for totalfosfor i perioden 1992 – 2000 har varieret mellem 0,073 og 0,099 mg P/l. Fosforstigning i perioden kan på grundlag af de nuværende data ikke vurderes. Fremtidige undersøgelser vil kunne belyse dette. Sigtddybden i Skallesø er meget lav med en sommersigtddybde i 2000 på knap 0,5 meter, hvilket er på niveauet med 1992. Årsagen til den dårlige sigtddybde er et for højt næringsstofniveau i Skallesø. Skallesø lever ikke op til kravene for målsætningsopfyldelse i henhold til Amtets regionplan.

Ringkjøbing Amts undersøgelser af Hellesø har vist, at årgennemsnittet for totalfosfor i 2002 var på 0,209 mg P/l, og sigtddybden var meget lav med en sommersigtddybde på 0,4 m.

Generelt vurderes det, at søernes totalfosforkoncentration ikke bør overstige 0,075 mg/l, såfremt søernes målsætning skal kunne opfyldes, og søerne kan vurderes som i god øko-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

logisk tilstand. Fosforoverskuddet var i gennemsnit i årene 2005 og 2007⁶⁵ i gennemsnit ca. 12 kg P/ha i oplandet til Stubbergård Sø i Holstebro Kommune.

Risikoarealer i relation til terrænforhold

Udbringningsarealerne er beliggende på relativt kuperet terræn. Der er på husdyrbrugets udbringningsarealer i Holstebro Kommune kun konstateret en mark (134) med hældninger over 6 grader i umiddelbar nærhed af vandløb eller grøfter. Dette udbringningsareal vurderes derfor at være særlige risikoarealer mht. overfladeafstrømning. På dette areal gælder husdyrbekendtgørelsens § 26 stk. 3 " Flydende husdyrgødning må ikke udbringes på stejle skråninger med en hældning på mere end 6° ned mod vandløb, søer over 100 m² eller fjorde inden for en afstand af 20 m fra vandløbets, søens eller fjordens øverste kant.«

For at reducere risikoen for forureningen af vandmiljøet stilles der vilkår om, at udbringning af gødning mm. ikke må foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne. Herudover stilles der vilkår om, at der ikke må etableres nye afvandringsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lign. Holstebro Kommune har vurderet, at der ikke herforuden er behov for at stille skærpende vilkår til sikring mod overfladeafstrømning til vandmiljø.

Jordbundstyper

De ejede og forpagtede udbringningsarealer er bestående af grovsandet jord (JB1), finsandet jord (JB2), lerblandet sandjord (JB 3 og 4) og et par arealer humus (JB11), jf. Skema 20 og bilag 12. Da udbringningsarealerne ikke er beliggende på lerjorde ($5 \leq JB \leq 10$) vurderes jorderne ikke at være omfattet af fosforklasse I og III.

Lavbundsarealer og detailafvandringsforhold

Ca. 6,99 ha af mark 48, 52, 53, 55, 90, 91, 92 og 93 er drænet og beliggende på lavbundsarealer med uden okkerklasse i oplandet til Nissum Fjord. Disse arealer henregnes i henhold til det generelle beskyttelsesniveau til fosforklasse II. Øvrige arealer vurderes at være beliggende i fosfor klasse 0.

Skema 20. Vurdering af individuelle marker i relation til primær jordtype, afvandringsforhold, lavbundsforhold og fosforklasse.

Marknr	Areal Ha	Detailafvandet	Jordtype	Lavbundsareal	Opland	P _{tal}	P-klasse	P-klasse areal (ha)
47	7,87	ja	JB4	nej	Nissum Fjord	-	0	-
48	8,86	ja	JB4	ja, delvis	Nissum Fjord	-	2	0,55
51	2,86	ja	JB2	nej	Nissum Fjord	-	0	-
52	2,89	ja	JB4	ja, delvis	Nissum Fjord	-	2	0,91
53	2,15	ja	JB4	ja, delvis	Nissum Fjord	-	2	0,11
54	0,30	ja	JB4	nej	Nissum Fjord	-	0	-
55	1,75	ja	JB4	ja, delvis	Nissum Fjord	-	2	1,56
88	6,42	ja	JB4	nej	Nissum Fjord	-	0	-
90	6,06	ja	JB2	ja, delvis	Nissum Fjord	-	2	1,87
92	3,59	ja	JB4	ja, delvis	Nissum Fjord	-	2	1,80
93	2,70	ja	JB4	ja, delvis	Nissum Fjord	-	2	0,18
91	3,89	ja	JB2	ja, delvis	Nissum Fjord	-	2	0,02

⁶⁵ 2006 er udtaget grundet en række afvigelser i gødningsregnskaberne jf. oplysninger fra Conterra ApS.

Marknr	Areal Ha	Detailafvandet	Jordtype	Lavbundsareal	Opland	P _{tal}	P-klasse	P-klasse areal (ha)
I alt	49,33							

Marknr	Areal Ha	Detailafvandet	Jordtype	Lavbundsareal	Opland	P _{tal}	P-klasse	P-klasse areal (ha)
8	5,10	ja	JB4	-	Venø Sund	-	0	-
9	3,24	ja	JB4	-	Venø Sund	-	0	-
10	2,81	ja	JB4	-	Venø Sund	-	0	-
11	6,78	ja	JB4	-	Venø Sund	-	0	-
12	4,10	ja	JB4	-	Venø Sund	-	0	-
13	12,34	ja	JB4	-	Venø Sund	-	0	-
14	0,40	ja	JB4	-	Venø Sund	-	0	-
15	0,23	ja	JB4	-	Venø Sund	-	0	-
18	2,63	ja	JB1	-	Venø Sund	-	0	-
19	4,52	ja	JB1	-	Venø Sund	-	0	-
20	2,54	ja	JB4	-	Venø Sund	-	0	-
21	3,96	ja	JB1	-	Venø Sund	-	0	-
22	7,15	ja	JB4	-	Venø Sund	-	0	-
23	6,21	ja	JB1	-	Venø Sund	-	0	-
31	12,85	ja	JB4	-	Venø Sund	-	0	-
33	5,04	ja	JB1	-	Venø Sund	-	0	-
34	3,07	ja	JB4	-	Venø Sund	-	0	-
35	1,41	ja	JB4	-	Venø Sund	-	0	-
36	9,75	ja	JB4	-	Venø Sund	-	0	-
38	1,39	ja	JB1	-	Venø Sund	-	0	-
39	2,72	ja	JB1	-	Venø Sund	-	0	-
40	3,31	ja	JB1	-	Venø Sund	-	0	-
41	5,05	ja	JB1	-	Venø Sund	-	0	-
42	4,68	ja	JB11	-	Venø Sund	-	0	-
43	1,39	ja	JB1	-	Venø Sund	-	0	-
44	7,01	ja	JB1	-	Venø Sund	-	0	-
46	0,87	ja	JB4	-	Venø Sund	-	0	-
49	0,12	ja	JB4	-	Venø Sund	-	0	-
50	1,37	ja	JB4	-	Venø Sund	-	0	-
60	0,55	ja	JB1	-	Venø Sund	-	0	-
61	0,54	ja	JB1	-	Venø Sund	-	0	-
80	4,80	ja	JB4	ja, delvis	Venø Sund	-	0	-
81	4,94	ja	JB4	-	Venø Sund	-	0	-
82	3,25	ja	JB4	-	Venø Sund	-	0	-
83	5,58	ja	JB4	-	Venø Sund	-	0	-
94	6,80	ja	JB4	-	Venø Sund	-	0	-
95	5,65	ja	JB4	-	Venø Sund	-	0	-
96	1,88	ja	JB1	-	Venø Sund	-	0	-
97	3,04	ja	JB4	-	Venø Sund	-	0	-
37	4,37	ja	JB1	-	Venø Sund	-	0	-
131	1,44	ja	JB11	-	Venø Sund	-	0	-
133	5,84	ja	JB11	-	Venø Sund	-	0	-
134	0,94	ja	JB1	-	Venø Sund	-	0	-
I alt	171,69							

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Marknr	Areal Ha	Detailafvandet	Jordtype	Lavbundsareal	Opland	P _{tal}	P-klasse	P-klasse areal (ha)
1	5,32	ja	4	ja, delvis (m okkerkl)	Flynder Sø, Skalle Sø, Helle Sø	-	0	-
2	10,99	ja	4	ja, delvis (m okkerkl)	Flynder Sø, Skalle Sø, Helle Sø	-	0	-
3	6,42	ja	4	ja, delvis (m okkerkl)	Flynder Sø, Skalle Sø, Helle Sø	-	0	-
4	10,31	ja	1	ja, delvis (m okkerkl)	Flynder Sø, Skalle Sø, Helle Sø	-	0	-
5	5,73	ja	1	nej	Flynder Sø, Skalle Sø, Helle Sø	-	0	-
6	3,73	ja	4	ja, delvis (m okkerkl)	Flynder Sø, Skalle Sø, Helle Sø	-	0	-
7	8,32	ja	4	nej	Flynder Sø, Skalle Sø, Helle Sø	-	0	-
24	9,24	ja	3	nej	Flynder Sø, Skalle Sø, Helle Sø	-	0	-
25	7,55	ja	1	nej	Flynder Sø, Skalle Sø, Helle Sø	-	0	-
26	1,95	ja	1	nej	Flynder Sø, Skalle Sø, Helle Sø	-	0	-
27	5,81	ja	1	nej	Flynder Sø, Skalle Sø, Helle Sø	-	0	-
28	8,53	ja	1	nej	Flynder Sø, Skalle Sø, Helle Sø	-	0	-
29	4,85	ja	1	nej	Flynder Sø, Skalle Sø, Helle Sø	-	0	-
30	10,91	ja	1	ja, delvis	Flynder Sø, Skalle Sø, Helle Sø	-	0	-
45	7,22	ja	4	ja, delvis (m okkerkl)	Flynder Sø, Skalle Sø, Helle Sø	-	0	-
56	1,08	ja	4	ja, delvis (m okkerkl)	Flynder Sø, Skalle Sø, Helle Sø	-	0	-
63	2,44	ja	4	nej	Flynder Sø, Skalle Sø, Helle Sø	-	0	-
64	1,64	ja	4	nej	Flynder Sø, Skalle Sø, Helle Sø	-	0	-
84	6,18	ja	4	ja, delvis (m okkerkl)	Flynder Sø, Skalle Sø, Helle Sø	-	0	-
85	2,08	ja	4	nej	Flynder Sø, Skalle Sø, Helle Sø	-	0	-
86	7,07	ja	4	nej	Flynder Sø, Skalle Sø, Helle Sø	-	0	-
87	2,56	ja	4	nej	Flynder Sø, Skalle Sø, Helle Sø	-	0	-
89	2,59	ja	4	nej	Flynder Sø, Skalle Sø, Helle Sø	-	0	-
I alt	132,52							

Nogle af udspretningsarealerne ligger helt eller delvist i lavbundsområder uden okkerklasse, jvf. Skema 20. Vurdering af fosforklasse for bedriftens arealer i forhold til jordbundstyper, drænforhold og opland. Da arealerne i oplandet til Venø Sund og Flynder Sø, Skalle Sø, Helle Sø i henhold til miljøstyrelsens fosforkort ikke afvander til et Natura 2000-område, der er overbelastet med fosfor, stilles der ikke skærpene vilkår til fosforudvaskningen fra disse arealer på baggrund af det generelle beskyttelsesniveau.

Fosforoverskud

På bedriftsniveau er der ansøgt om udspretning af en fosformængde på 11.511 kg P, hvilket er mindre end det maksimalt tilladte i henhold til husdyrbrugslovens beskyttelsesniveau, jvf. godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Udbringning af 11.511 kg P betyder, at der på arealerne på bedriftsniveau udbringes fosfor svarende til et arealspecifikt overskud på 7,2 kg P/ha, jvf. Skema 21.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Skema 21. Oversigt over fosfortilførsel og fraførsel i ansøgt drift, samt beregning af fosforoverskud for det ansøgte projekt.

Er fosforoverskud på bedriftsniveau overholdt i forhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau	Ja
Fosfor tilførsel i ansøgt drift	11.511 kg P/år
P tilført pr. ha/år i ansøgt drift	32,6 kg P/ha/år
P-fracførsel med sædskifte (arealvægtet gennemsnit)	25,4 kg P/ha/år
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt	7,2 kg P/ha/år

Fosforoverskuddet var i årene 2005 og 2007 i gennemsnit ca. 11 kg P/ha i oplandet til Nisum Fjord i Holstebro Kommune, hvor fosforoverskuddet er mindst i området syd for Nisum Fjord samt nord for Holstebro by⁶⁶.

Fosforoverskuddet var i gennemsnit i årene 2005 og 2007⁶⁷ i gennemsnit ca. 12 kg P/ha i oplandet til Stubbergård Sø i Holstebro Kommune.

Husdyrbrugets arealer bidrager i gennemsnit med et fosforoverskud på 7,2 kg P/ha/år, jvf. Skema 21, hvilket er mindre end det gennemsnitlige i det øvrige opland.

Risikoarealer, afvandingsforhold, og fosforbindingskapacitet

Alle lavbundsområder og drænedede arealer samt alle arealer beliggende nærmere søer eller vandløb end 100 meter vurderes som værende risikoarealer mht. udvaskning af fosfor såfremt der ikke er dokumenteret en væsentlig ledig fosforbindingskapacitet i de pågældende jorde. Ejendommens arealer er gennemgået.

Nogle marker ligger vandløbsnært. Markerne 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 45, 47, 48, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 63, 64, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92 og 93 er drænedede.

Holstebro Kommune vurderer, at der i overensstemmelse med forsigtighedsprincippet skal indhentes dokumentation for ledig fosforbindingskapacitet for de pågældende arealer der er beliggende i oplandet til Natura 2000-områderne indenfor 2 år. Holstebro Kommune vurderer, at der for arealer uden ledig fosforbindingskapacitet skal stilles vilkår om fosforbalance med henblik på at reducere risikoen for øget udvaskning af fosfor.

Der skal være fosforbalance på de af markerne (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 45, 47, 48, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 63, 64, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92 og 93) som ikke har ledig fosforbindingskapacitet. Vilkåret gælder enhver femårs periode efter 2012. Der skal senest 2012 foreligge nye fosfortal, for de pågældende udbringingsarealer som tilsendes tilsynsmyndigheden senest 1/9 2012.

Fosforbalancen opgøres som forskellen mellem den tilførte mængde fosfor og den mængde fosfor, som fraføres med afgrøderne efter de gældende normer for anvendt sædskifte jf. retningsgivende normer for fosfor iht. Plantedirektoratets vejledning om Gødnings- og

⁶⁶ Beregning af P-overskud pr. ha. Pr. blok. Beregningerne er foretaget på baggrund af gødningsregnskabet, Beregningerne er foretaget ved at lade en bedrifts sædskifte roterer over bedriftens omdriftsareal. For ikke omdriftsafgrøder foretages en stedspecifik beregning af overskud, udarbejdet gennem CTtools af Holstebro Kommune.

⁶⁷ 2006 er udtaget grundet en række afvigelser i gødningsregnskaberne jf. oplysninger fra Conterra ApS.

harmoniregler. Der stilles vilkår om at fosfortal maksimalt må være fem år gamle, for ejede/forpagtede udbringningsarealer i oplandet. Det er Holstebro Kommunes vurdering at der skal udtages fosfortal pr. 5 ha

For lavbundsgrunde på humus gælder at der er ledig forsforbindingskapacitet, når forholdet mellem bikarbonat-dithionite ekstarherbart jern og fosfor er større end 20 og for ikke lavbundsgrunde med humus hvor det gns. fosfortal for marken er mindre end 4.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at fosfor fra husdyrbrugets arealer ved de stillede vilkår ikke i sig selv påvirker Natura 2000-områderne Nissum Fjord og N41 væsentligt negativt. Der stilles yderligere vilkår om, at der ikke må etableres afvandringsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lignende, da dette kan ændre risikovurderingen.

Nitrat i oplandende til Nissum Fjord og Venø Sund samt Flyndersø, Stubbergård Sø, Helle Sø og Skalle Sø (N41)

Nissum Fjord

Vandmiljøplan III fastlægger, at der skal sikres en reduktion på 13 % af nitratudvaskningen fra landbruget i 2015 i forhold til udvaskningen i 2003 på landsplan. Basisanalysens del II vurderer, at nitrattilførslen til Nissum Fjord ved udgangen af 2015 vil være på 1.952 ton N, hvilket svarer til en reduktion på ca. 18 % i forhold til niveauet i 2001⁶⁸. Landbruget bidrager med ca. 83 % af tilførslen af nitrat til Nissum Fjord⁶⁹. I perioden fra 2005-2007 var det beregnede gennemsnit af nitratoverskud per ha i oplandet til Nissum Fjord på 71 kg N⁷⁰.

Oplandsanalysen konkluderer, at ca. 50 % af det samlede opland til Nissum Fjord er højrisikoarealer for udvaskning af nitrat til vandmiljøet, hvilket de af staten fastsatte nitratklasser langt fra kan honorere, idet disse arealer udgør 32 % af oplandet. Modelberegninger i oplandsanalysen indikerer, at en fremtidig miljøtilstand, hvor vegetationen er udbredt i størstedelen af fjorden, vil kunne opnås med en reduktion af bl.a. nitrattilførslen på ca. 30 % i forhold til 2001, svarende til ca. 700 ton nitrat. Med vedtagelsen af Grøn Vækst, som erstatter og supplerer den vedtagne vandmiljøplan III, fastsættes nye reduktionskrav for bl.a. tilførsel af nitrat til vandområder, som i perioden 2010-2015 skal reduceres med 19.000 ton nitrat (ca. 1/3 ift. i dag). I oplandsanalysen vurderes det, at en fuldt implementeret vandmiljøplan III forventes, at medføre en samlet reduktion på mellem 15-20 % i forhold til 2001. For at opnå en reduktion på 30 % vurderes det i oplandsanalysen, at nitrattilførslen til fjorden skal reduceres yderligere med 250-350 ton N.

Venø Sund

Vandrammedirektivets basisanalyse del II citerer Recipientkvalitetsplanen for Limfjorden, hvoraf det fremgår, at tilførslen fra oplandet til Limfjorden skal ned på 9.520 tons kvælstof

⁶⁸ Heri medregnet mindre korrektioner for tilførsler fra punktkilder. Ovenstående vurdering af N-reduktionen i 2015 er baseret på grove estimater og vurderes at være optimistisk, idet modelberegninger af N-belastning til Ringkøbing Fjord (Oplandsmodel for N-belastning af Ringkøbing Fjord, DHI-rapport juni 2004) har indikeret at flere tiltag i et opland vil have tendens til at "overlappe" hinanden, hvilket med andre ord medfører, at effekten af alle tiltagene ikke slår fuldt igennem.

⁶⁹ Miljøministeriet, vandområde, 1.4 Nissum Fjord.

⁷⁰ CTtools.

pr. år fordelt på 1.340 tons fra punktkilder og 8.180 tons kvælstof pr. år fra den diffuse tilførsel. Midtvejsevalueringen af Vandmiljøplan III⁷¹ viser, at målene i denne ikke nås. Havde de været nået, ville den årlige diffuse kvælstoftilførsel til Limfjorden have været reduceret til ca. 9.700 tons pr. år⁷².

Landbruget bidrager med ca. 63 % af tilførslen af nitrat til Limfjorden, som følge af afstrømning. Det atmosfæriske bidrag er vurderet til at udgøre ca. 10 %, hvoraf landbruget er den dominerende kilde⁷³. Det fremgår af udregninger⁷⁴ foretaget af Holstebro Kommune at det gennemsnitlige N-overskud i perioden fra 2005 til 2007 er på ca. 58 kg N/ha for de arealer, der er beliggende i oplandet til Venø Bugt i Holstebro Kommune.

Flyndersø, Stubbergård Sø, Helle Sø og Skalle Sø (N41)

I årene 2005 og 2007 var der et gennemsnitligt nitratoverskud per ha i oplandet til Stubbergård Sø på 71 kg N₄₉.

Nitratvurdering

Husdyrbrugets udspretningsarealer afvander til Nissum Fjord, Venø Sund og Natura 2000 området N41.

Nogle områder i oplandet til Nissum Fjord er karakteriseret som et område, der i henhold til statens kortværk, har et nitratreduktionspotentiale på 0-50 % og ligger dermed i nitratklasse 3. Den øvrige del af oplandene har et højere nitratreduktionspotentiale, hvorfor der i henhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau kan udbringes husdyrgødning med fuldt harmonitryk i disse områder, jvf. Skema 22.

En del af udbringningsarealerne ligger helt eller delvist i oplandet til Limfjorden (Venø Sund), jf. Skema 20. Disse udspretningsarealer ligger i et område, hvor nitratreduktionspotentialet er vurderet som værende lav (<50 %). Venø Sund er i henhold til miljøstyrelsens kortværk udpeget som kvælstofsårbar område, der er klassificeret som nitratklasse 1. Skema 22 summerer ovenstående:

Skema 22. Oversigt over fordeling af arealer i relation til nitratklasser, harmonitryk og antal dyreenheder, der kan udbringes på arealerne uden anvendelse af nitratudvaskningsreducerende virkemidler.

Sted / mark nr.	Udspretningsareal					Reduceret harmoni (reduktionsprocent)	DE/ha uden virkemidler	Maksimalt antal DE til udspretning på arealerne
	Areal [ha]	N0 [ha]	N1 [ha]	N2 [ha]	N3 [ha]			
Ejede/forpagtede I alt / gennemsnit:	353,55	189,59	163,91	0,00	0,00	93,04	2,14	756,60

⁷¹ Se Petersen et al (december 2008) Midtvejsevaluering af Vandmiljøplan III.

⁷² Analyse af udviklingen i husdyrtryk i Limfjordsoplandet, side 13.

⁷³ Miljøministeriet, vandområde, 1.2 Limfjorden.

⁷⁴ Baseret på CTtools.

Nitratreducerende virkemidler

Ved anvendelse af N-udvaskningsreducerende virkemidler kan harmonitrykket på husdyrbrugets udspretningsarealer øges, såfremt N-udvaskningen til rodzonen holdes på et niveau svarende til udbringning af husdyrgødningen ved reduceret harmonitryk.

Der er ansøgt om et harmonitryk på $(770,15 \text{ DE}/353,55 \text{ ha}) = 2,18 \text{ DE/ha}$ med etablering af 3,00 procentpoint ekstra efterafgrøder udover plantedirektoratets pligtige krav.

N-udvaskningen til rodzonen beregnet vha. Farm N i det fremsendte projekt overstiger ikke N-udvaskningen ved udbringning af husdyrgødning i henhold til det reducerede harmonitryk jvf. Skema 23. Det vurderes derfor, at det ansøgte harmonitryk og de ekstra efterafgrøder kompenserer, så N-udvaskningen ikke ligger over det reducerede harmonitryk, jvf. husdyrbrugsbekendtgørelsens regler herom⁷⁵. Der stilles i miljøgodkendelsen vilkår om en øget andel af efterafgrøder samt harmonitryk.

Skema 23. Beregning af N-udvaskning til rodzonen vha. Farm N ved udbringning af reduceret harmonitryk svarende til 2,14 DE/ha samt for ansøgt projekt med et harmonitryk på 2,18 DE/ha og etablering af 3,0 procentpoint ekstra efterafgrøder ud over plantedirektoratets pligtige krav.

Scenarier	Reduceret harmonitryk	Ansøgt
Harmonitryk og anvendte virkemidler	K12 sædskifte 2,14 DE/ha	K12 sædskifte 2,18 DE/ha 3,0 procentpoint ekstra efterafgrøder
N-udvaskning fra rodzonen	52,20 kg N/ha	50,30 kg N/ha

Holstebro Kommunes samlede vurdering af påvirkningen af Natura 2000-områderne Nissum Fjord, Venø Sund og N41

Husdyrbrugets individuelle betydning (Nissum Fjord)

Oplandsanalysen vurderede, på baggrund af modelberegninger, at det ikke var realistisk at sikre en målopfyldelse med den daværende administrationspraksis i Ringkjøbing Amt.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at regionplanens målsætning om 2 m sigtedybde i forbindelse med udarbejdelsen af Natura 2000-planerne bør revurderes således, at der opstilles en mere realiserbar målsætning. Det vurderes nødvendigt for at sikre en forbedret miljøtilstand og på sigt sikre opfyldelse af målsætningen for Nissum Fjord, at der satses på en flerstrengt proces der arbejder for, at der samlet sker en tilstrækkelig reduktion af næringsstofflørslen.

49,33 ha af udspretningsarealerne i nærværende godkendelse afvander Nissum Fjord. Arealerne svarer til 0,42 promille af det samlede landbrugsareal i oplandet Nissum Fjord.

⁷⁵ Bilag 3, pkt. 1 under beskyttelsesniveauet i forhold til overfladevand i Bekendtgørelse nr. 294 af 31.03.2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug,

Nitratudvaskningen fra den udbragte husdyrgødning bidrager med ca. 0,03 promille⁷⁶ af den samlede husdyrgødningsbetingede nitratudvaskning til Nissum Fjord. Det fremgår af Kammeradvokatens notat⁷⁷ til miljøministeriet om Miljøklagenævnets praksis, at et husdyrbrug der maksimalt udgør 0,5 promille af den samlede udvaskning fra samtlige arealer i oplandet, ikke alene på den baggrund, kan siges, i sig selv kan påvirke Natura 2000-området væsentligt. Nitratudvaskningen fra husdyrbrugets udbringningsarealer vurderes på den baggrund ikke at kunne påvirke Natura 2000 vandområdet væsentligt negativt.

Husdyrbrugets individuelle betydning (Venø Sund)

171,69 ha af arealerne afvander til Venø Bugt som står i direkte forbindelse med Venø Sund som Holstebro Kommune har valgt at vurdere idet kommunen ikke finder at der er tilstrækkeligt med data til at vurdere udspretningsarealernes mulige effekt på Kaas Bredning. Arealerne svarer til ca. 4,20 promille af det samlede landbrugsareal i delvandsopland 375 Venø Bugt, Kaas bredning og Sallingsund.

Nitratudvaskningen fra den udbragte husdyrgødning bidrager med ca. 0,29 promille⁷⁸ af den samlede husdyrgødningsbetingede nitratudvaskning til delvandsopland 375 Venø Bugt, Kaas bredning og Sallingsund. Det fremgår af Miljøstyrelsens bilag til Kammeradvokatens notat af 28. maj 2009⁷⁹, at et husdyrbrug der maksimalt bidrager med 0,5 promille af den samlede husdyrgødningsbetingede udvaskning fra samtlige arealer i oplandet, ikke alene på den baggrund, kan siges, i sig selv kan påvirke Natura 2000-området væsentligt. Nitratudvaskningen fra husdyrbrugets udbringningsarealer vurderes på den baggrund ikke at kunne påvirke Natura 2000 vandområdet væsentligt negativt.

Husdyrbrugets individuelle betydning (N41)

Udspretningsarealerne i nærværende godkendelse/tilladelse afvander til Skallesø, Hellelø, Flyndersø, og Skive Fjord. Udspretningsarealerne udgør 132,52 ha, hvilket svarer til 22,1 promille af det samlede landbrugsareal i oplandet til Stubbergård Sø.

Nitratudvaskningen fra den udbragte husdyrgødning bidrager med ca. 1,52 promille⁸⁰ af den samlede husdyrgødningsbetingede nitratudvaskning til oplandet. Det fremgår af

⁷⁶ Første del af udregningen er foretaget i Farm N, her udregnes forskellen i nitratudvaskningen fra henholdsvis brugen af husdyrgødning i ansøgt drift og maksimal drift ved udelukkende at anvende kunstgødning på de af husdyrbrugets udspretningsarealer, forskellen divideres med brugen af husdyrgødning i ansøgt drift. Udspretningsarealernes "merudvaskning" af nitrat sættes herefter i forhold til hele oplandet til Nissum Fjord. Derved fremkommer udbringningsarealernes andel af det samlede nitratudvaskning fra samtlige landbrugsarealer i oplandet til Nissum Fjord.

⁷⁷ Udkast til "Bilag til notat om Miljøklagenævnets praksis i sager om miljøgodkendelser af husdyrbrug" af 28.05.09

⁷⁸ Første del af udregningen er foretaget i Farm N, her udregnes forskellen i nitratudvaskningen fra henholdsvis brugen af husdyrgødning og udelukkende anvendelse af kunstgødning på de af husdyrbrugets udspretningsarealer. Udspretningsarealernes "merudvaskning" af nitrat som følge af anvendelse af husdyrgødning sættes herefter i forhold til hele oplandet til delopland 375. Derved fremkommer udbringningsarealernes andel af det samlede nitratudvaskning fra samtlige landbrugsarealer i oplandet til delvandsoplandet.

⁷⁹ Udkast til "Bilag til notat om Miljøklagenævnets praksis i sager om miljøgodkender af husdyrbrug" af 28.05.09

⁸⁰ Første del af udregningen er foretaget i Farm N, her udregnes forskellen i nitratudvaskningen fra henholdsvis brugen af husdyrgødning og udelukkende anvendelse af kunstgødning på de af husdyrbrugets udspretningsarealer. Udspretningsarealernes "merudvaskning" af nitrat sættes herefter i forhold til hele oplandet.

Kammeradvokatens notat⁸¹ til miljøministeriet om Miljøklagenævnets praksis, at et husdyrbrug der maksimalt udgør 0,5 promille af den samlede udvaskning fra samtlige arealer i oplandet, ikke alene på den baggrund, kan siges, i sig selv kan påvirke Natura 2000-området væsentligt.

Nitratudvaskningsbidraget på 1,52 promille ligger en del over 0,5 promille. Primærproduktionen i Flynder Sø, Helle Sø og Skalle Sø er dog primært fosforbegrænset og er ikke så påvirket af kvælstoftilførsel. Kvælstof der udvaskes til søerne vil inden de når Skive Fjord reduceres yderligere ikke mindst ved passagen gennem de nedstrøms beliggende søer. Yderligere etableres der på ejendommens arealer 3,0 % ekstra efterafgrøder ud over plantedirektoratets krav. Det vurderes på den baggrund, at nitratudvaskningen fra husdyrbrugets udbringningsarealer ikke påvirker Natura 2000 vandområder væsentligt negativt.

Udvidelsens kumulative effekt

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at strukturudviklingen i landbruget, implementeringen af de nye omregningsfaktorer ved beregning af dyreenheder, VMP III, Grøn Vækst samt kommunens individuelle vurdering af husdyrgodkendelser i området samlet virker for en forbedret miljøtilstand for udpegningsgrundlaget. Holstebro Kommune vurderer at miljøgodkendelsen med de opstillede vilkår er tilstrækkeligt til at sikre miljøtilstanden for Nisum Fjord, Venø Sund og N41.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbrugets arealdrift er forenelig med naturområdernes sårbarhed og kvalitet, sammenfattende vurderes det, at områdets integritet ikke ødelægges af husdyrbrugets arealdrift.

Grundlaget for forhåndsvurderingen

Holstebro Kommune har foretaget vurderingen på baggrund af bl.a. kommunens oplysninger om områdernes natur og miljøforhold, områdernes sårbarhed over for påvirkninger fra landbruget, målsætninger og retningslinier fra Regionplan 2005, CTtools, basisanalyse for N 65, 62 og 41, tillæg hertil samt miljødata fra Danmarks Miljøportal.

Yderligere er detailrapporter anvendt eks. Ringkjøbing Amts rapport om miljøtilstanden i Stubbergård Sø og Flyndersø (2003). Holstebro Kommune foretager løbende undersøgelser i f.eks. Stubbergård Sø som opfølgning af biomanipulationsprojektet. Holstebro Kommune foretager løbende evaluering af kommunens forudsætninger for udarbejdelsen af fremtidige forhåndsvurdering af natur og miljøeffekten af miljøgodkendelser af landbrug, således at afgørende og nyeste tilgængelige viden inddrages i vurderingerne.

Holstebro Kommune er i gang med, at udarbejde og operationalisere oplysninger, som kan tilvejebringe de oplysninger, der skal anvendes i fremtidige vurderinger af husdyrbrugenes betydning i forhold til de kumulative effekter (på husdyrbrugsniveau) i oplandet til Natura 2000-områderne. Holstebro Kommune er opmærksom på, at nærværende vurdering af

det til Nisum Fjord. Derved fremkommer udbringningsarealernes andel af den samlede nitratudvaskning fra samtlige landbrugsarealer i oplandet til Nisum Fjord.

⁸¹ Udkast til "Bilag til notat om Miljøklagenævnets praksis i sager om miljøgodkendelser af husdyrbrug" af 28.05.09

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

husdyrbrugets eget bidrag og andel til de kumulative effekter på natur og miljø, er baseret på dels datamateriale, hvor der kan forekomme tidsforskydninger og deraf følgende unøjagtigheder, dels foretaget på skøn på baggrund af de oplysninger kommunen har til rådighed.

Holstebro Kommune foretager løbende evaluering af kommunens forudsætninger for udarbejdelsen af fremtidige forhåndsvurdering af natur og miljøeffekten af miljøgodkendelser af landbrug, således at afgørende og nyeste tilgængelige viden inddrages i vurderingerne.

Holstebro Kommunes samlede vurdering af husdyrbruget

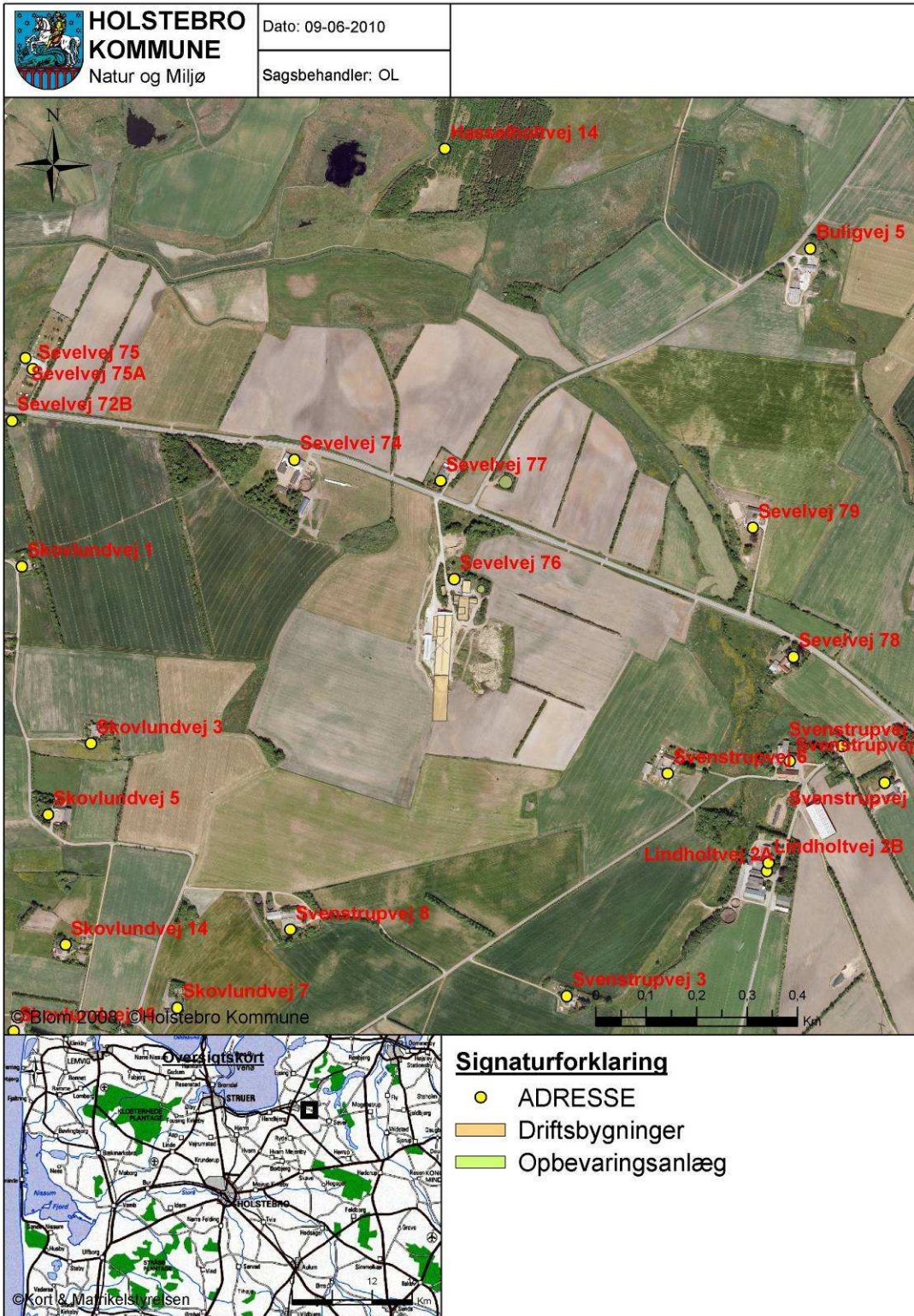
Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

Husdyrbrugets forenelighed med naturområdets sårbarhed og kvalitet er desuden vurderet og sammenfattende vurderes det, at områdernes integritet ikke ødelægges af husdyrbrugets drift.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at husdyrbruget kan drives uden væsentlige gener for omgivelserne og risiko for forurening, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

Bilag

Bilag 1 – Husdyrbrugets beliggenhed

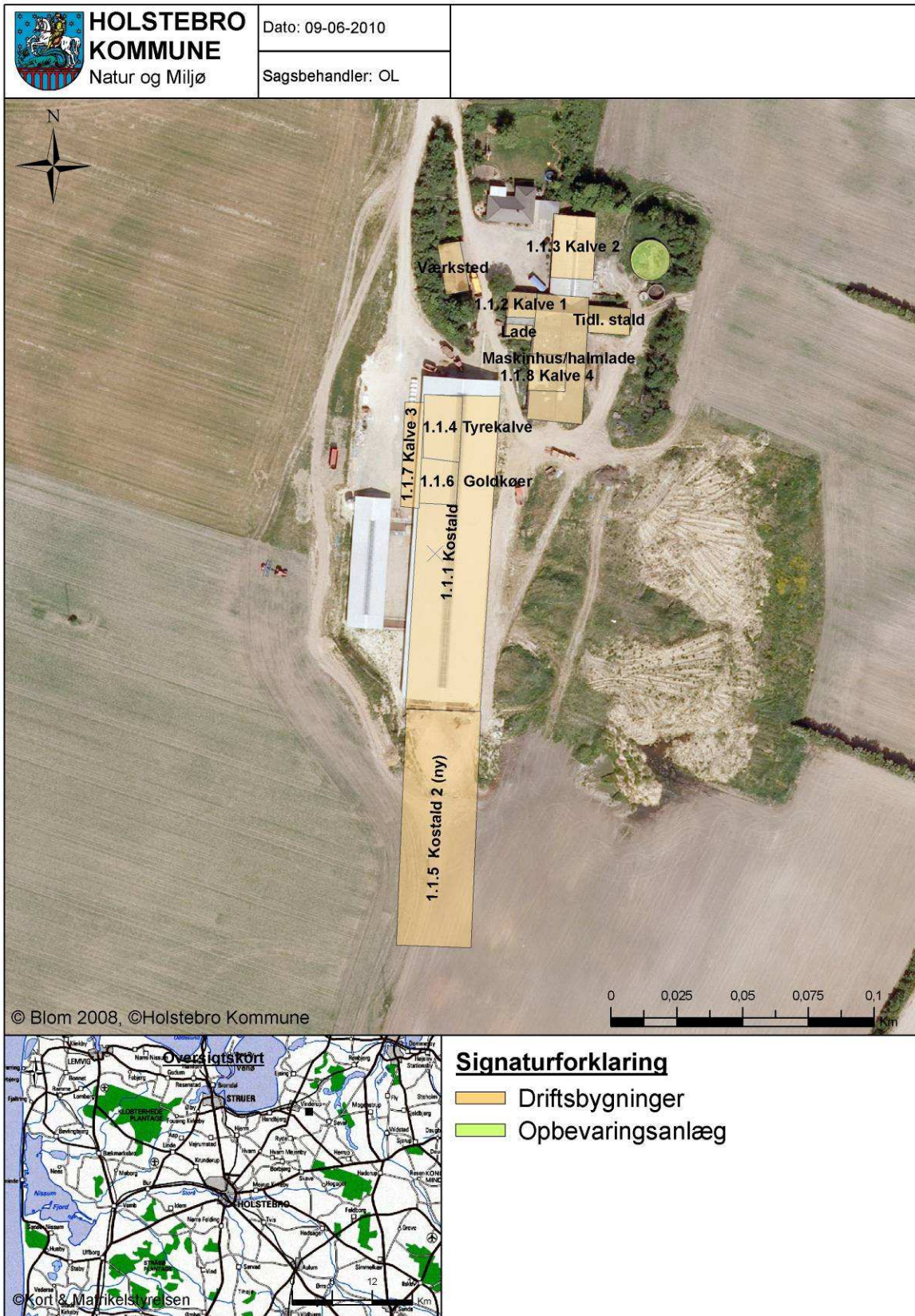

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 2 – Situationsplan 1 / 2

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturomiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 2 – Situationsplan 2 / 2 (gyllebeholder og kadaverplads)

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 3 – Husdyrbrugets indretning

- Signaturforklaring:
- = Kemikalie
 - = Motorolie
 - = Dieseltank
 - = Fyr
 - = Omklædning / Bad
 - = Hovedhane til vand
 - = El-tavle
 - = Brandslukkere
 - = Dræn
 - = Mark boring
 - = Ventilationsafkast
 - = Belysning
 - = Malkestald
 - = Befæstede arealer inkl. afløb
 - = Afhentningsplads for DAKA

Informationer om husdyrbrugets anlæg.

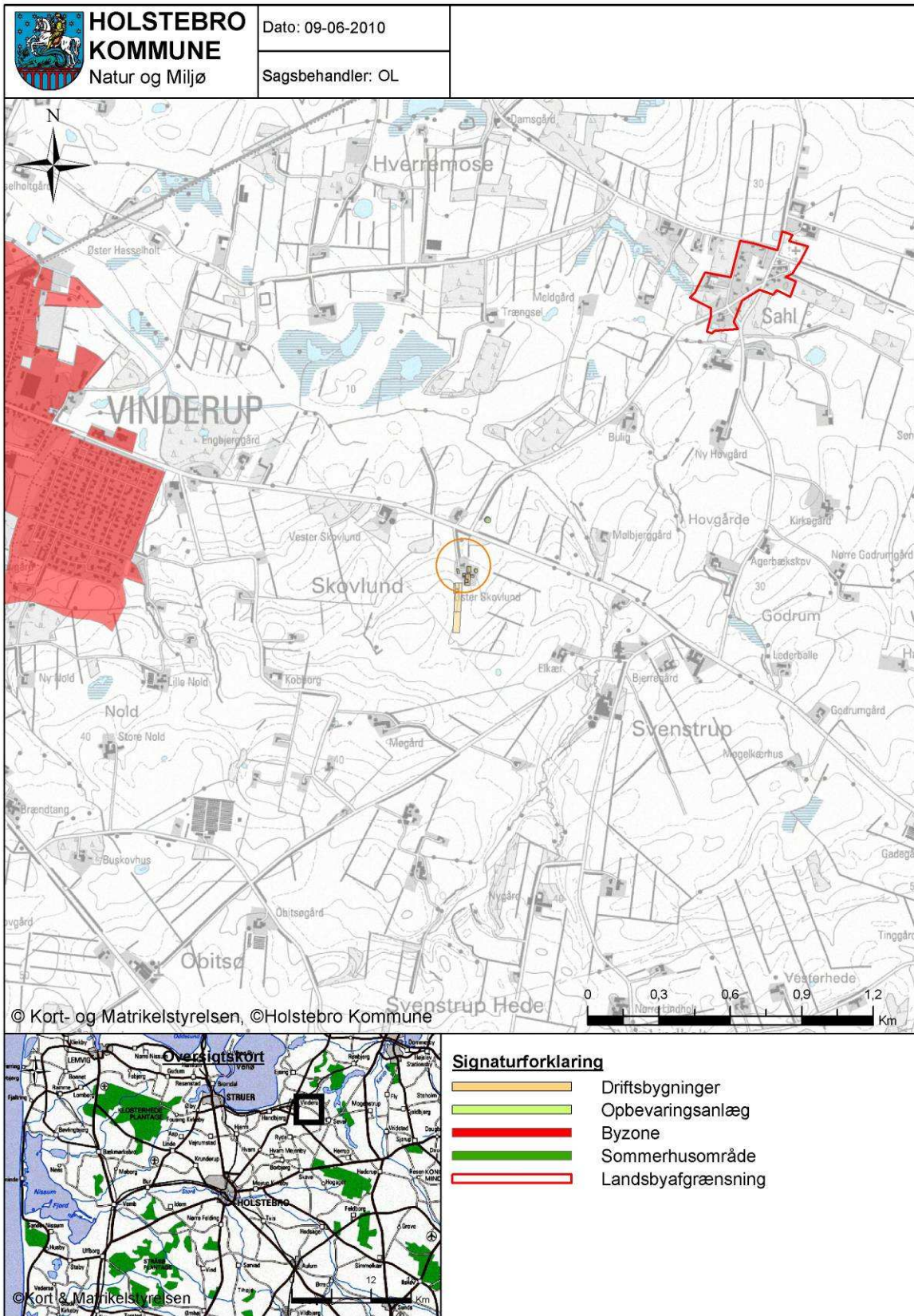
Bygning	Type	Grundplan m ²	Bygningshøjde (m) til tagryg	Taghældning	Bygningsmaterialer og farve på facade	Afskærmende beplantning, artsvalg og bredde	Bygningernes fremtidige anvendelse	Belysningsforhold, på facade og udenfor bygning/anlæg
A	Stuehus	190	5	20	Røde sten	Der er beplantning rundt om den ældre del af ejendommens bygninger.	Stuehus	Fremgår af nedenstående tegning
B	Goldkostald	622	7	25	Røde sten		Kalvestald/lager	
C	Maskinhus/halmlade	605	6-9	20	Grønne stålplader		Maskinhus/halmlade/ kalvestald	
D	Værksted	190	5	20	Røde sten		Værksted	
E	Kostald	3300	10	25	Gardiner, grå blokke		Kostald	
F	Småkalve	205	6	30	Røde sten		Kalvestald	
G	Lade	80	6-9	30	Røde sten		Lade	
H	Stald	100	4,5	20	Røde sten		Stald	
I	Malkestald	660	4,5	20	Stålplader, beton		Malkestald	
J	Forlængelse af kostald	2700	10	25	Gardiner, grå blokke		Kostald	
K	Gylletank	800m ²	2	-	Grå beton		Samme	
L	Gylletank, placeret ca 220m mod N	2400m ²	2	-	Grå beton		Samme	
M	15 Kalvehytter med plads til 25 kalve							

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 4 – Planmæssige forhold

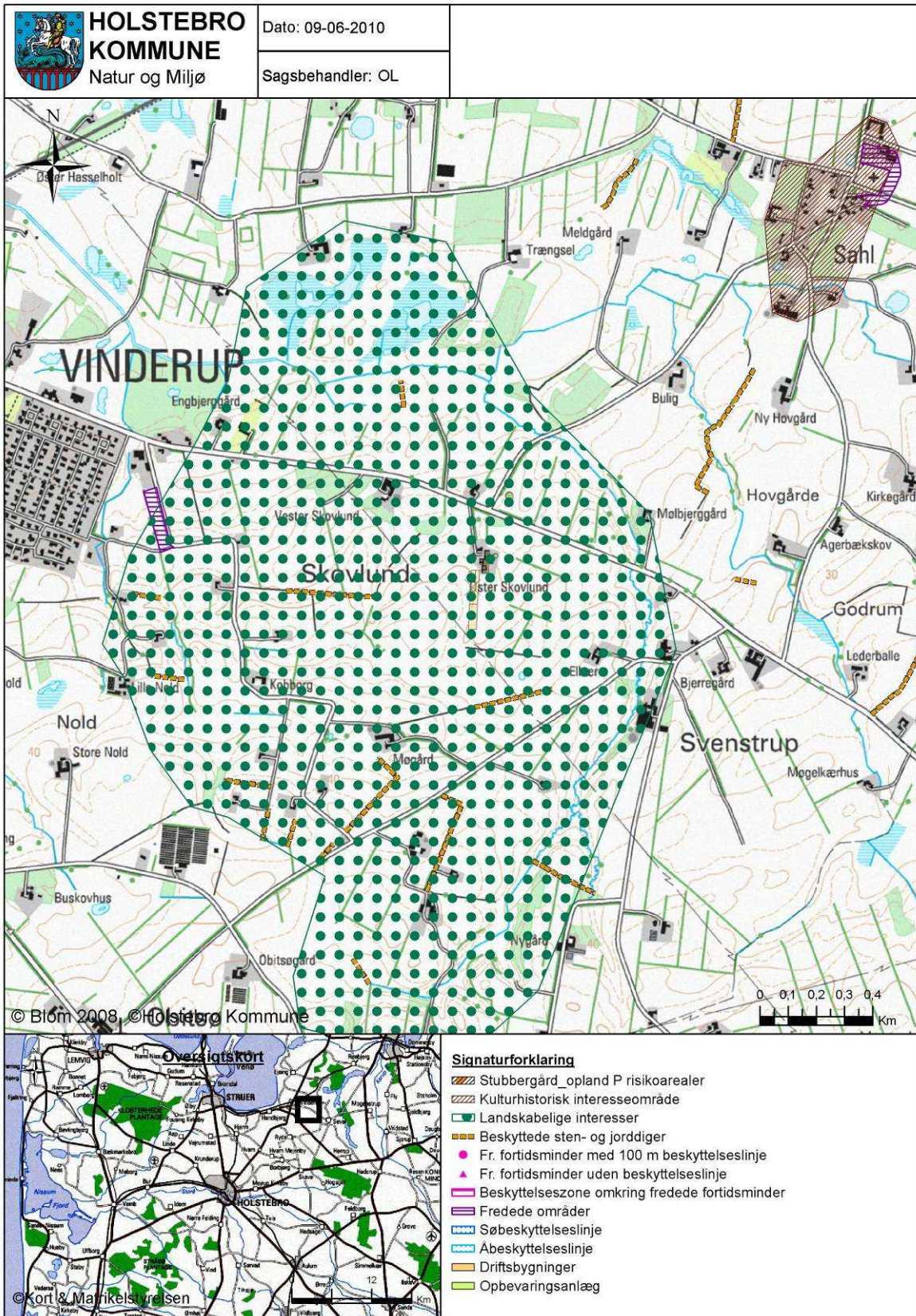

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 5 – Landskabelige og kulturhistoriske interesser omkring anlæg

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 6 – Gylletransportruter

Bilaget er kopieret fra ansøgningen.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 7 – terræn ved gyllebeholder

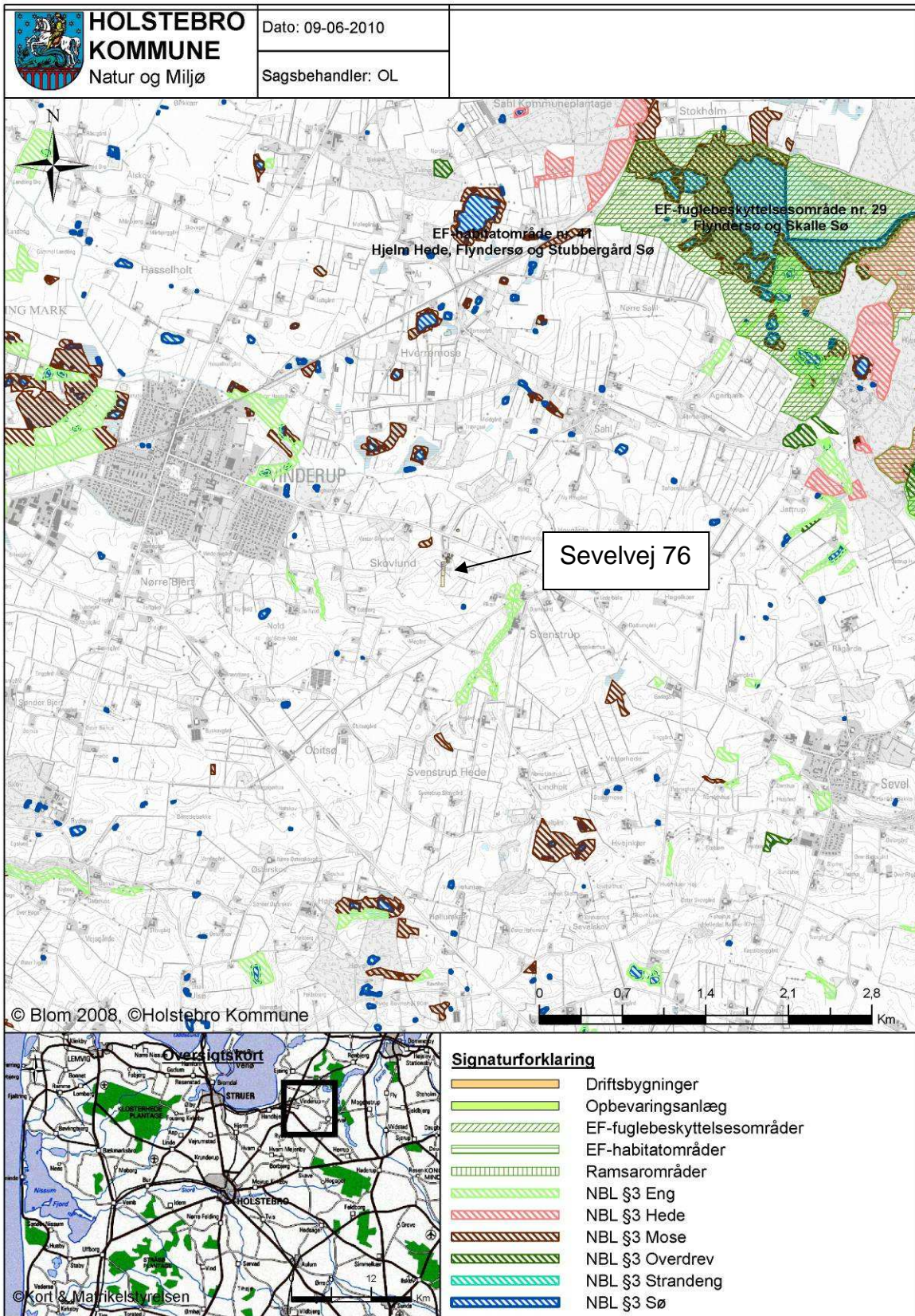

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 8 – Natura 2000 områder

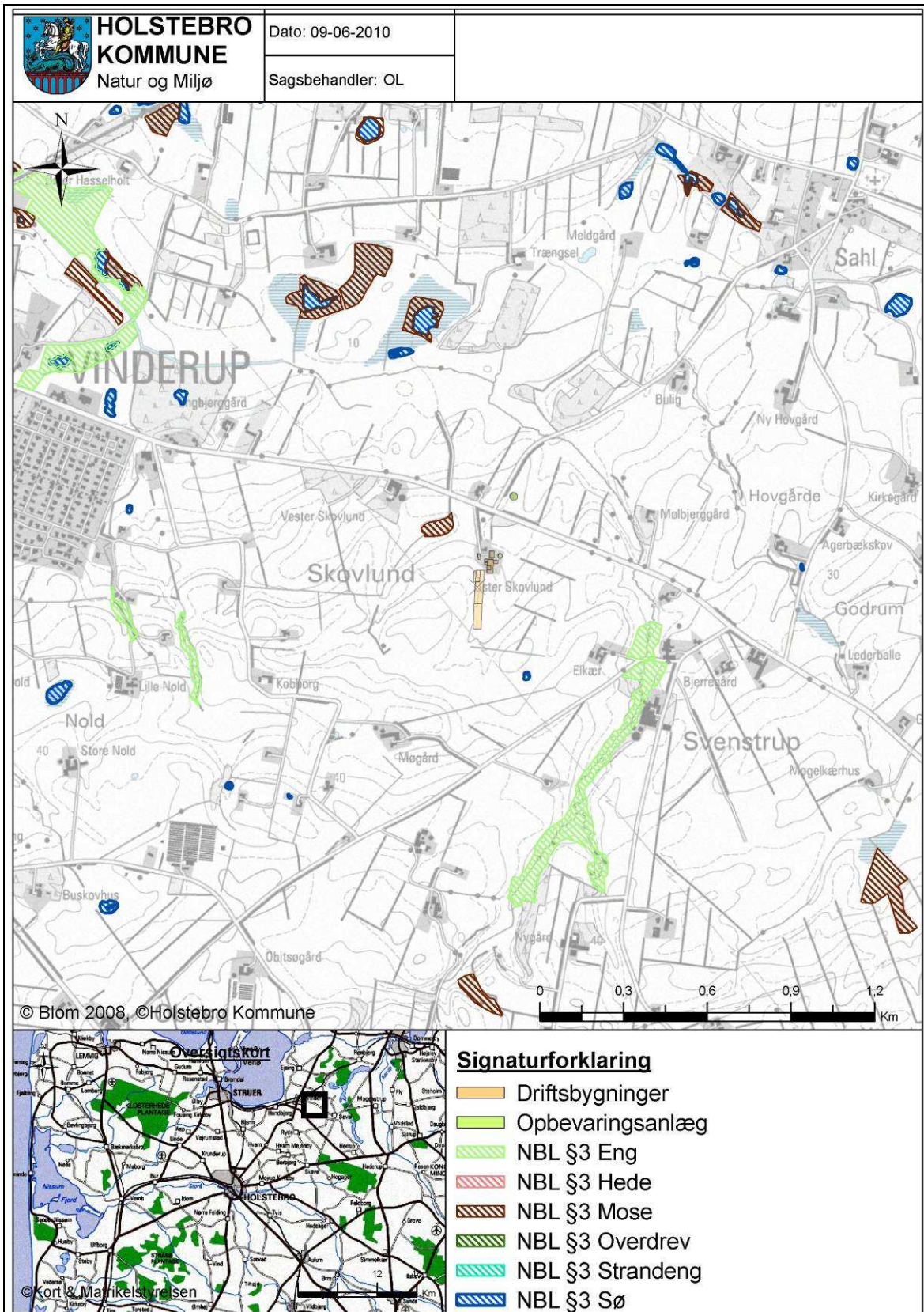

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 9 – Naturområder omkring anlæg

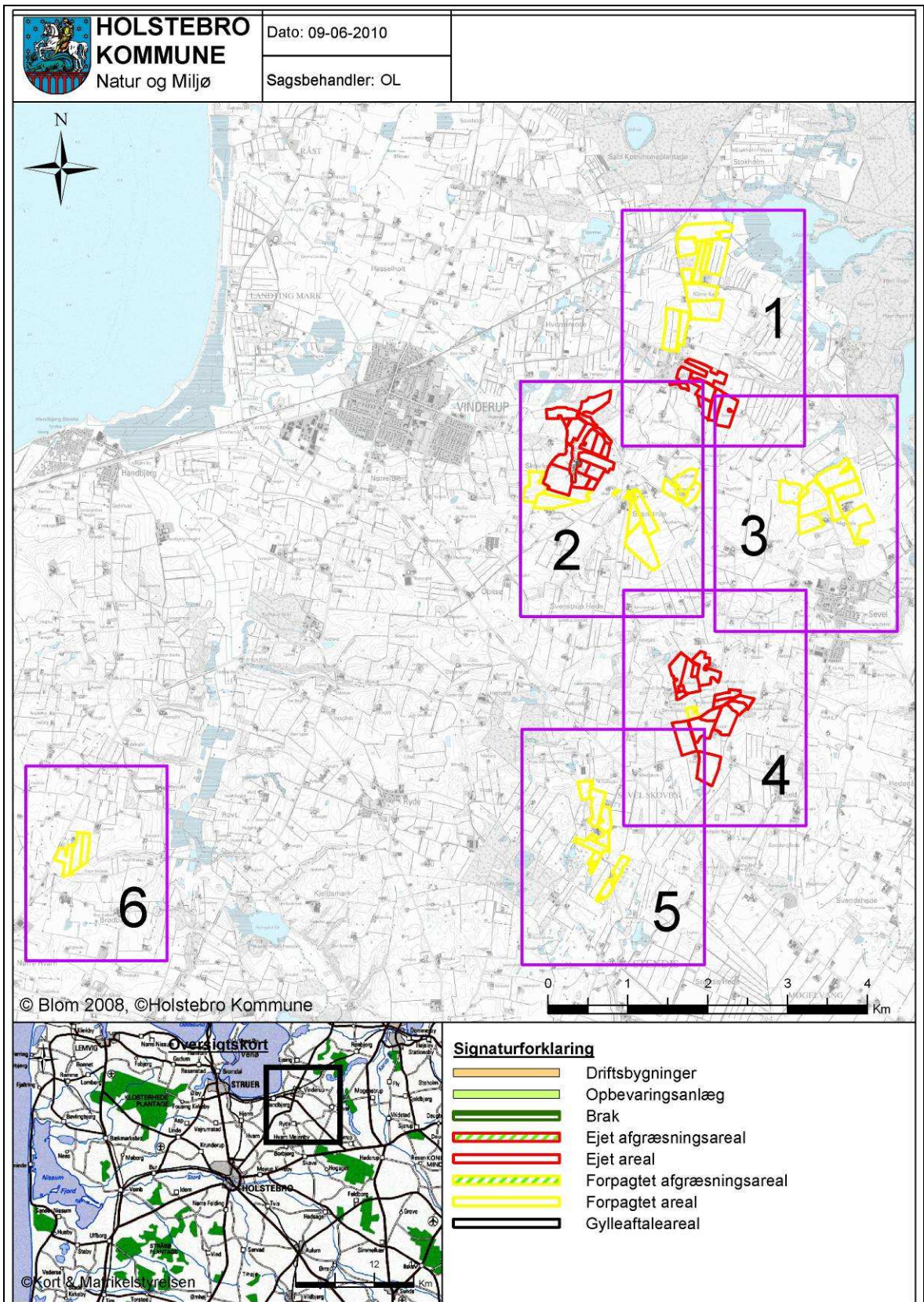

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 10 – Oversigtskort over udspretningsarealerne

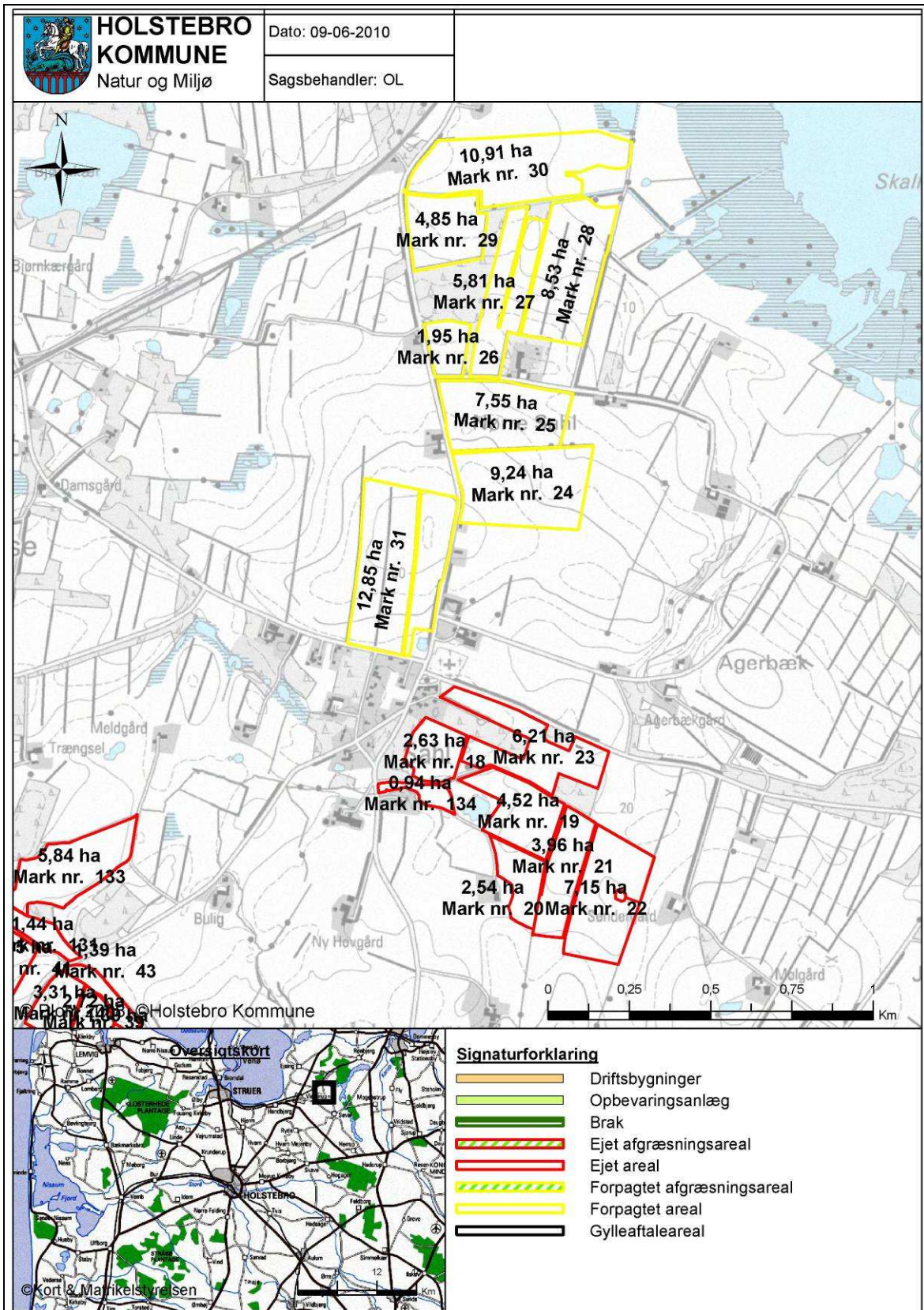

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturomiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 10 – Arealer del 1/6

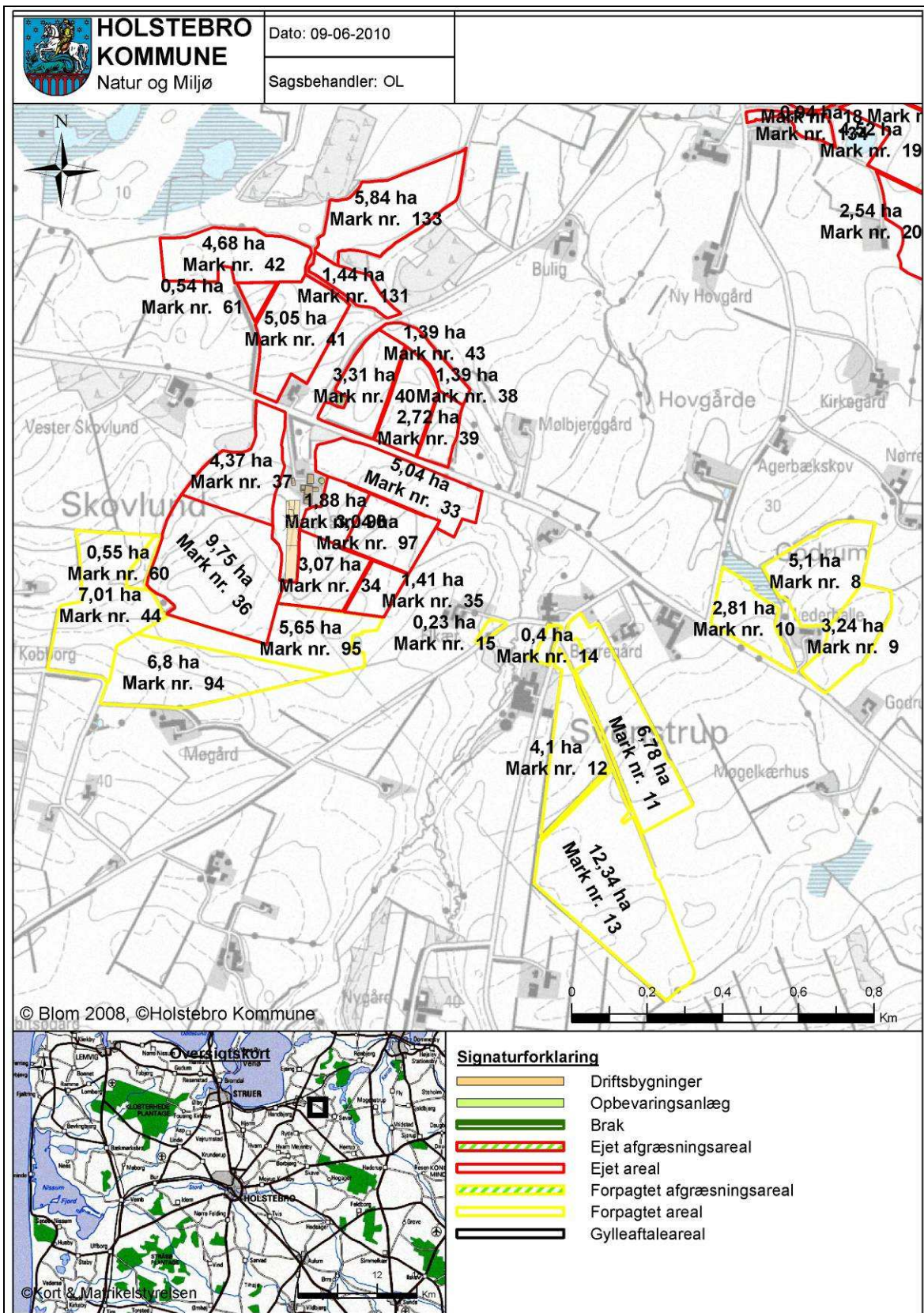

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 10 – Arealer del 2/6

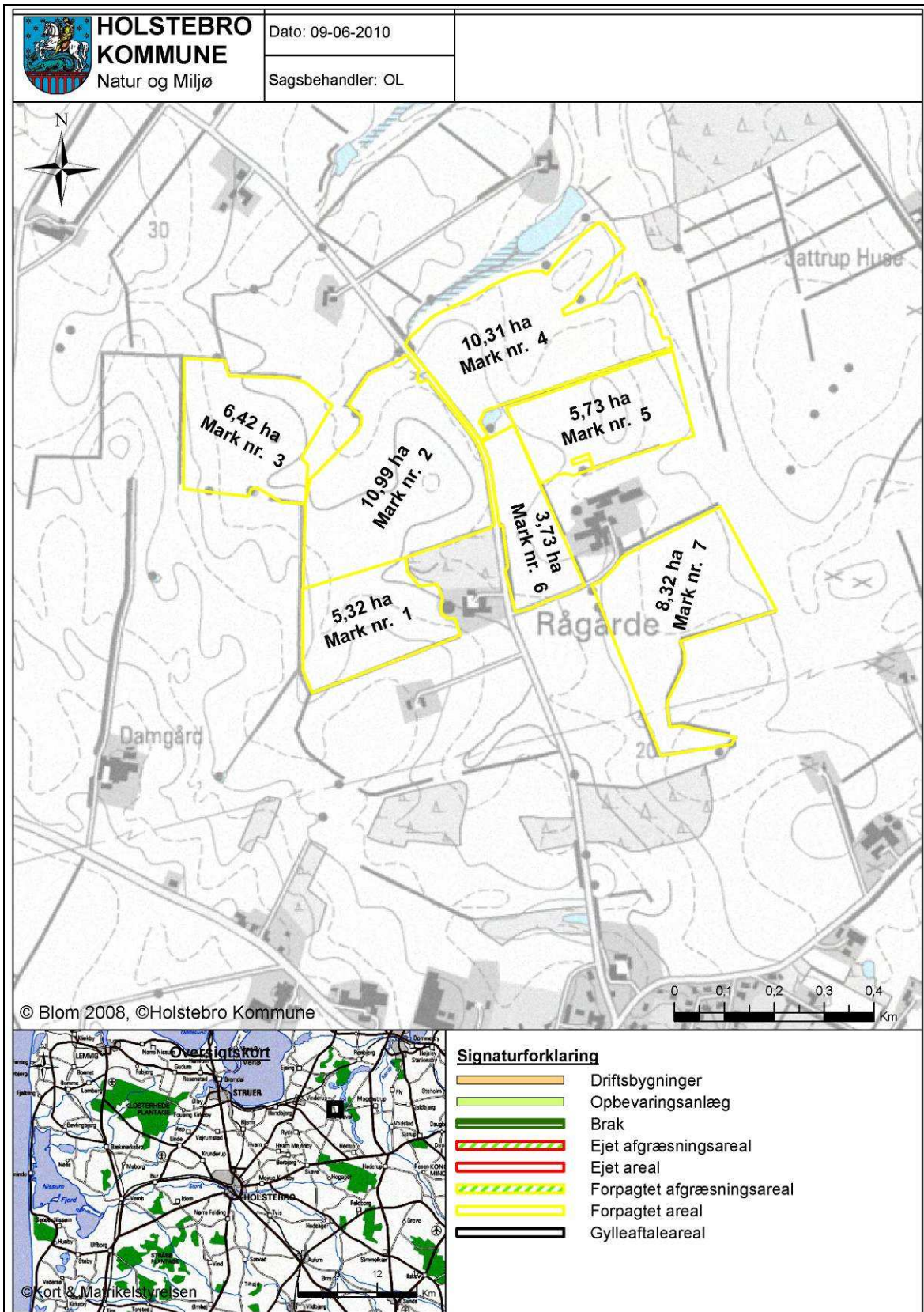

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 10 - Arealer del 3/6

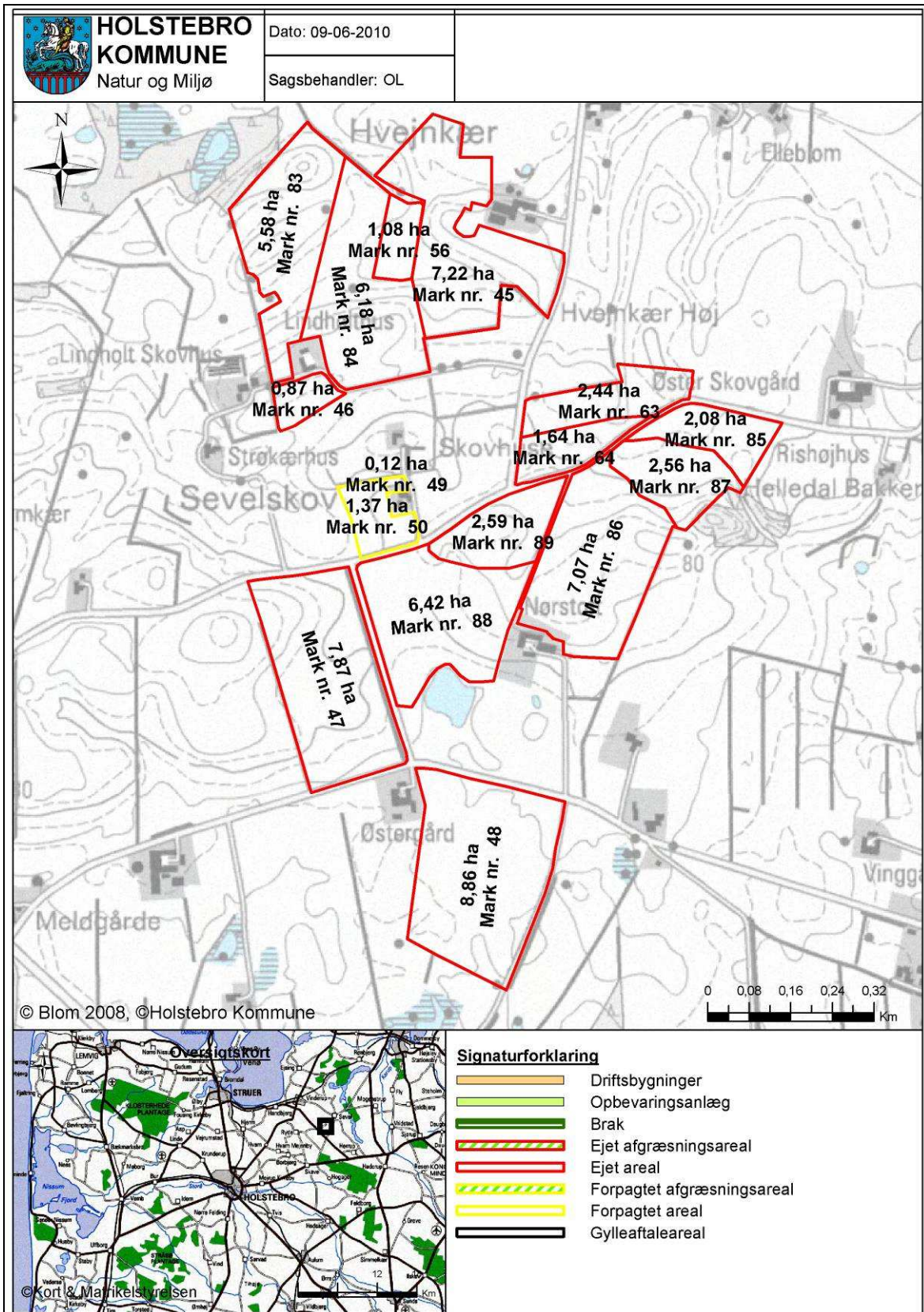

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 10 – Arealer del 4/6

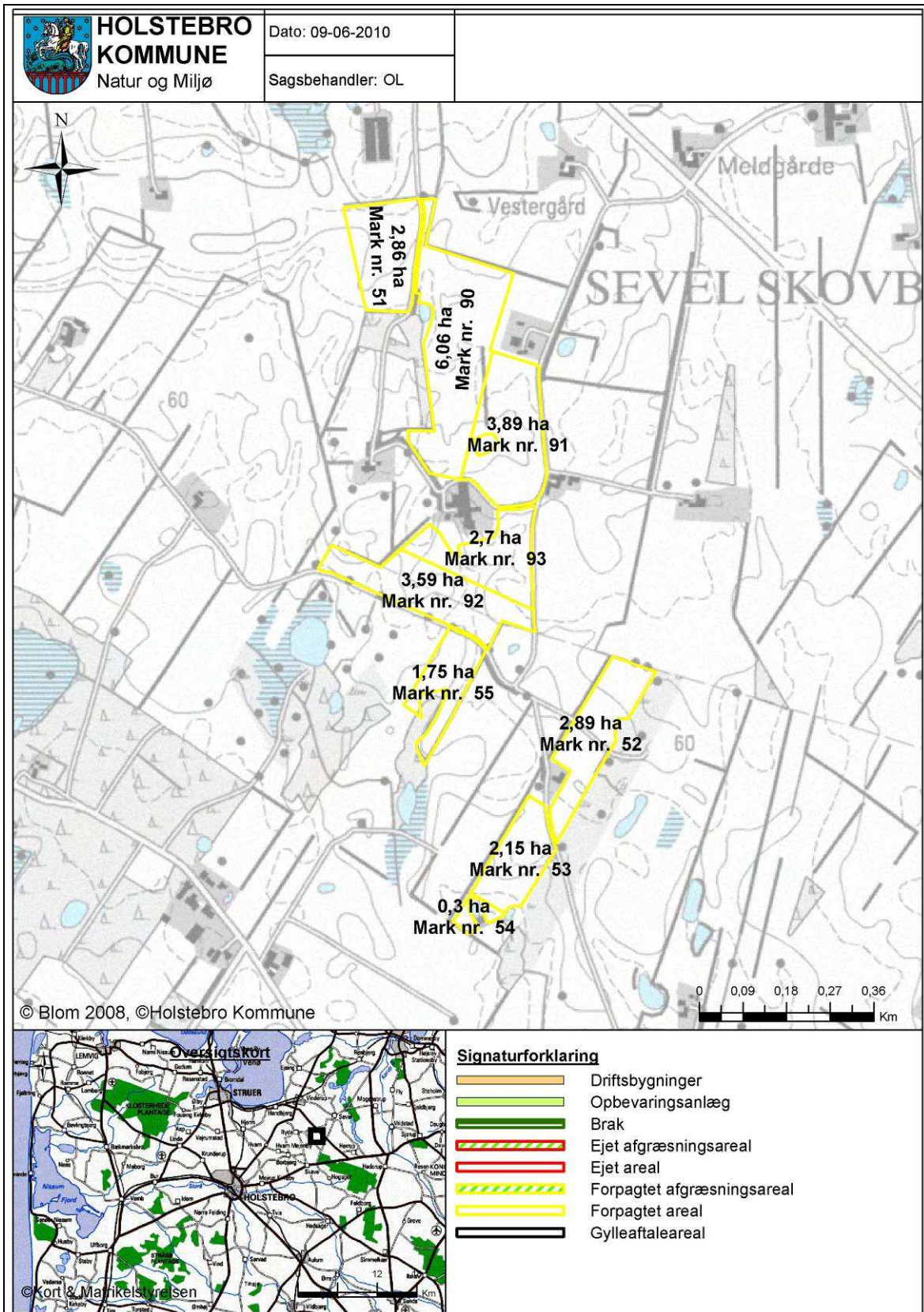

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 10 – Arealer del 5/6

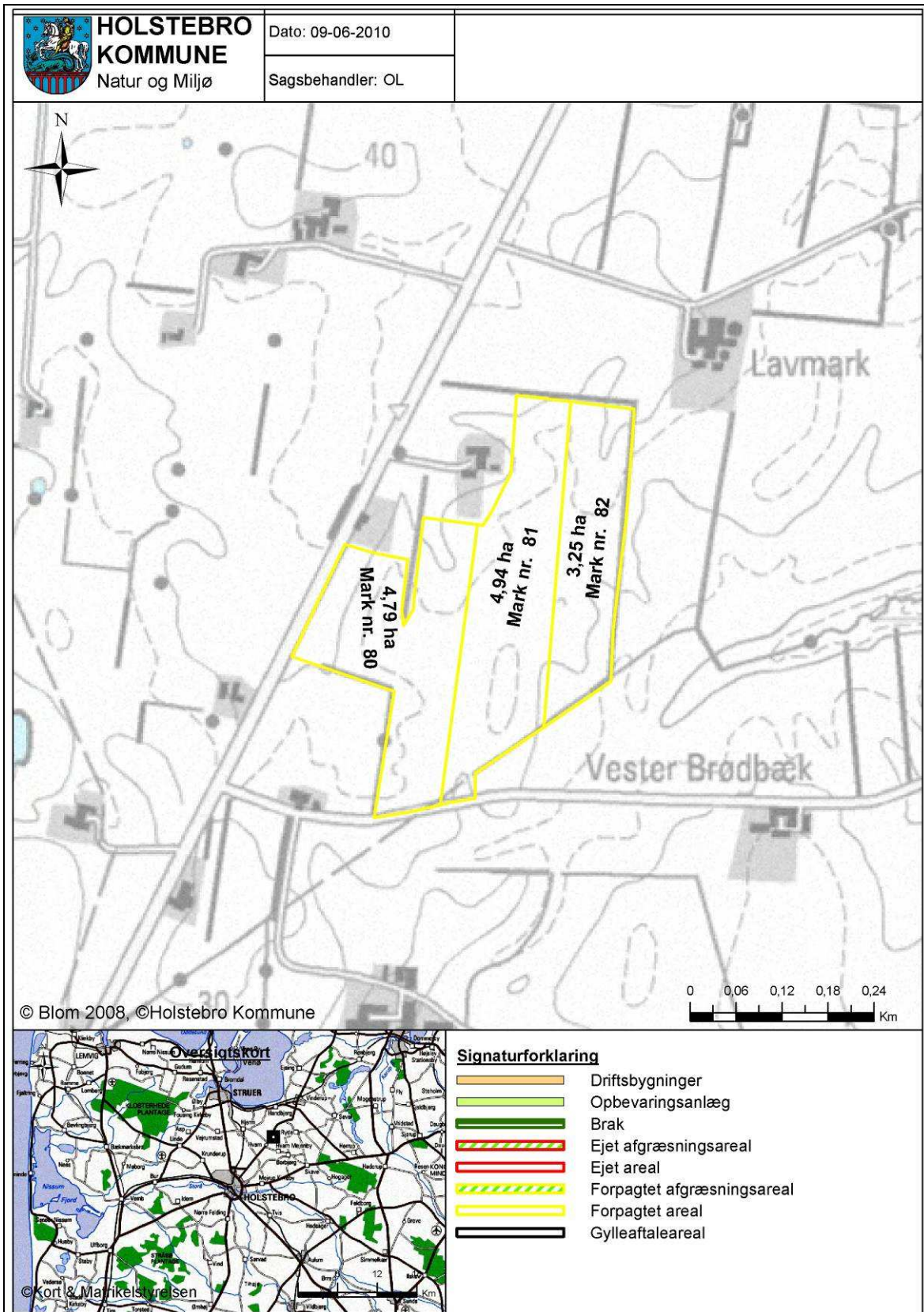

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 10 – Arealer del 6/6

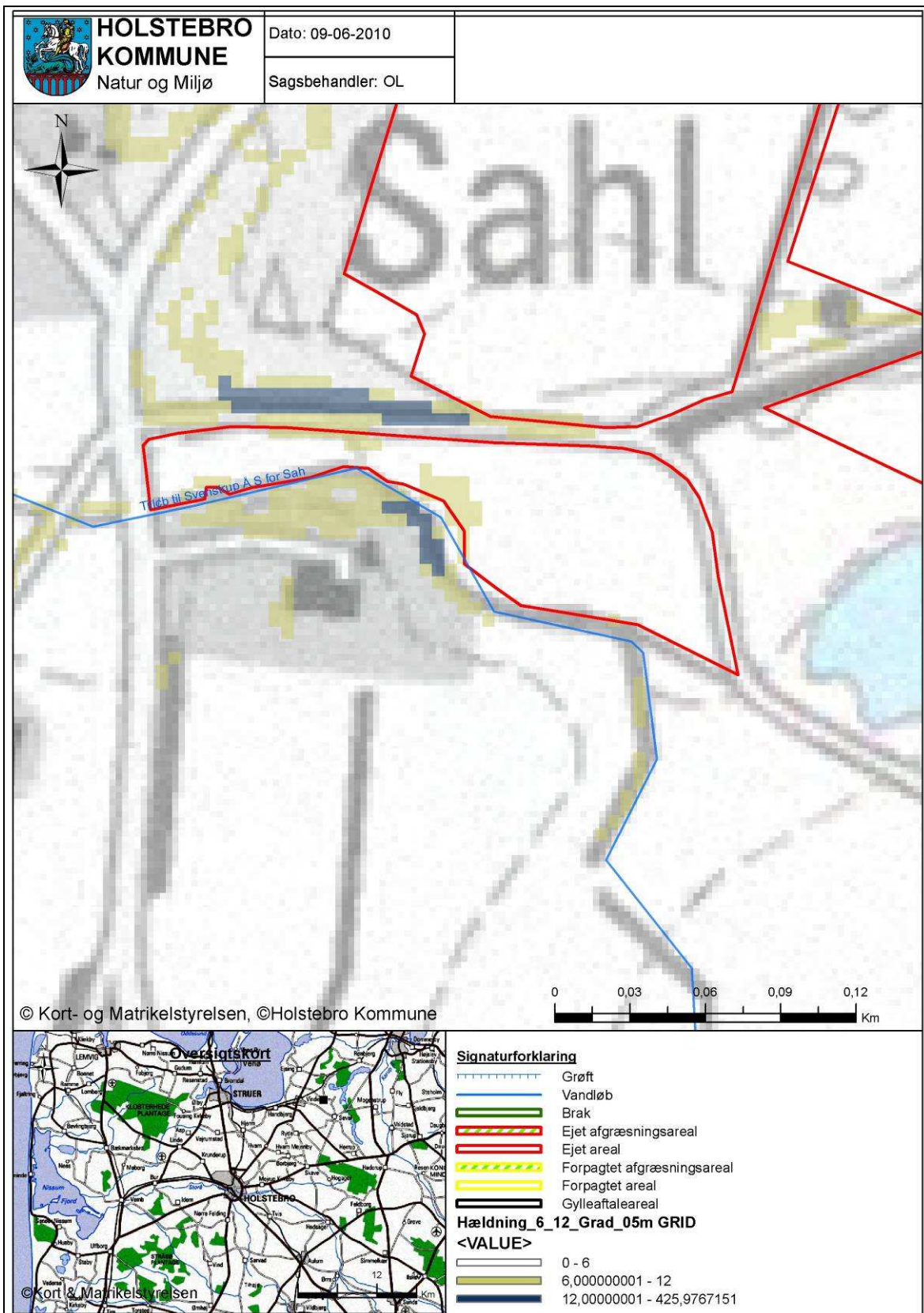

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 11 – Risikoarealer i relation til terrænforhold

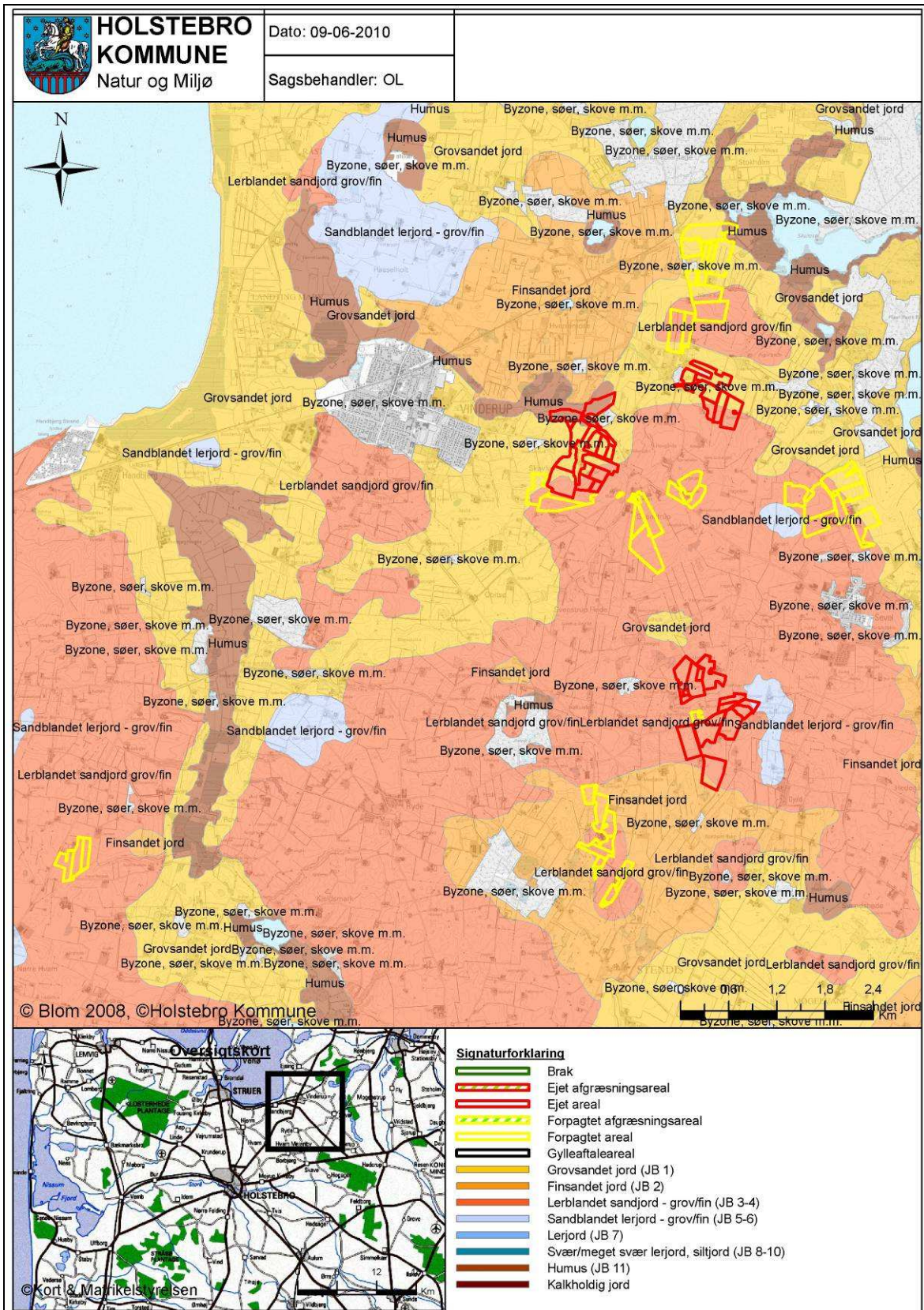

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 12 – Jordbundstyper

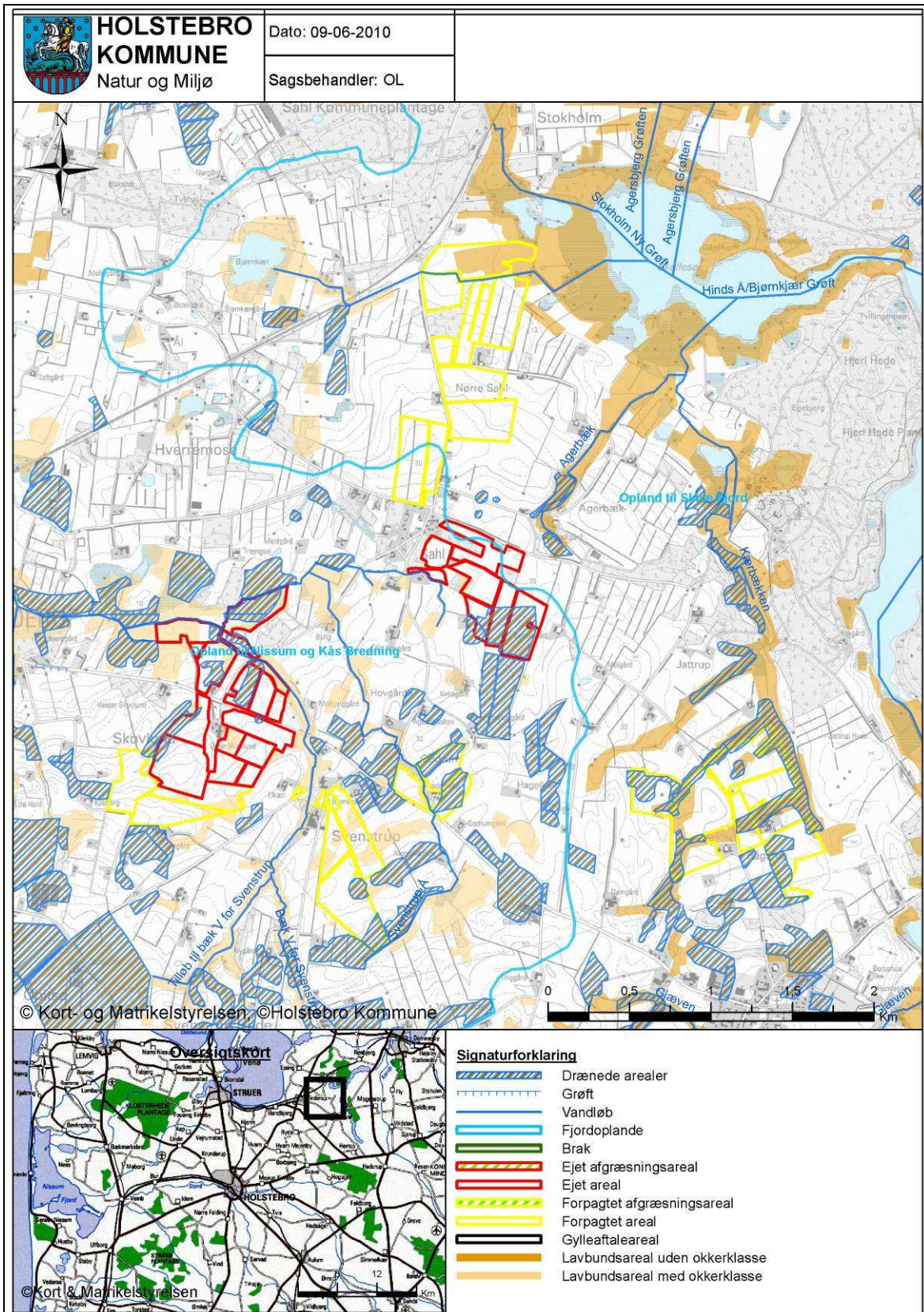

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 13 – Lavbundsarealer, opland og detailafvandingsforhold – 1 / 2

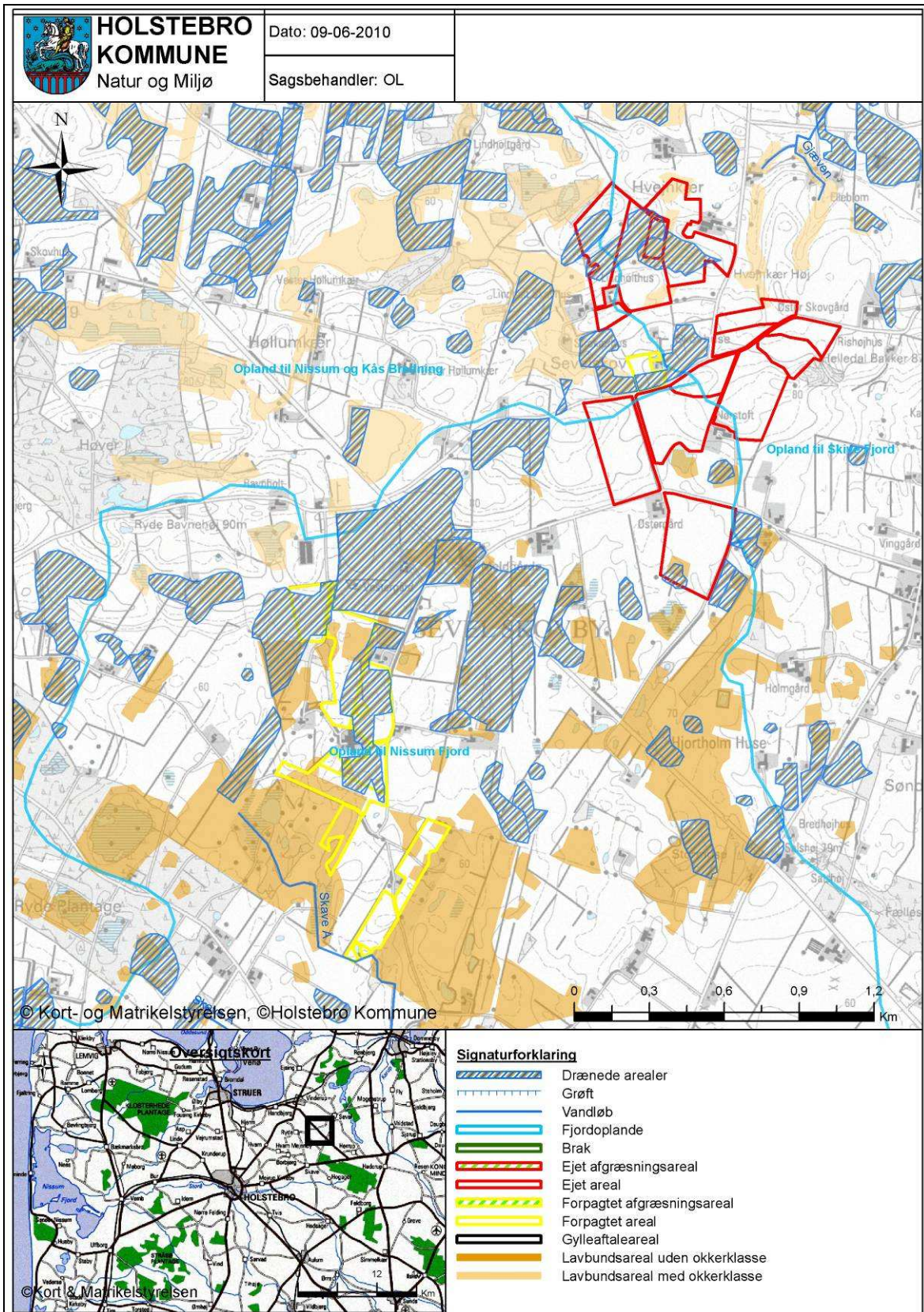

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 13 – Lavbundsarealer, opland og detailafvandingsforhold – 2 / 2

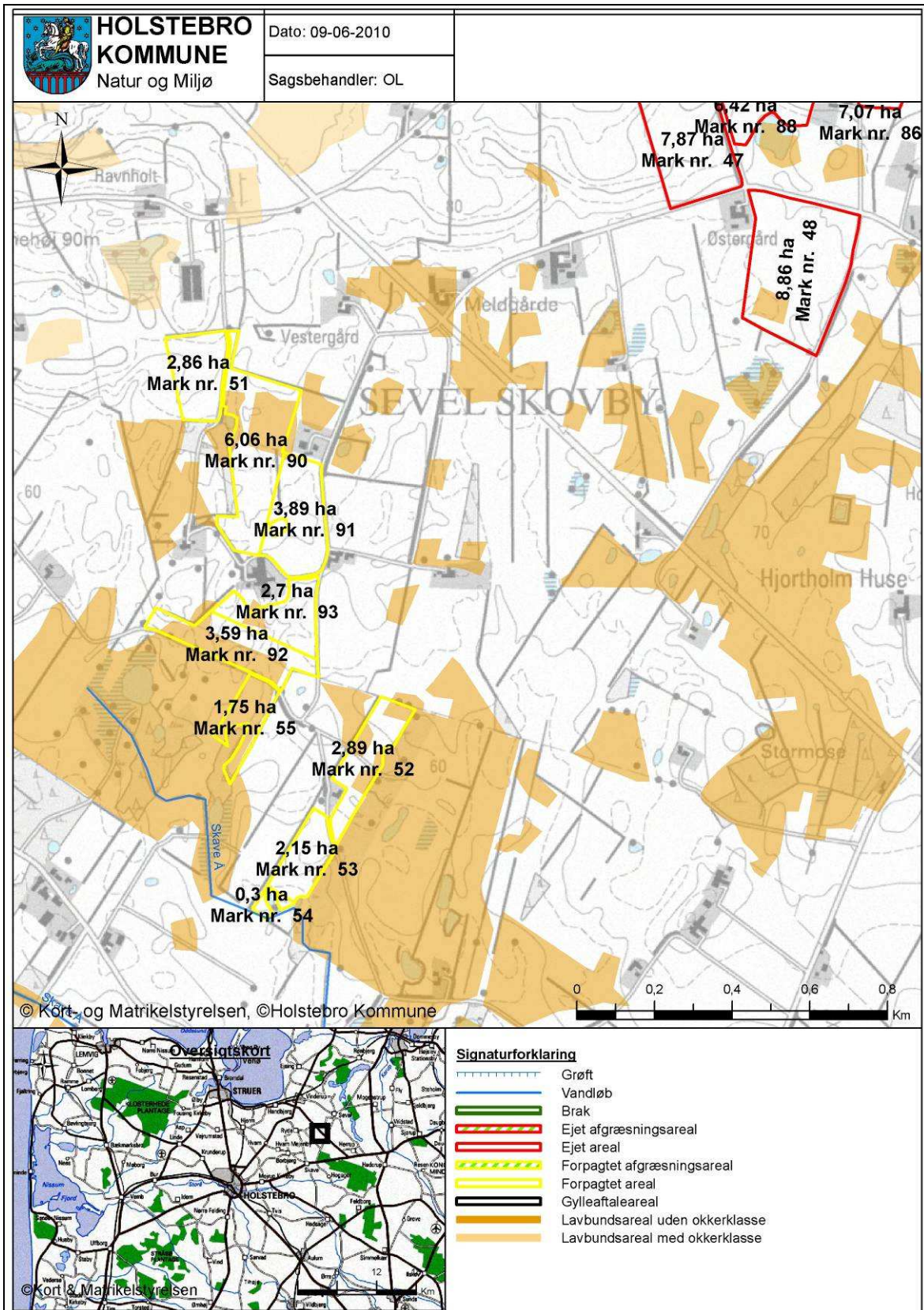

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 14 – Risikoområder for fosforudvaskning (okkerklasser)

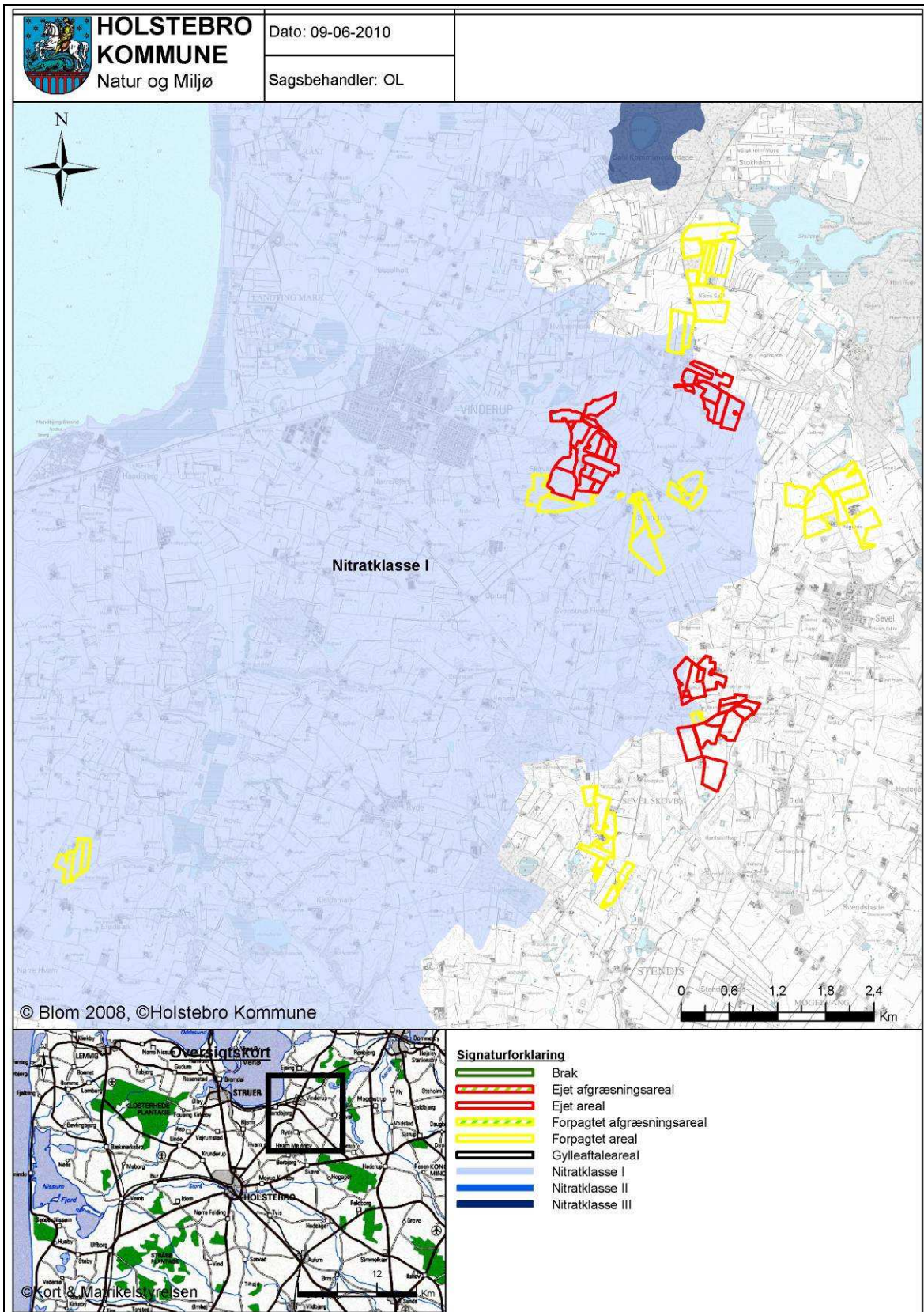

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 15 – Risikoområder for nitratudvaskning (nitratklasse)

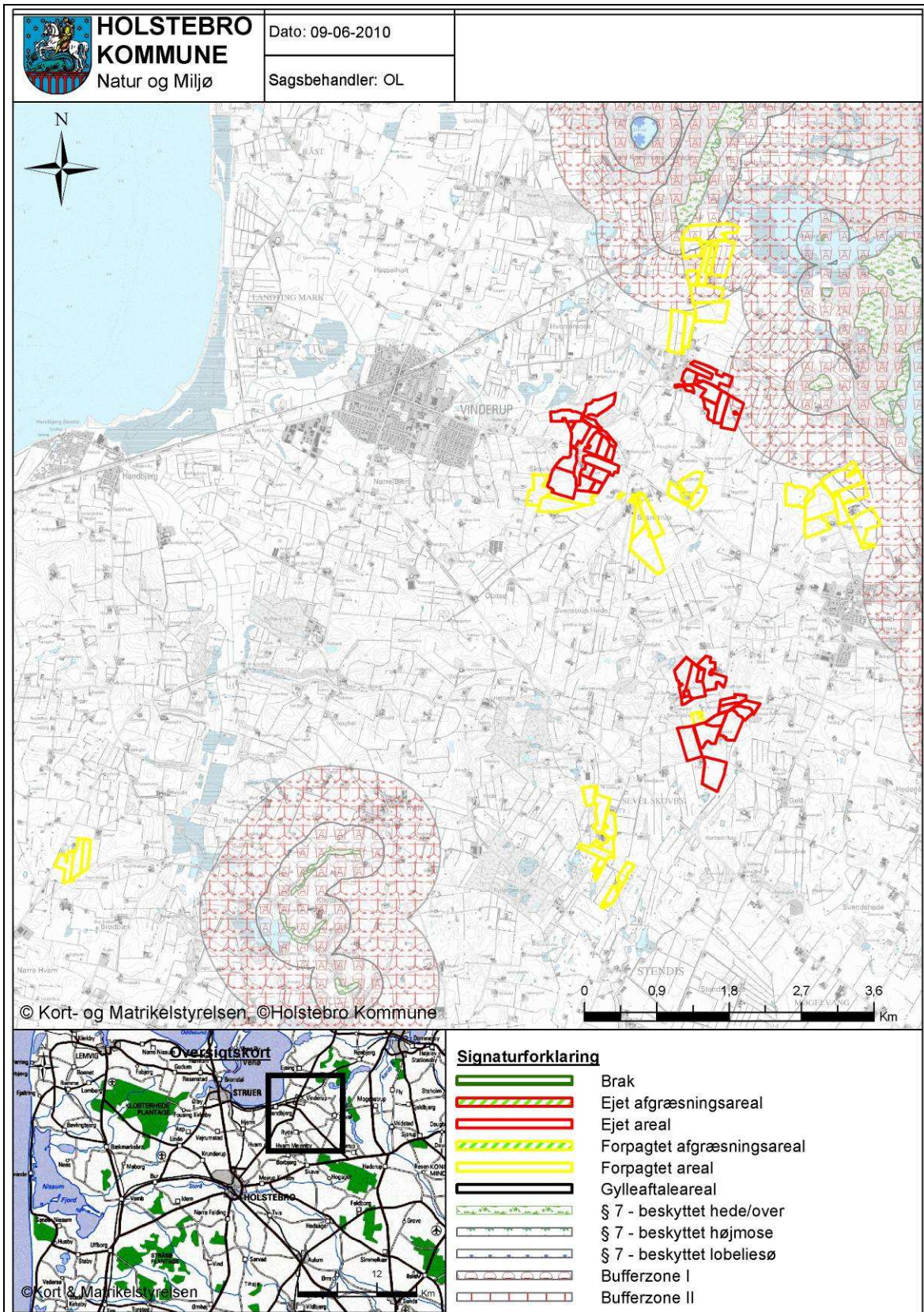

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 16 – Udspretningsarealer med lovpligtigt nedfældningskrav (oversigt)

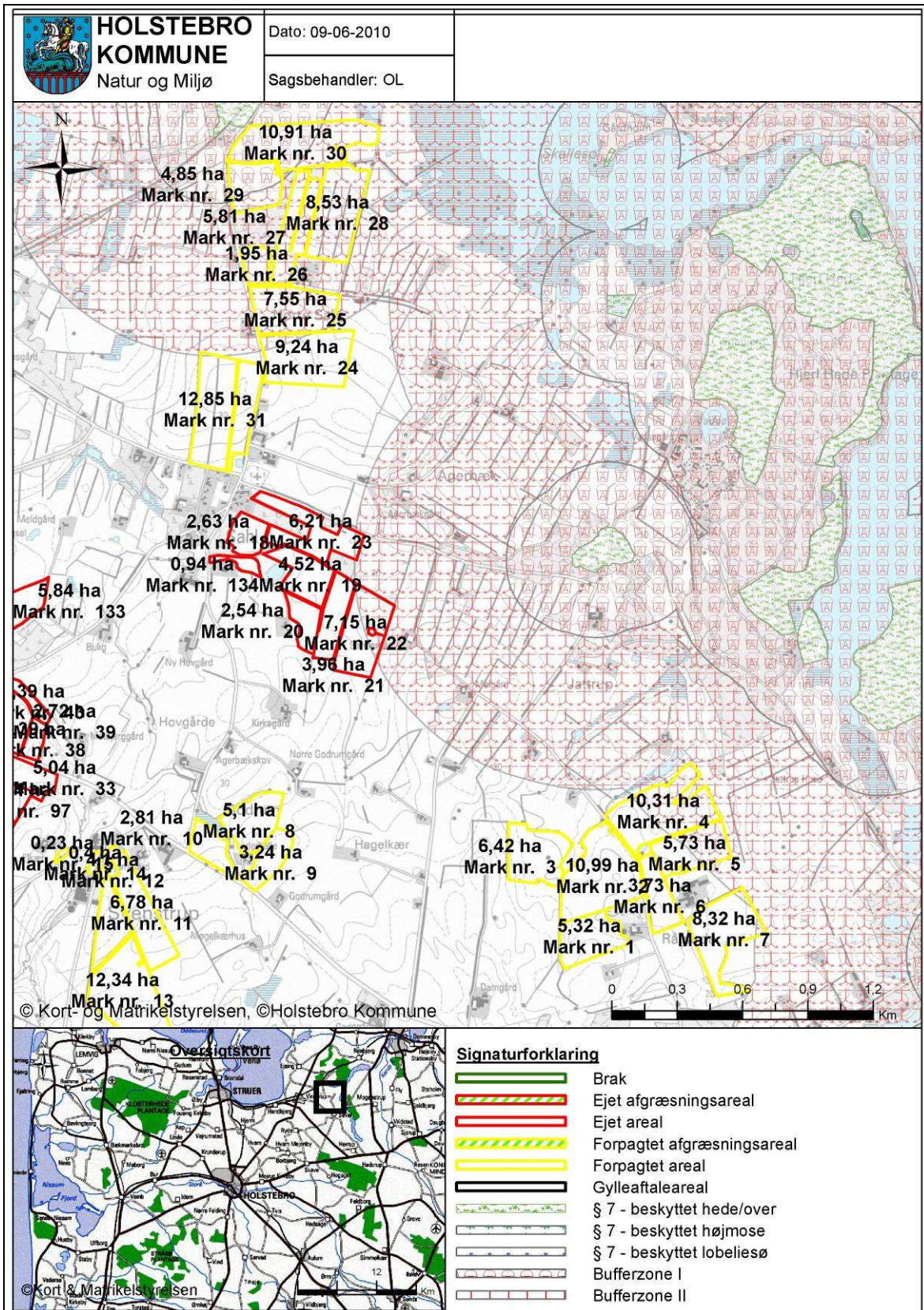

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 16 – Udspretningsarealer med lovpligtigt nedfældningskrav (detailkort)

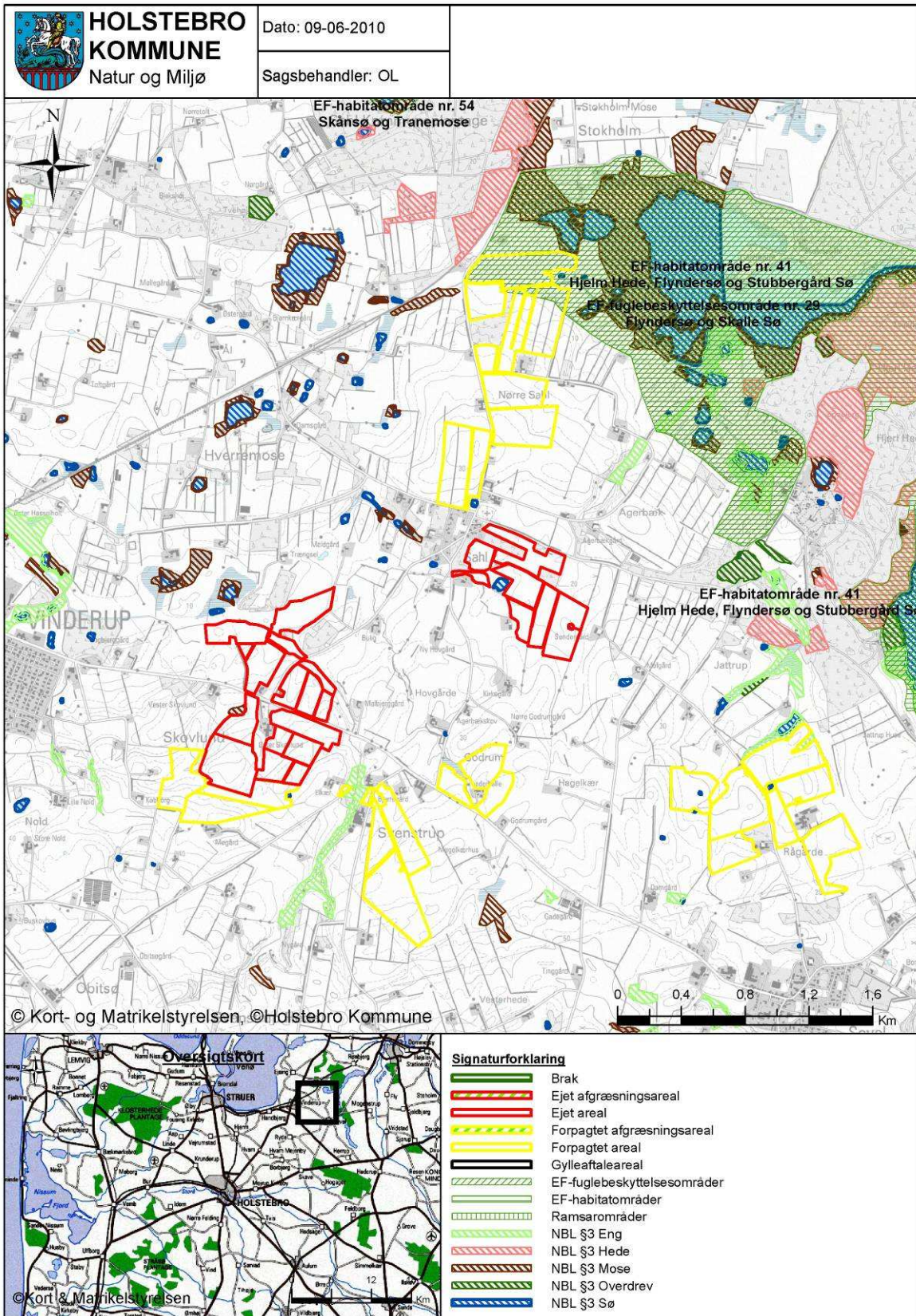

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 17 – Naturområder i forhold til udspretningsarealer – 1 / 3

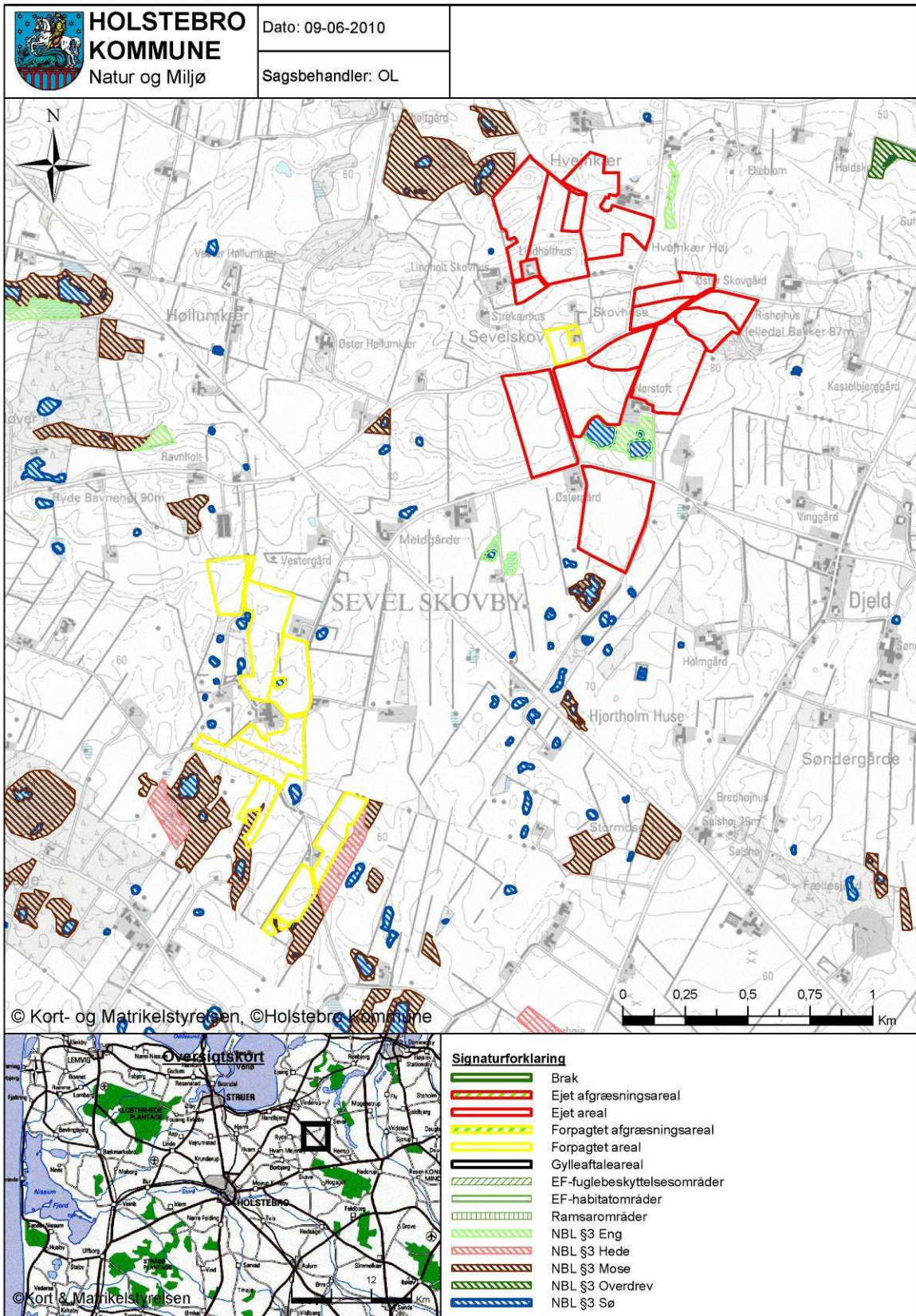

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 17 – Naturområder i forhold til udsprængningsarealer – 2 / 3

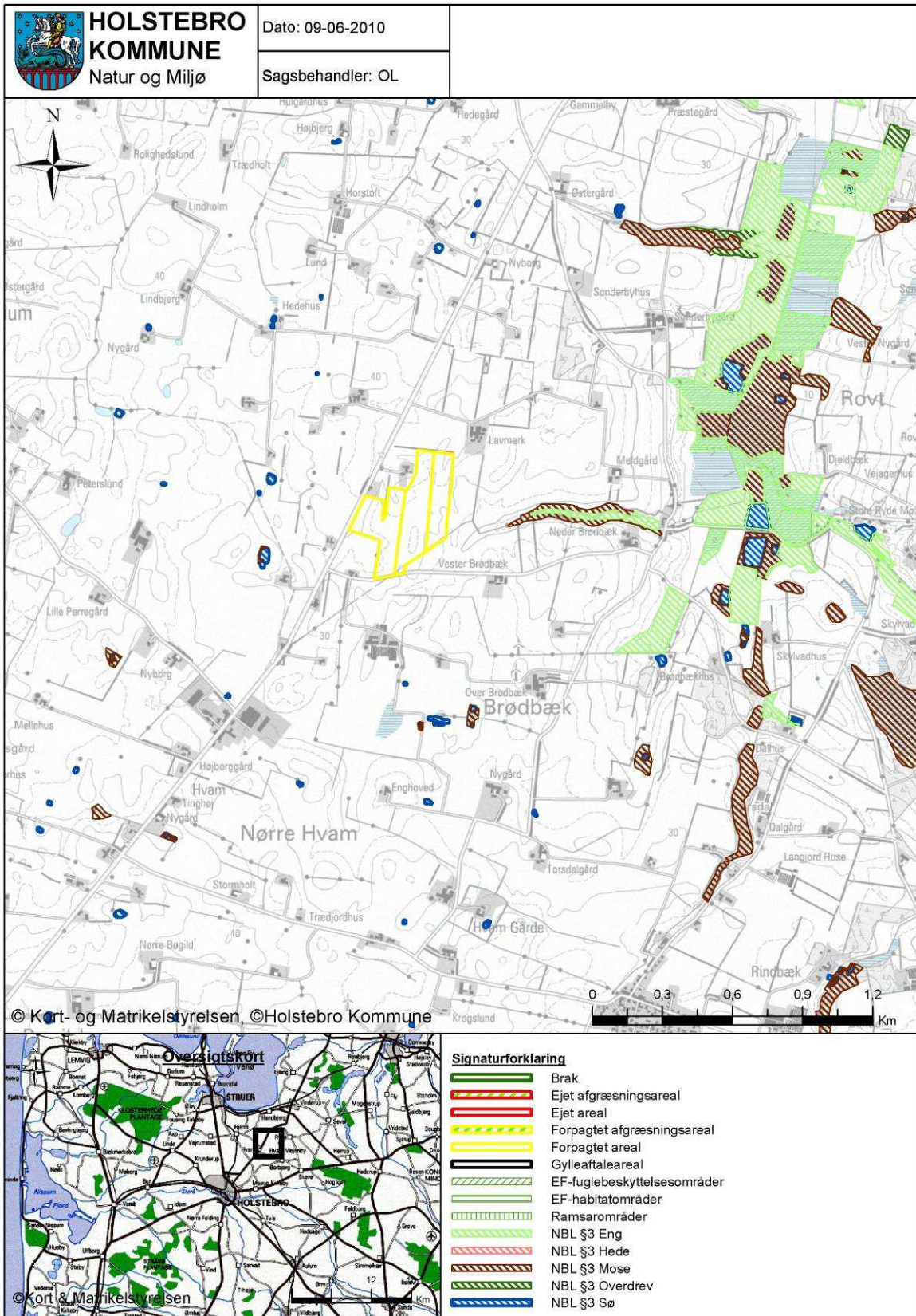

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 17 – Naturområder i forhold til udspretningsarealer – 3 / 3

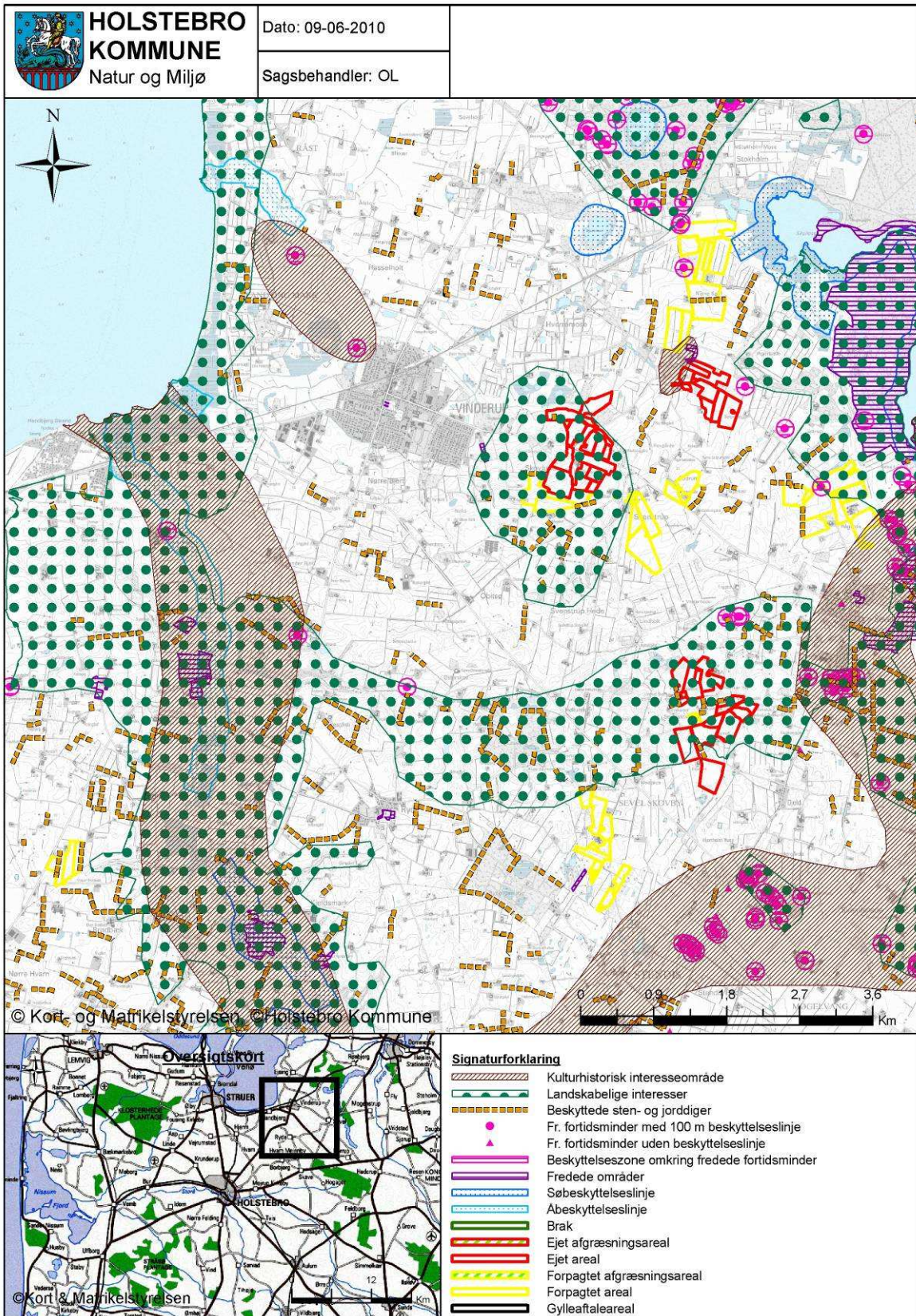

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 18 – Landskabs- og kulturhistoriske interesser omkring udsprejningsarealer

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 19 – Driftsjournal - del 1 / 2

Nedenstående driftsjournal skal føres løbende i henhold til godkendelsernes vilkår. Datoer, handlinger m.v. skal fremgå.

PRODUKTIONSKONTROL PR. PLANÅR					
Egenkontrol 01/08-31/07					
	Maksimalt antal DE	antal dyr	DE pr. dyr	DE	± DE
Malkekøer, st. race	690,88	500			
Kvier (24-26 mdr.)	20,57	32			
Småkalve (0-8,5 mdr), st. race	57	196			
Tyrekalve 40-50 kg, st. race	690,88	260			

*Kan erstattes af udskrift fra Dansk Kvæg, hvor ovenstående alders- eller vægtintervaller er anvendt

ENSILAGE I MARKSTAKKE	
1. Find kortbilag og tegn markstakkenes placering ind	
2. Skriv dato ud for den indtegnede markstak.	
3. Kontroller at der ikke har ligget markstakke på samme placering inden for de sidste 5 år.	
4. Noter ny dato på kortet, når stakken er brugt og fjernet fra marken (maksimalt 24 mdr.).	
Husk at kontrollere at afstandskrav er overholdt for hver enkelt ensilagestak:	
Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter
Naboskel	30 meter
Enkelt vandindvindingsanlæg	25 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer, offentlig vej og privat fællesvej	15 meter
Nabobeboelse uden landbrugspligt	150 meter

INSPEKTION AF GYLLEBEHOLDERE							
	Størrelse	Dato for tømning	Er der synlige revner	Er der synlige utætheder	Er evt. kabler intakte	Reparatør tilkaldt (dato)	Dato for reparation
Gyllebeholder nr. 1	2.136 m ³						
Gyllebeholder nr. 2	614 m ³						
Gyllebeholder nr. 3 og 4	825 m ³						
Hvejnkærvej 6	2.890 m ³						
Hjerlhedevej 9	1.955 m ³						

LOGBOG FOR TELTOVERDÆKNING AF GYLLEBEHOLDERE					
	Dato for skade	Dato for manglende overdækning	Årsag til skade eller manglende overdækning	Reparatør tilkaldt (dato)	Dato for reparation
Gyllebeholder nr. 1					
Gyllebeholder nr. 2					
....					

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 19 – Driftsjournal - del 2 / 2

MÆLKEKØLINGSANLÆG		
Handling	Dato for vedligeholdelse	Dato for kontrol
Kontrol eller vedligeholdelse		
...		
...		

Husk at gemme kopi af kontrolrapporter.

ENERGIGENNEMGANG AF HUSDYRBRUGET			
	Dato	Forslag	Tiltag
Gennemgang af husdyrbruget af en energifaglig person			

Skal gennemføres minimum hvert 5. år.

Husk at gemme kontrolrapporter i minimum 5 år.

EL, VAND, BRÆNDSTOF ETC.	1. kvartal			2. kvartal			3. kvartal			4. kvartal		
	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug
EI [kWh]												
Vand [m ³]												
Brændstof												
..												
..												

UHELD				
Hændelse	fra dato	til dato	Alarmcentral alarmeret	Anmeldelse til Natur og Miljø
...				

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 20 – Bemærkninger fra naboer på Sevelvej 77, 7830 Vinderup indkommet i offentlighedsperiode

INDGÅET
12 AUG. 2010
Natur og Miljø

Jesper Vecht & Line Kristiansen
Sevelvej 77
7830 Vinderup
Tlf.: 51 30 17 74

Holstebro kommune
Natur og miljø
Att.: Ole Lousdal
7500 Holstebro

Vinderup den. 10. august 2010

Vedr. sagsnummer 014648-2010 Sevelvej 76, 7830 Vinderup

Efter gennemgang af tilsendt materiale kan vi konstatere, at det er planlagt at placere gårdens kadaverplads ved Buligvej. Det gør vi indsigelser imod, da det vil give store lugtgener specielt om sommeren, hvor der ofte er østenvind. Dette resulterer i, at vi vil blive afskåret fra udendørs aktivitet, samt forringelse af vores ejendom.

Vi står også uforstående overfor, hvordan man kan have planer om at placere sådan en plads opad offentlig vej. Kadaverpladsen vil desuden være placeret under 50 meter fra vores hestefold. Man må formode, at der findes et egnet sted på landmandens jord, uden at det er til gene for naboer samt forbipasserende.

Med venlig hilsen

Jesper Vecht & Line Kristiansen

Bekræftelse på dette brev ønskes på følgende mail: stormur.fifill@mail.dk

Holstebro Kommunes kommentarer til bemærkninger

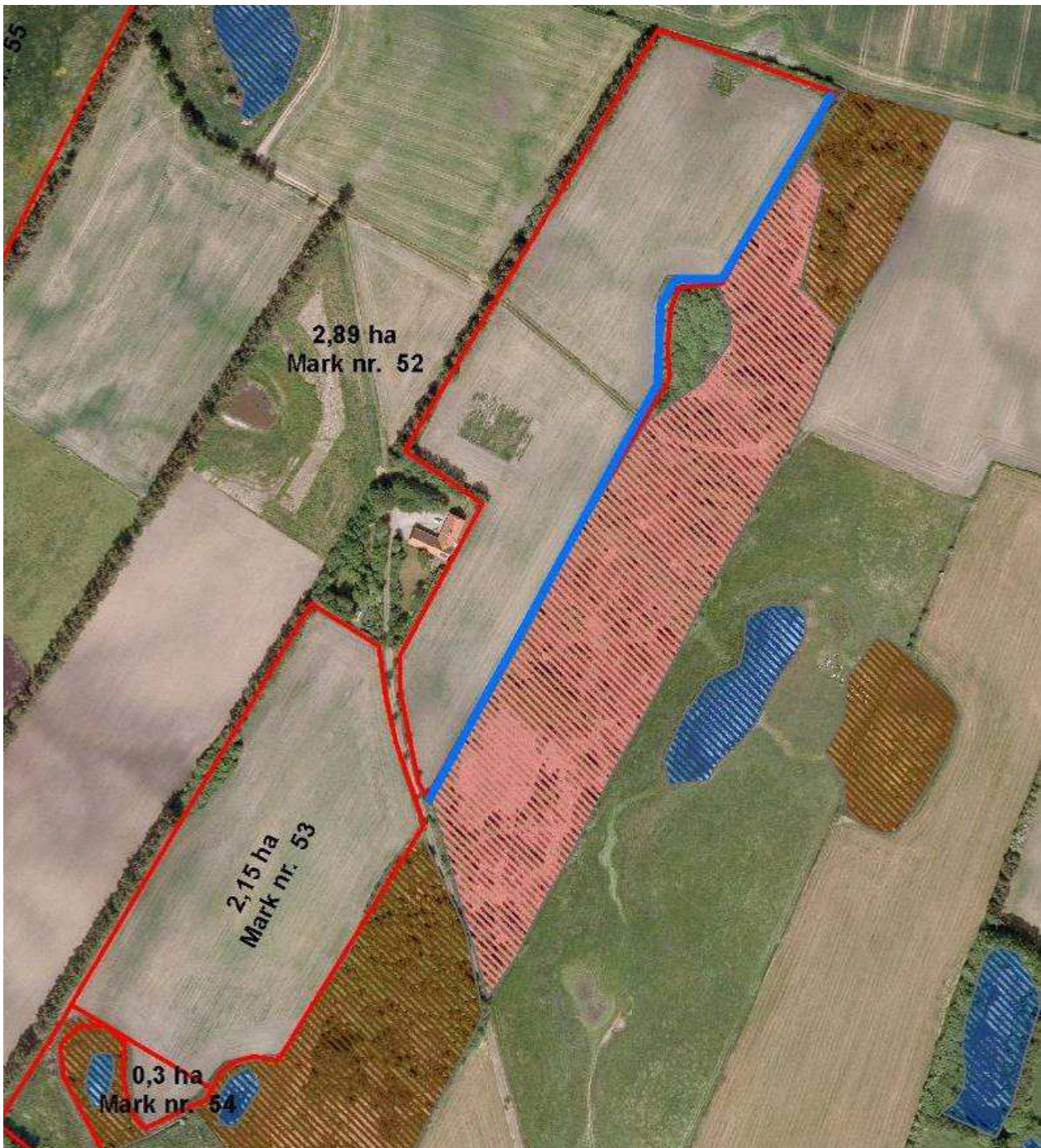
På baggrund af ovenstående bemærkninger, har ansøger valgt at flytte kadaverpladsen til en placering tættere ved ejendommen. Holstebro Kommune vurderer på den baggrund, at kadaverpladsen ikke vil give anledning til væsentlige gener for naboer.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 21 – areal med 20 meter bræmmekrav (krav om gyllenedfældning)

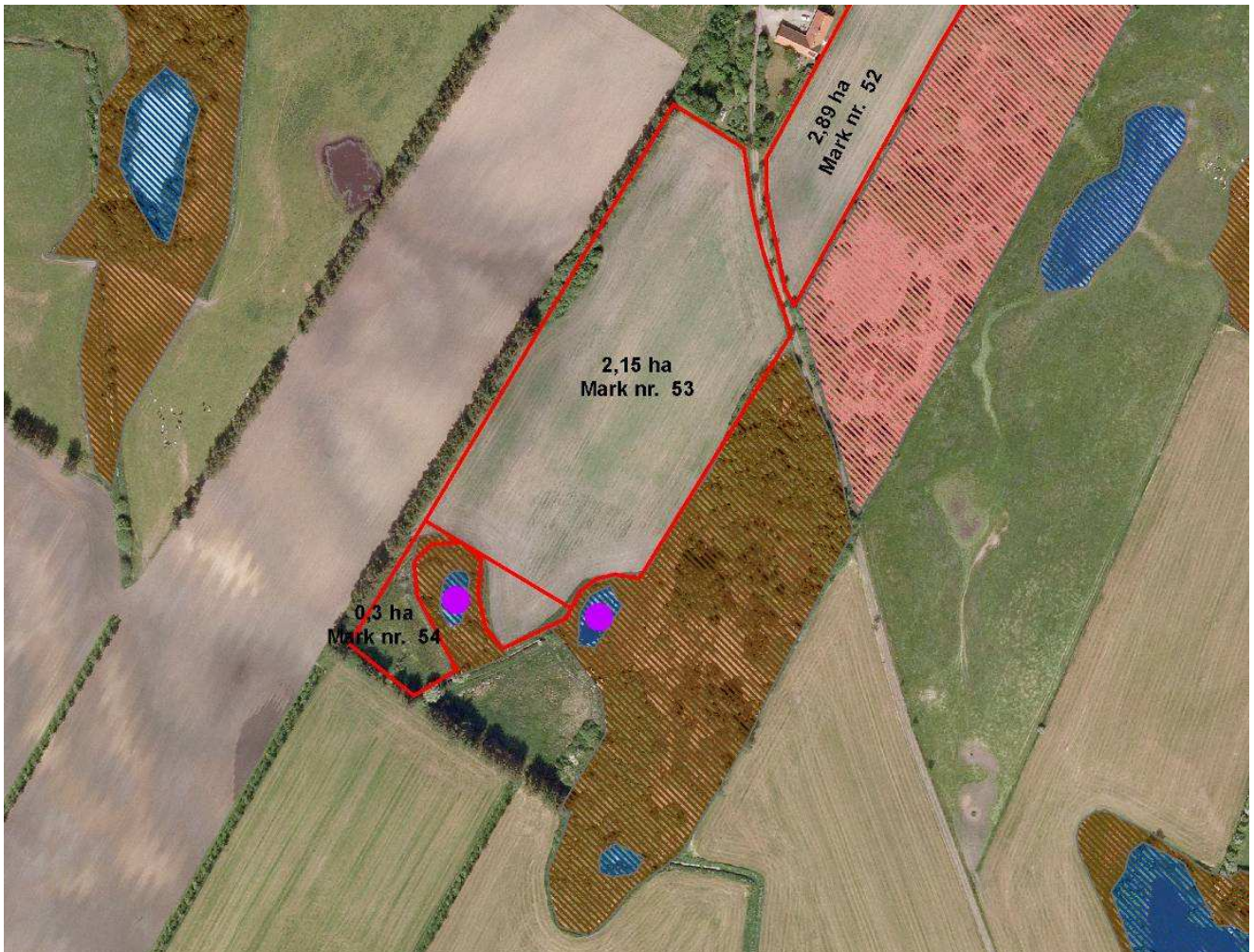

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 22 – vandhuller med 10 meter bræmmekrav (udyrkede)

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927